

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND

B.E. 2540 (1997)

ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ)
Bilingual Version (Thai- English)

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND

B.E. 2540 (1997)

เรื่อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND B.E. 2540 (1997)

ปีที่พิมพ์

มีนาคม ๒๕๕๑

จำนวนหน้า

๓๙๗ หน้า

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๕๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ศิลปินกรรม

นายมานะ เรืองสอน

กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๕๐๑๘-๒๒

พิมพ์ที่

สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท

เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๕๓๐๙

Title	Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997)
First Published	March 2008
Number of Pages	397
Number of Copies	500
Published by	English Division, Bureau of Foreign Languages Secretariat of the House of Representatives Tel. 0 2357 3100 ext 3145 Fax. 0 2357 3100 ext 3145
Design by	Mr. Mana Reaungson Publications Division, Bureau of Public Relations Secretariat of the House of Representatives Tel. 0 2354 5018-22
Printed by	Bureau of Printing Services Secretariat of the House of Representatives Tel. 0 2644 5039

คำนำ

หนังสือ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” ฉบับสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) ฉบับนี้ สำนักภาษาต่างประเทศได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา รวมทั้งช่วยส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ของรัฐสภา และเผยแพร่ให้แก่สาธารณชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป ได้ใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้

การจัดพิมพ์ครั้งนี้ สำนักภาษาต่างประเทศ ได้รับความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการแปลและรับรอง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘

สำนักภาษาต่างประเทศหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” ฉบับสองภาษาเล่มนี้ จะมีส่วนช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และผู้ที่สนใจทั่วไป สมดังเจตนารมณ์ที่ได้มุ่งหวังไว้

รองศาสตราจารย์พรสม ศิริสัมพันธ์

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Preface

The Bureau of Foreign Languages has compiled and published the book titled, “**Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997)**” in bilingual version. The Thai sources of the book are the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997) and the Constitution of the Kingdom of Thailand Amendment (No.1) B.E. 2548 (2005) while the English sources are from the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997) and the Constitution of the Kingdom of Thailand Amendment (No.1) B.E. 2548 (2005) translated and certified by the Office of the Council of State.

This book is considered useful for all concerned in the parliamentary circle, legislatures, students, and general public, both in Thailand and overseas as a reference for their studies and research about the Constitution of Thailand or to compare with Constitution of other countries.

The Bureau of Foreign Languages is convinced that this book titled, “**Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997)**” in bilingual version will be of considerable benefits to all concerned in parliamentary matters, legislatures, students, and general public.

Assoc. Prof. Pornsom Sirisambandh
Director of Bureau of Foreign Languages
Secretariat of the House of Representatives

สารบัญ

	มาตรา	หน้า
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐		๑
หมวด ๑ บททั่วไป	๑-๓	๗
หมวด ๒ พระมหากษัตริย์	๗-๒๕	๑๐
หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย	๒๖-๖๕	๒๔
หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย	๖๖-๗๐	๕๔
หมวด ๕ แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	๗๑-๗๕	๕๗
หมวด ๖ รัฐสภา		
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๕๐-๕๓	๖๗
ส่วนที่ ๒ สมาชิกวุฒิสภา	๕๗-๑๒๐	๗๔
ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา	๑๒๑-๑๓๕	๑๐๔
ส่วนที่ ๔ คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๑๓๖-๑๔๗	๑๑๖
ส่วนที่ ๕ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง	๑๔๕-๑๕๒	๑๓๔
ส่วนที่ ๖ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา	๑๕๓-๑๕๕	๑๗๖
ส่วนที่ ๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๑๕๖-๑๕๗	๑๕๐
ส่วนที่ ๘ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๑๕๕-๒๐๐	๑๕๔

CONTENTS

	Section	Page
Constitution of the Kingdom of Thailand		
B.E. 2540		1
Chapter I General Provision	1-7	9
Chapter II The King	8-25	11
Chapter III Rights and Liberties of the Thai People	26-65	25
Chapter IV Duties of the Thai People	66-70	55
Chapter V Directive Principles of Fundamental State Policies	71-89	59
Chapter VI The Parliament		69
Part 1 General Provisions	90-97	69
Part 2 The House of Representatives	98-120	75
Part 3 The Senate	121-135	105
Part 4 Election Commission	136-148	117
Part 5 Provisions Applicable to both Houses	149-192	135
Part 6 Joint Sitzings of the Parliament	193-195	187
Part 7 Ombudsmen	196-198	191
Part 8 The National Human Rights Commission	199-200	195

หมวด ๗	คณะรัฐมนตรี	๒๐๑-๒๓๒	๑๕๗
หมวด ๘	ศาล		๒๒๗
	ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๒๓๓-๒๕๔	๒๒๗
	ส่วนที่ ๒ ศาลรัฐธรรมนูญ	๒๕๕-๒๗๐	๒๔๔
	ส่วนที่ ๓ ศาลยุติธรรม	๒๗๑-๒๗๕	๒๖๗
	ส่วนที่ ๔ ศาลปกครอง	๒๗๖-๒๘๐	๒๗๒
	ส่วนที่ ๕ ศาลทหาร	๒๘๑	๒๗๖
หมวด ๙	การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๘๒-๒๙๐	๒๗๗
หมวด ๑๐	การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ		
	ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน	๒๙๑-๒๙๖	๒๙๑
	ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๒๙๗-๓๐๒	๒๙๗
	ส่วนที่ ๓ การถอดถอนจากตำแหน่ง	๓๐๓-๓๐๗	๓๐๗
	ส่วนที่ ๔ การดำเนินคดีอาญากับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	๓๐๘-๓๑๑	๓๑๗
หมวด ๑๑	การตรวจเงินแผ่นดิน	๓๑๒	๓๒๒
หมวด ๑๒	การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ	๓๑๓	๓๒๖
	บทเฉพาะกาล	๓๑๔-๓๓๖	๓๓๐
	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๔๗		๓๕๐

Chapter VII The Council of Ministers	201-232	199
Chapter VIII The Courts		229
Part 1 General Provisions	233-254	229
Part 2 Constitutional Court	255-270	245
Part 3 Courts of Justice	271-275	269
Part 4 Administrative Courts	276-280	273
Part 5 Military Courts	281	277
Chapter IX Local Government	282-290	279
Chapter X Inspection of the Exercise of State Power		292
Part 1 Declaration of Accounts showing Particulars of Assets and Liabilities	291-296	292
Part 2 The National Counter Corruption Commission	297-302	299
Part 3 The Removal from Office	303-307	309
Part 4 Criminal Proceedings Against Persons Holding Political Positions	308-311	319
Chapter XI State Audit	312	323
Chapter XII Amendment of the Constitution	313	327
Transitory Provisions	314-336	331
Constitution of the Kingdom of Thailand Amendment (No.1) B.E. 2548		391

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

**CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND
B.E. 2540 (1997)**

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
ตราไว้ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐
เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตภาค ๒๕๔๐ พรรษา
ปัจจุบันสมัย จันทรคตินิยม พุชภสมพัตสร อัสสขุขมาส ศุกลปักษ์
ทสมัิติถึ สूरियคตีกาล ตุลาคมมาส เอกาทสมสุรทิน โสรวาร โดยกาล
ปริเฉท

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลา
ธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า โดยที่

Translation*

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND **

**SOMDET PHRA PARAMINTHARAMAHA
BHUMIBOL ADULYADEJ
SAYAMMINTHARATHIRAT BOROMMANATTHABOPHIT**

**Enacted on the 11th Day of October B.E. 2540;
Being the 52nd Year of the Present Reign.**

May there be virtue. Today is the tenth day of the waxing moon in the eleventh month of the year of the Ox under the lunar calendar, being Saturday, the eleventh day of October under the solar calendar, in the 2540th year of the Buddhist Era.

Phrabat Somdet Phra Paramintharamaha Bhumibol Adulyadej Mahitalathibet Ramathibodi Chakkri Narubodin Sayammintharathirat Borommanatthabophit is graciously pleased to proclaim that whereas Constitutions have been promulgated as the

---

* Translation by the Office of the Council of State

** Published in the Government Gazette, Vol. 114, Part 55a, dated 11th October B.E. 2540(1997)

ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญประกาศใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาเป็นเวลากว่าหกสิบห้าปีแล้วในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้มีการยกเลิกและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหลายครั้ง แสดงว่ารัฐธรรมนูญย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมแห่งกาลเวลาและสภาวะการณ์ของบ้านเมือง รัฐธรรมนูญจะต้องกำหนดกฎเกณฑ์สำคัญที่กระจ่างแจ้ง ชัดเจนสามารถใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศและเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญได้ และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๔ ได้บัญญัติให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ประกอบด้วย สมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากรัฐสภาจำนวนเก้าสิบเก้าคน มีหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปการเมือง และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับพระราชทานกระแสดพระราชดำรัสเพื่อเป็นสิริมงคล แก่การทำงาน ภายหลังจากนั้นสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนทั้งปรับปรุงโครงสร้าง ทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญและได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

principle of the democratic regime of government with the King as Head of the State in Thailand for more than sixty-five years, and there had been annulment and amendment to the Constitutions on several occasions, it is manifest that the Constitution is changeable depending upon the situation in the country. In addition, the Constitution must clearly lay down fundamental rules as the principle of the administration of the State and the guideline for the preparation of the organic laws and other laws in conformity therewith; and whereas the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E. 2539 established the Constituent Assembly, consisting of ninety-nine members elected by the Parliament, charged with the duty to prepare a draft of a new Constitution as the fundamental of political reform and His Majesty the King graciously granted an audience to members of the Constituent Assembly for taking His Royal speeches and receiving blessings in carrying out this task, and, thereafter, the Constituent Assembly prepared the draft Constitution with the essential substance lying in additionally promoting and protecting rights and liberties of the people, providing for public participation in the governance and inspecting the exercise of State power as well as improving a political structure to achieve more efficiency and stability, having particular regard to public opinions and observing procedures provided in the Constitution of the

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๔ แล้ว ทุกประการ

เมื่อรัฐสภาได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำขึ้นอย่างรอบคอบแล้ว ได้ลงมติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยให้ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่า สมควรพระราชทานพระบรมราชานุมัติตามมติของรัฐสภา

จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งได้ตราไว้ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔ ตั้งแต่วันประกาศนี้เป็นต้นไป

ขอปวงชนชาวไทยจงร่วมจิตร่วมใจสมัครสโมสรเป็นเอกฉันท์ในอันที่จะปฏิบัติตามและพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้เพื่อดำรงคงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยและนำมาซึ่งความผาสุกสิริสวัสดิ์พิพัฒนาชัยมงคล อเนกศุภผลสกลเกียรติยศสถาพร แก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วสยามรัฐสีมา สมดังพระบรมราชปณิธาน ประรารถาทุกประการ เทอญ

Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E. 2539 (1996) in every respect;

Having carefully considered the Draft Constitution prepared by the Constituent Assembly in the light of the situation of the country, the Parliament passed a resolution approving the presentation of the draft Constitution to the King for His Royal signature to promulgate it as the Constitution of the Kingdom of Thailand;

Having thoroughly examined the draft Constitution, the King deemed it expedient to grant His Royal assent in accordance with the resolution of the Parliament;

Be it, therefore, commanded by the King that the Constitution of the Kingdom of Thailand be promulgated to replace, as from the date of its promulgation, the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 promulgated on 9th December B.E. 2534.

May the Thai people unite in observing, protecting and upholding the Constitution of the Kingdom of Thailand in order to maintain the democratic regime of government and the sovereign power derived from the Thai people, and to bring about happiness, prosperity, and dignity to His Majesty's subjects throughout the Kingdom according to the will of His Majesty in every respect.

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และ ศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๕ ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือ ศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๗ ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

CHAPTER I

General Provisions

Section 1. Thailand is one and indivisible Kingdom.

Section 2. Thailand adopts a democratic regime of government with the King as Head of the State.

Section 3. The sovereign power belongs to the Thai people. The King as Head of the State shall exercise such power through the National Assembly, the Council of Ministers and the Courts in accordance with the provisions of this Constitution.

Section 4. The human dignity, right and liberty of the people shall be protected.

Section 5. The Thai people, irrespective of their origins, sexes or religions, shall enjoy equal protection under this Constitution.

Section 6. The Constitution is the supreme law of the State. The provisions of any law, rule or regulation, which are contrary to or inconsistent with this Constitution, shall be unenforceable.

Section 7. Whenever no provision under this Constitution is applicable to any case, it shall be decided in accordance with the constitutional practice in the democratic regime of government with the King as Head of the State.

หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

มาตรา ๘ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

มาตรา ๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๒ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่ง และองคมนตรีอื่น อีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษาและมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

CHAPTER II

The King

Section 8. The King shall be enthroned in a position of revered worship and shall not be violated.

No person shall expose the King to any sort of accusation or action.

Section 9. The King is a Buddhist and Upholder of religions.

Section 10. The King holds the position of Head of the Thai Armed Forces.

Section 11. The King has the prerogative to create titles and confer decorations.

Section 12. The King selects and appoints qualified persons to be the President of the Privy Council and not more than eighteen Privy Councillors to constitute the Privy Council.

The Privy Council has a duty to render such advice to the King on all matters pertaining to His functions as He may consult, and has other duties as provided in this Constitution.

Section 13. The selection and appointment or the removal of a Privy Councillors shall depend entirely upon the King's pleasure.

The President of the Parliament shall countersign the Royal Command appointing or removing the President of the Privy Council.

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๔ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการ ศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิก หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใดๆ

มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ ต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอลถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๑๖ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมี พระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๗ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์ และสมุหราชองครักษ์พ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

The President of the Privy Council shall countersign the Royal Command appointing or removing other Privy Councillors.

Section 14. A Privy Councillor shall not be a member of the House of Representatives, senator, Election Commissioner, Ombudsman, member of the National Human Rights Commission, judge of the Constitutional Court, judge of an Administrative Court, member of the National Counter Corruption Commission, member of the State Audit Council, Government official holding a permanent position or receiving a salary, official of a State enterprise, other State official or holder of other position of member or official of a political party, and must not manifest loyalty to any political party.

Section 15. Before taking office, a Privy Councillor shall make a solemn declaration before the King in the following words:

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will be loyal to His Majesty the King and will faithfully perform my duties in the interests of the country and of the people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

Section 16. A Privy Councillor vacates office upon death, resignation or removal by a Royal Command.

Section 17. The appointment and removal of officials of the Royal Household and of the Royal Chief Aide-de-Camp shall depend entirely upon the King's pleasure.

มาตรา ๑๘ ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่นให้คณะองคมนตรี เสนอชื่อผู้ใดคนหนึ่งซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

Section 18. Whenever the King is absent from the Kingdom or unable to perform His functions for any reason whatsoever, the King will appoint a person Regent, and the President of the Parliament shall countersign the Royal Command therefore.

Section 19. In the case where the King does not appoint a Regent under section 18, or the King is unable to appoint a Regent owing to His not being *sui juris* or any other reason whatsoever, the Privy Council shall submit the name of a person suitable to hold the office of Regent to the Parliament for approval. Upon approval by the Parliament, the President of Parliament shall make an announcement, in the name of the King, to appoint such person as Regent.

During the expiration the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the Parliament in giving an approval under paragraph one.

Section 20. While there is no Regent under section 18 or section 19, the President of the Privy Council shall be Regent *pro tempore*.

In the case where the Regent appointed under section 18 or section 19 is unable to perform his or her duties, the President of the Privy Council shall act as Regent *pro tempore*.

ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธาน องคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

มาตรา ๒๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกประการ”

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรานี้

มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

While being Regent under paragraph one or acting as Regent under paragraph two, the President of the Privy Council shall not perform his or her duties as President of the Privy Council. In such case, the Privy Council shall select a Privy Councillor to act as President of the Privy Council *pro tempore*.

Section 21. Before taking office, the Regent appointed under section 18 or section 19 shall make a solemn declaration before the Parliament in the following words:

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will be loyal to His Majesty the King (name of the King) and will faithfully perform my duties in the interests of the country and of the people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the Parliament under this section.

Section 22. Subject to section 23, the succession to the Throne shall be in accordance with the Palace Law on Succession, B.E. 2467.

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเถียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่าง กฎมณเฑียรบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเถียรบาลเดิมขึ้นทูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระราชวินิจฉัย เมื่อทรงเห็นชอบและทรงลง พระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธาน รัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธาน รัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎร ถูกยุบ ให้วุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคสอง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่ พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามกฎหมายเถียรบาล ว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภา เรียก ประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบและให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญ องค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

The Amendment of the Palace Law on Succession, B.E. 2467 shall be the prerogative of the King. At the initiative of the King, the Privy Council shall draft the Palace Law Amendment and shall present it to the King for his consideration. When the King has already approved the draft Palace Law Amendment and put His signature thereon, the President of the Privy Council shall notify the President of the Parliament for informing the Parliament. The President of the Parliament shall countersign the Royal Command, and the Palace Law Amendment shall have the force of law upon its publication in the Government Gazette.

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the Parliament in acknowledging the matter under paragraph two.

Section 23. In the case where the Throne becomes vacant and the King has already appointed His Heir to the Throne under the Palace Law on Succession, B.E. 2467, the Council of Ministers shall notify the President of the Parliament. The President of the Parliament shall convoke the Parliament for the acknowledgement thereof, and the President of the Parliament shall invite such Heir to ascend the Throne and proclaim such Heir King.

ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระรัชทายาทไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรี เสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามมาตรา ๒๒ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้ จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคหนึ่ง หรือให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง

มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๓ ให้ประธานองคมนตรีเป็น ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ ในกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้น ทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

In the case where the Throne becomes vacant and the King has not appointed His Heir under paragraph one, the Privy Council shall submit the name of the Successor to the Throne under section 22 to the Council of Ministers for further submission to the Parliament for approval. For this purpose, the name of a Princess may be submitted. Upon the approval of the Parliament, the President of the Parliament shall invite such Successor to ascend the Throne and proclaim such Successor King.

During the expiration of the term of the House of Representatives or the dissolution thereof, the Senate shall act as the Parliament in acknowledging the matter under paragraph one or in giving an approval under paragraph two.

Section 24. Pending the proclamation of the name of the Heir or the Successor to the Throne under section 23, the President of the Privy Council shall be Regent *pro tempore*. In the case where the Throne becomes vacant while the Regent has been appointed under section 18 or section 19 or while the President of the Privy Council is acting as Regent under section 20 paragraph one, such Regent, as the case may be, shall continue to be the Regent until the proclamation of the name of the Heir or the Successor to ascend the Throne as King.

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้ และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน

ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ วรรคสาม มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรี จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือ มาตรา ๒๔ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรี หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่ เลือก องคมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี

In the case where the Regent who has been appointed and continues to be the Regent under paragraph one is unable to perform his or her duties, the President of the Privy Council shall act as Regent *pro tempore*.

In the case where the President of the Privy Council is the Regent under paragraph one or acts as Regent *pro tempore* under paragraph two, the provisions of section 20 paragraph three shall apply.

Section 25. In the case where the Privy Council will have to perform its duties under section 19 or section 23 paragraph two, or the President of the Privy Council will have to perform his or her duties under section 20 paragraph one or paragraph two or section 24 paragraph two, and during that time there is no President of the Privy Council or the President of the Privy Council is unable to perform his or her duties, the remaining Privy Councillors shall elect one among themselves to act as President of the Privy Council or to perform the duties under section 20 paragraph one or paragraph two or section 24 paragraph three, as the case may be.

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาล หรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

CHAPTER III

Rights and Liberties of the Thai People

Section 26. In exercising powers of all State authorities, regard shall be had to human dignity, rights and liberties in accordance with the provisions of this Constitution.

Section 27. Rights and liberties recognised by this Constitution expressly, by implication or by decisions of the Constitutional Court shall be protected and directly binding on the Parliament, the Council of Ministers, Courts and other State organs in enacting, applying and interpreting laws.

Section 28. A person can invoke human dignity or exercise his or her rights and liberties in so far as it is not in violation of rights and liberties of other persons or contrary to this Constitution or good morals.

A person whose rights and liberties recognised by this Constitution are violated can invoke the provisions of this Constitution to bring a lawsuit or to defend himself or herself in the court.

Section 29. The restriction of such rights and liberties as recognised by the Constitution shall not be imposed on a person except by virtue of provisions of the law specifically enacted for the purpose determined by this Constitution and only to the extent of necessity and provided that it shall not affect the essential substances of such rights and liberties.

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริม ให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

The law under paragraph one shall be of general application and shall not be intended to apply to any particular case or person; provided that the provision of the Constitution authorising its enactment shall also be mentioned therein.

The provisions of paragraph one and paragraph two shall apply *mutatis mutandis* to rules or regulations issued by virtue of the provisions of the law.

Section 30. All persons are equal before the law and shall enjoy equal protection under the law.

Men and women shall enjoy equal rights.

Unjust discrimination against a person on the grounds of the difference in origin, race, language, sex, age, physical or health condition, personal status, economic or social standing, religious belief, education or constitutionally political view, shall not be permitted.

Measures determined by the State in order to eliminate obstacle to or to promote persons' ability to exercise their rights and liberties as other persons shall not be deemed as unjust discrimination under paragraph three.

Section 31. A person shall enjoy the right and liberty in his or her life and person.

A torture, brutal act, or punishment by a cruel or inhumane means shall not be permitted; provided, however, that punishment by death penalty as provided by law shall not be deemed the punishment by a cruel or inhumane means under this paragraph.

การจับ คမ်းขัง ตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบ ต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๒ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้ กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติ เป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่ กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำ ความผิดมิได้

มาตรา ๓๓ ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำ ความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๓๔ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วย วิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของ บุคคล ในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

มาตรา ๓๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและ ครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจาก ความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

No arrest, detention or search of person or act affecting the right and liberty under paragraph one shall not be made except by virtue of the law.

Section 32. No person shall be inflicted with a criminal punishment unless he or she has committed an act which the law in force at the time of commission provides to be an offence and imposes a punishment therefore, and the punishment to be inflicted on such person shall not be heavier than that provided by the law in force at the time of the commission of the offence.

Section 33. The suspect or the accused in a criminal case shall be presumed innocent.

Before the passing of a final judgment convicting a person of having committed an offence, such person shall not be treated as a convict.

Section 34. A person's family rights, dignity, reputation or the right of privacy shall be protected.

The assertion or circulation of a statement or picture in any manner whatsoever to the public, which violates or affects a person's family rights, dignity, reputation or the right of privacy, shall not be made except for the case which is beneficial to the public.

Section 35. A person shall enjoy the liberty of dwelling.

A person is protected for his or her peaceful habitation in and for possession of his or her dwelling place. The entry into a dwelling place without consent of its possessor or the search there of shall not be made except by virtue of the law.

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพ ในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพ ในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความ เชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

Section 36. A person shall enjoy the liberty of travelling and the liberty of making the choice of his or her residence within the Kingdom.

The restriction on such liberties under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for maintaining the security of the State, public order, public welfare, town and country planning or welfare of the youth.

No person of Thai nationality shall be deported or prohibited from entering the Kingdom.

Section 37. A person shall enjoy the liberty of communication by lawful means.

The censorship, detention or disclosure of communication between persons including any other act disclosing a statement in the communication between persons shall not be made except by virtue of the provisions of the law specifically enacted for security of the State or maintaining public order or good morals.

Section 38. A person shall enjoy full liberty to profess a religion, a religious sect or creed, and observe religious precepts or exercise a form of worship in accordance with his or her belief; provided that it is not contrary to his or her civic duties, public order or good morals.

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติ พิธีกรรมตามความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา ๓๙ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมาย โดยวิธีอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษา ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกัน หรือระงับ ความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อลดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้

การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไป โฆษณาในหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะ การสงครามหรือการรบ แต่ทั้งนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามความในวรรคสอง

In exercising the liberty referred to in paragraph one, a person is protected from any act of the State, which is derogatory to his or her rights or detrimental to his or her due benefits on the grounds of professing a religion, a religious sect or creed or observing religious precepts or exercising a form of worship in accordance with his or her different belief from that of others.

Section 39. A person shall enjoy the liberty to express his or her opinion, make speeches, write, print, publicise, and make expression by other means.

The restriction on liberty under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the provisions of the law specifically enacted for the purpose of maintaining the security of the State, safeguarding the rights, liberties, dignity, reputation, family or privacy rights of other person, maintaining public order or good morals or preventing the deterioration of the mind or health of the public.

The closure of a printing house or a radio or television station in deprivation of the liberty under this section shall not be made.

The censorship by a competent official of news or articles before their publication in a newspaper, printed matter or radio or television broadcasting shall not be made except during the time when the country is in a state of war or armed conflict; provided that it must be made by virtue of the law enacted under the provisions of paragraph two.

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

มาตรา ๕๐ คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๕๑ พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนที่ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจติของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ

ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ในกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง

The owner of a newspaper or other mass media business shall be a Thai national as provided by law.

No grant of money or other properties shall be made by the State as subsidies to private newspapers or other mass media.

Section 40. Transmission frequencies for radio or television broadcasting and radio telecommunication are national communication resources for public interest.

There shall be an independent regulatory body having the duty to distribute the frequencies under paragraph one and supervise radio or television broadcasting and telecommunication businesses as provided by law.

In carrying out the act under paragraph two, regard shall be had to utmost public benefit at national and local levels in education, culture, State security, and other public interests including fair and free competition.

Section 41. Officials or employees in a private sector undertaking newspaper or radio or television broadcasting businesses shall enjoy their liberties to present news and express their opinions under the constitutional restrictions without the mandate of any State agency, State enterprise or the owner of such businesses; provided that it is not contrary to their professional ethics.

Government officials, officials or employees of a State agency or State enterprise engaging in the radio or television broadcasting business enjoy the same liberties as those enjoyed by officials or employees under paragraph one.

มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่ งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เก่าที่ไม่ขัด ต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๔๓ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้ การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุม สาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสงบของประชาชนที่จะใช้ที่ สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศ อยู่ในภาวะการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

Section 42. A person shall enjoy an academic freedom.

Education, training, learning, teaching, researching and disseminating such research according to academic principles shall be protected; provided that it is not contrary to his or her civic duties or good morals.

Section 43. A person shall enjoy an equal right to receive the fundamental education for the duration of not less than twelve years which shall be provided by the State thoroughly, up to the quality, and without charge.

In providing education by the State, regard shall be had to participation of local government organisations and the private sector as provided by law.

The provision of education by professional organisations and the private sector under the supervision of the State shall be protected as provided by law.

Section 44. A person shall enjoy the liberty to assemble peacefully and without arms.

The restriction on such liberty under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for the case of public assembling and for securing public convenience in the use of public places or for maintaining public order during the time when the country is in a state of war, or when a state of emergency or martial law is declared.

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการเมืองปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

การจัดองค์กรภายใน การดำเนินกิจการ และข้อบังคับของพรรคการเมือง ต้องสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

Section 45. A person shall enjoy the liberty to unite and form an association, a union, league, co-operative, farmer group, private organisation or any other group.

The restriction on such liberty under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for protecting the common interest of the public, maintaining public order or good morals or preventing economic monopoly.

Section 46. Persons so assembling as to be a traditional community shall have the right to conserve or restore their customs, local knowledge, arts or good culture of their community and of the nation and participate in the management, maintenance, preservation and exploitation of natural resources and the environment in a balanced fashion and persistently as provided by law.

Section 47. A person shall enjoy the liberty to unite and form a political party for the purpose of making political will of the people and carrying out political activities in fulfillment of such will through the democratic regime of government with the King as Head of the State as provided in this Constitution.

The internal organisation, management and regulations of a political party shall be consistent with fundamental principles of the democratic regime of government with the King as Head of the State.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมือง ตามจำนวนที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเห็นว่ามีมติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมือง ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้น จะขัดต่อสถานะ และการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือขัด หรือแย้งกับหลักการพื้นฐาน แห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีมติหรือข้อบังคับดังกล่าว ขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มีมติหรือข้อบังคับนั้นเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

Members of the House of Representatives who are members of a political party, members of the Executive Committee of a political party, or members of a political party, of not less than the number prescribed by the organic law on political parties shall, if of the opinion that their political party's resolution or regulation on any matter is contrary to the status and performance of duties of a member of the House of Representatives under this Constitution or contrary to or inconsistent with fundamental principles of the democratic regime of government with the King as Head of the State, have the right to refer it to the Constitutional Court for decision thereon.

In the case where the Constitutional Court decides that such resolution or regulation is contrary to or inconsistent with fundamental principles of the democratic regime of government with the King as Head of the State, such resolution or regulation shall lapse.

Section 48. The property right of a person is protected. The extent and the restriction of such right shall be in accordance with the provisions of the law.

The succession is protected. The right of succession of a person shall be in accordance with the provisions of the law.

มาตรา ๔๙ การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเกษตรหรือการอุตสาหกรรม การปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทน ที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดา ที่ได้รับความเสียหายในการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำหนดค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดให้อย่าง เป็นธรรมโดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ การได้มา สภาพและที่ตั้ง ของอสังหาริมทรัพย์และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน

กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่ง การเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้ เจ้าของ เดิมหรือทายาท

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตาม วรรคสาม และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดเชยไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติ

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือ ประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

Section 49. The expropriation of immovable property shall not be made except by virtue of the law specifically enacted for the purpose of public utilities, necessary national defence, exploitation of national resources, town and country planning, promotion and preservation of the quality of the environment, agricultural or industrial development, land reform, or other public interests, and fair compensation shall be paid in due time to the owner thereof as well as to all persons having the rights thereto, who suffer loss by such expropriation, as provided by law.

The amount of compensation under paragraph one shall be fairly assessed with due regard to the normal purchase price, mode of acquisition, nature and situation of the immovable property, and loss of the person whose property or right thereto is expropriated.

The law on expropriation of immovable property shall specify the purpose of the expropriation and shall clearly determine the period of time to fulfill that purpose. If the immovable property is not used to fulfill such purpose within such period of time, it shall be returned to the original owner or his or her heir.

The return of immovable property to the original owner or his or her heir under paragraph three and the claim of compensation paid shall be in accordance with the provisions of the law.

Section 50. A person shall enjoy the liberties to engage in an enterprise or an occupation and to undertake a fair and free competition.

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

มาตรา ๕๑ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการสงครามหรือการรบ หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๕๒ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

The restriction on such liberties under paragraph one shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for maintaining the security and safety of the State or economy of the country, protecting the public in regard to public utilities, maintaining public order and good morals, regulating the engagement in an occupation, consumer protection, town and country planning, preserving natural resources or the environment, public welfare, preventing monopoly, or eliminating unfair competition.

Section 51. Forced labour shall not be imposed except by virtue of the law specifically enacted for the purpose of averting imminent public calamity or by virtue of the law which provides for its imposition during the time when the country is in a state of war or armed conflict, or when a state of emergency or martial law is declared.

Section 52. A person shall enjoy an equal right to receive standard public health service, and the indigent shall have the right to receive free medical treatment from public health centres of the State, as provided by law.

The public health service by the State shall be provided thoroughly and efficiently and, for this purpose, participation by local government organisations and the private sector shall also be promoted insofar as it is possible .

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๓ เด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับ ความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้ เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๕ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๖ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

The State shall prevent and eradicate harmful contagious diseases for the public without charge, as provided by law.

Section 53. Children, youth and family members shall have the right to be protected by the State against violence and unfair treatment.

Children and youth with no guardian shall have the right to receive care and education from the State, as provided by law.

Section 54. A person who is over sixty years of age and has insufficient income shall have the right to receive aids from the State, as provided by law.

Section 55. The disabled or handicapped shall have the right to receive public conveniences and other aids from the State, as provided by law.

Section 56. The right of a person to give to the State and communities participation in the preservation and exploitation of natural resources and biological diversity and in the protection, promotion and preservation of the quality of the environment for usual and consistent survival in the environment which is not hazardous to his or her health and sanitary condition, welfare or quality of life, shall be protected, as provided by law.

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มิ้องค์การอิสระซึ่งประกอบ ด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

Any project or activity which may seriously affect the quality of the environment shall not be permitted, unless its impacts on the quality of the environment have been studied and evaluated and opinions of an independent organisation, consisting of representatives from private environmental organisations and from higher education institutions providing studies in the environmental field, have been obtained prior to the operation of such project or activity, as provided by law.

The right of a person to sue a State agency, State enterprise, local government organisation or other State authority to perform the duties as provided by law under paragraph one and paragraph two shall be protected.

Section 57. The right of a person as a consumer shall be protected as provided by law.

The law under paragraph one shall provide for an independent organisation consisting of representatives of consumers for giving opinions on the enactment and issuance of law, rules and regulations and on the determination of various measures for consumer protection.

Section 58. A person shall have the right to get access to public information in possession of a State agency, State enterprise or local government organisation, unless the disclosure of such information shall affect the security of the State, public safety or interests of other persons which shall be protected as provided by law.

มาตรา ๕๙ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และ เหตุผล จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่ อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือ ส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดง ความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๐ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการ พิจารณา ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมี ผลหรือ อาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

มาตรา ๖๑ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และ ได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ

มาตรา ๖๒ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำ ของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความ ค้ำจุนคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

Section 59. A person shall have the right to receive information, explanation and reason from a State agency, State enterprise or local government organisation before permission is given for the operation of any project or activity which may affect the quality of the environment, health and sanitary conditions, the quality of life or any other material interest concerning him or her or a local community and shall have the right to express his or her opinions on such matters in accordance with the public hearing procedure, as provided by law.

Section 60. A person shall have the right to participate in the decision-making process of State officials in the performance of administrative functions which affect or may affect his or her rights and liberties, as provided by law.

Section 61. A person shall have the right to present a petition and to be informed of the result of its consideration within the appropriate time, as provided by law.

Section 62. The right of a person to sue a State agency, State enterprise, local government organisation or other State authority which is a juristic person to be liable for an act or omission done by its Government official, official or employee shall be protected, as provided by law.

มาตรา ๖๓ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้รู้เห็นการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

มาตรา ๖๔ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างของ องค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ

มาตรา ๖๕ บุคคลย่อมมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีด้วยการกระทำใด ๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

Section 63. No person shall exercise the rights and liberties prescribed in the Constitution to overthrow the democratic regime of government with the King as Head of the State under this Constitution or to acquire the power to rule the country by any means which is not in accordance with the modes provided in this Constitution.

In the case where a person or a political party has committed the act under paragraph one, the person knowing of such act shall have the right to request the Prosecutor General to investigate its facts and submit a motion to the Constitutional Court for ordering cessation of such act without, however, prejudice to the institution of a criminal action against such person.

In the case where the Constitutional Court makes a decision compelling the political party to cease to commit the act under paragraph two, the Constitutional Court may order the dissolution of such political party.

Section 64. Members of the armed forces or the police force, Government officials, officials or employees of State agencies, State enterprises or local government organisations shall enjoy the same rights and liberties under the Constitution as those enjoyed by other persons, unless such enjoyment is restricted by law, by-law or regulation issued by virtue of the law specifically enacted in regard to politics, efficiency, disciplines or ethics.

Section 65. A person shall have the right to resist peacefully any act committed for the acquisition of the power to rule the country by a means which is not in accordance with the modes provided in this Constitution.

หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย

มาตรา ๖๖ บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๗ บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรา ๖๘ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้ง และการอำนวยความสะดวก ในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๙ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พักผ่อน และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๗๐ บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน

CHAPTER IV

Duties of the Thai People

Section 66. Every person shall have a duty to uphold the Nation, religions, the King and the democratic regime of government with the King as Head of the State under this Constitution.

Section 67. Every person shall have a duty to obey the law.

Section 68. Every person shall have a duty to exercise his or her right to vote at an election.

The person who fails to attend an election for voting without notifying the appropriate cause of such failure shall lose his or her right to vote as provided by law.

The notification of the cause of failure to attend an election and the provision of facilities for attendance thereat shall be in accordance with the provisions of the law.

Section 69. Every person shall have a duty to defend the country, serve in armed forces, pay taxes and duties, render assistance to the official service, receive education and training, protect and pass on to conserve and the national arts and culture and local knowledge and conserve natural resources and the environment, as provided by law.

Section 70. A Government official, official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation and other State official shall have a duty to act in compliance with the law in order to protect public interests, and provide convenience and services to the public.

ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งละเลยหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง บุคคลผู้มีส่วนได้เสียย่อมมีสิทธิขอให้บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวชี้แจงแสดงเหตุผลและขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองได้

In performing the duty and other acts relating to the public, the persons under paragraph one shall be politically impartial.

In the case where the persons under paragraph one neglect or fail to perform the duties under paragraph one or paragraph two, the interested person shall have the right to request the persons under paragraph one or their superiors to explain reasons and request them to act in compliance with the provisions of paragraph one or paragraph two.

หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา ๗๑ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต

มาตรา ๗๒ รัฐต้องจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อพิทักษ์รักษา เอกราช ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์ แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

มาตรา ๗๓ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธ ศาสนาและศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรม ของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตรา ๗๔ รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค

มาตรา ๗๕ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ค้ำครอง สิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว และเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

CHAPTER V

Directive Principles of Fundamental State Policies

Section 71. The State shall protect and uphold the institution of kingship and the independence and integrity of its territories.

Section 72. The State shall arrange for the maintenance of the armed forces for the protection and upholding of its independence, security of the State, institution of kingship, national interests and the democratic regime of government with the King as Head of the State, and for national development.

Section 73. The State shall patronise and protect Buddhism and other religions, promote good understanding and harmony among followers of all religions as well as encourage the application of religious principles to create virtue and develop the quality of life.

Section 74. The State shall promote friendly relations with other countries and adopt the principle of non-discrimination.

Section 75. The State shall ensure the compliance with the law, protect the rights and liberties of a person, provide efficient administration of justice and serve justice to the people expediently and equally and organize an efficient system of public administration and other State affairs to meet people's demand.

รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๗๖ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบ การใช้ อำนาจรัฐทุกระดับ

มาตรา ๗๗ รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐาน ทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๗๘ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

The State shall allocate adequate budgets for the independent administration of the Election Commission, the Ombudsmen, the National Human Rights Commission, the Constitutional Court, the Courts of Justice, the Administrative Courts, the National Counter Corruption Commission and the State Audit Commission.

Section 76. The State shall promote and encourage public participation in laying down policies, making decision on political issues, preparing economic, social and political development plans, and inspecting the exercise of State power at all levels.

Section 77. The State shall prepare a political development plan, moral and ethical standard of holders of political positions, Government officials, officials and other employees of the State in order to prevent corruption and create efficiency of the performance of duties.

Section 78. The State shall decentralize powers to localities for the purpose of independence and self-determination of local affairs, develop local economics, public utilities and facilities systems and information infrastructure in the locality thoroughly and equally throughout the country as well as develop into a large-sized local government organisation a province ready for such purpose, having regard to the will of the people in that province.

มาตรา ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

มาตรา ๘๐ รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริม ความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่น ของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน

รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

มาตรา ๘๑ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

Section 79. The State shall promote and encourage public participation in the preservation, maintenance and balanced exploitation of natural resources and biological diversity and in the promotion, maintenance and protection of the quality of the environment in accordance with the persistent development principle as well as the control and elimination of pollution affecting public health, sanitary conditions, welfare and quality of life.

Section 80. The State shall protect and develop children and the youth, promote the equality between women and men, and create, reinforce and develop family integrity and the strength of communities.

The State shall provide aids to the elderly, the indigent, the disabled or handicapped and the underprivileged for their good quality of life and ability to depend on themselves.

Section 81. The State shall provide and promote the private sector to provide education to achieve knowledge alongside morality, provide law relating to national education, improve education in harmony with economic and social change, create and strengthen knowledge and instill right awareness with regard to politics and a democratic regime of government with the King as Head of the State, support researches in various sciences, accelerate the development of science and technology for national development, develop the teaching profession, and promote local knowledge and national arts and culture.

มาตรา ๘๒ รัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขสุขให้ประชาชน ได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

มาตรา ๘๓ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม

มาตรา ๘๔ รัฐต้องจัดระบบการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดิน อย่างเหมาะสม จัดหาแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง และรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของ เกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของ เกษตรกร

มาตรา ๘๕ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์

มาตรา ๘๖ รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงานโดยเฉพาะแรงงานเด็กและแรงงานหญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้งค่าตอบแทนแรงงาน ให้เป็นธรรม

มาตรา ๘๗ รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัย กลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจ ที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบ กิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณสุขบริโภค

Section 82. The State shall thoroughly provide and promote standard and efficient public health service.

Section 83. The State shall implement fair distribution of incomes.

Section 84. The State shall organise the appropriate system of the holding and use of land, provide sufficient water resources for farmers and protect the interests of farmers in the production and marketing of agricultural products to achieve maximum benefits, and promote the assembling of farmers with a view to laying down agricultural plans and protecting their mutual interests.

Section 85. The State shall promote, encourage and protect the co-operatives system.

Section 86. The State shall promote people of working age to obtain employment, protect labour, especially child and woman labour, and provide for the system of labour relations, social security and fair wages.

Section 87. The State shall encourage a free economic system through market force, ensure and supervise fair competition, protect consumers, and prevent direct and indirect monopolies, repeal and refrain from enacting laws and regulations controlling businesses which do not correspond with the economic necessity, and shall not engage in an enterprise in competition with the private sector unless it is necessary for the purpose of maintaining the security of the State, preserving the common interest, or providing public utilities.

มาตรา ๘๘ บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ การตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรี ที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๘๙ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้รัฐจัดให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็น ก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

Section 88. The provisions of this Chapter are intended to serve as directive principles for legislating and determining policies for the administration of the State affairs.

In stating its policies to the Parliament under section 211, the Council of Ministers which will assume the administration of the State affairs shall clearly state to the Parliament the activities intended to be carried out for the administration of the State affairs in implementation of the directive principles of fundamental State policies provided in this Chapter and shall prepare and submit to the Parliament an annual report on the result of the implementation, including problems and obstacles encountered.

Section 89. For the purpose of the implementation of this Chapter, the State shall establish the National Economic and Social Council to be charged with the duty to give advice and recommendations to the Council of Ministers on economic and social problems.

A national economic and social development plan and other plans as provided by law shall obtain opinions of the National Economic and Social Council before they can be adopted and published.

The composition, source, powers and duties and the operation of the National Economic and Social Council shall be in accordance with the provision of law.

หมวด ๖ รัฐสภา

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๙๐ รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกันย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙๑ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภาทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินกิจการของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

CHAPTER VI The Parliament

Part 1 General Provisions

Section 90. The Parliament consists of the House of Representatives and the Senate.

Joint or separate sittings of the Parliament shall be in accordance with the provisions of this Constitution.

Section 91. The President of the House of Representatives is President of the Parliament. The President of the Senate is Vice-President of the Parliament.

In the case where there is no President of the House of Representatives, or the President of the House of Representatives is not present or is unable to perform his or her duties, the President of the Senate shall act as President of the Parliament in his or her place.

The President of the Parliament shall have the powers and duties as provided in this Constitution and shall conduct the proceedings of the Parliament at joint sittings in accordance with the rules of procedure.

The President of the Parliament and the person who acts as President of the Parliament in his or her place shall be impartial in the performance of duties.

รองประธานรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ นี้และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

มาตรา ๙๒ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

มาตรา ๙๓ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นำยกรัฐมนตรี นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

มาตรา ๙๔ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นำยกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย อีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธย พระราชทานคืนมาภายในสามสิบวัน ให้นำยกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

The Vice-President of the Parliament shall have the powers and duties as provided in this Constitution and as entrusted by the President of the Parliament.

Section 92. A bill or an organic law bill may be enacted as law only by and with the advice and consent of the Parliament.

Section 93. After a bill or an organic law bill has already been approved by the Parliament, the Prime Minister shall present it to the King for signature within twenty days as from the date of the receipt of such bill from the Parliament, and it shall come into force upon its publication in the Government Gazette.

Section 94. If the King refuses His assent to a bill or an organic law bill and either returns it to the Parliament or does not return it within ninety days, the Parliament must re-deliberate such bill. If the Parliament resolves to reaffirm the bill with the votes of not less than two-thirds of the total number of existing members of both Houses, the Prime Minister shall present such bill to the King for signature once again. If the King does not sign and return the bill within thirty days, the Prime Minister shall cause the bill to be promulgated as an Act in the Government Gazette as if the King had signed it

มาตรา ๙๕ บุคคลจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๙๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้น สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) หรือ (๑๒) หรือมาตรา ๑๓๓ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๙๗ การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำไป ในหน้าที่สมาชิก รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่ง หรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว

Section 95. No person shall be a member of the House Representatives or a senator simultaneously.

Section 96. Members of the House of Representatives or senators of not less than one-tenth of the total number of the existing members of each House have the right to lodge with the President of the House of which they are members a complaint asserting that the membership of any member of such House has terminated under section 118 (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (11), or (12) or section 133 (3), (4), (5), (6), (7), (9), or (10), as the case may be, and the President of the House with whom the complaint is lodged shall refer it to the Constitutional Court for decision as to whether the membership of such person has terminated.

When the Constitutional Court has made a decision, it shall notify the President of the House with which the complaint is lodged under paragraph one of such decision.

Section 97. The vacation of the office of a member of the House of Representatives or a senator after the day on which his or her membership terminates or the day on which the Constitutional Court decides that the membership of any member terminates does not affect any act done by such member in the capacity as member including the receipt of emolument or other remuneration by such member before he or she vacates office or the President of the House of which such person is a member has been notified of the decision of the Constitutional Court, as the case may be, except that in the case of vacation of office on the ground of his or her being elected in violation of the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators, emolument and other remuneration received from being in office shall be returned.

ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๙๘ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๙๙ จำนวนหนึ่งร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ จำนวนสี่ร้อยคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๙๙ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพรรคหนึ่งให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยคน และให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเปิดรับสมัครเลือกตั้ง สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

Part 2

The House of Representatives

Section 98. The House of Representatives consists of five hundred members, one hundred of whom are from the election on a party-list basis under section 99 and four hundred of whom are from the election on a constituency basis under section 102.

In the case where the office of a member of the House of Representatives becomes vacant for any reason and an election of a member of the House of Representatives has not been held to fill the vacancy, the House of Representatives shall consist of the existing members of the House.

Section 99. In an election of members of the House of Representatives on a party-list basis, a voter shall have the right to cast ballot from the lists of candidates prepared by political parties; provided that only one party-list may be voted for and the territory of Thailand shall be regarded as the whole constituency.

The party-lists of candidates in the election under paragraph one shall be prepared by political parties. Each party shall prepare one list which shall contain not more than one hundred persons and be submitted to the Election Commission before the date an application for candidacy in an election on the constituency basis commences.

รายชื่อของบุคคลในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งจะต้อง

(๑) ประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม

(๒) ไม่ซ้ำกับรายชื่อในบัญชีที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้น และไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ และ

(๓) จัดทำรายชื่อเรียงตามลำดับหมายเลข

มาตรา ๑๐๐ บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดได้คะแนนเสียง น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศ ให้ถือว่าไม่มีผู้ใดในบัญชีนั้นได้รับเลือกตั้งและมีให้นำคะแนนเสียงดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อหาสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสอง

วิธีคำนวณสัดส่วนคะแนนเสียงที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับ อันจะถือว่าบุคคลซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชี ของพรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งตามสัดส่วนที่คำนวณได้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ได้รับเลือกตั้งเรียงตามลำดับจากหมายเลขต้นบัญชี ลงไปตามจำนวนสัดส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คำนวณได้สำหรับบัญชีรายนั้น

Names of persons in the party-list under paragraph one shall:

- (1) consist of the names of candidates from equitably various regions;
- (2) not be repeated by the names in the lists prepared by other political parties and names of candidates in the election on the constituency basis under section 102 and;
- (3) be placed in numerical order.

Section 100. The list of any political party receiving votes of less than five percent of the total number of votes throughout the country shall be regarded as one for which no person listed therein is elected and such votes shall not be reckoned in the determination of the proportional number of the members of the House of Representatives under paragraph two.

The determination of the proportion of votes received by the party-list of each political party according to which the persons whose names are listed therein shall be regarded as being elected in that proportion shall be in accordance with rules, procedure and conditions provided by the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

It shall be deemed that the candidates whose names are in the list of each political party are elected in respective order of the allocated numbers in the list in accordance with such proportional number of the members of the House of Representatives as determined for that list.

มาตรา ๑๐๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑๙ (๑) ในกรณีที่มีเหตุใด ๆ ทำให้ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อมีจำนวนไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ให้สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๐๒ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาจาก การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เขตละหนึ่งคน

การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้คำนวณจากจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสี่ร้อยคน

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีให้นำจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนที่คำนวณได้ตามวรรคสองมาเฉลี่ยจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตามวรรคสอง ให้มีสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินเกณฑ์ จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

Section 101. Subject to section 119(1), in the case where there occurs, during the term of the House of Representatives, any cause resulting in the members elected from the election on a party-list basis being less than one hundred in number, such members shall consist of the existing members.

Section 102. In the election of members of the House of Representatives on a constituency basis, the person having the right to vote shall cast ballot for one candidate in each constituency.

The determination of the ratio of the number of inhabitants to one member shall be made by reference to the division of such number of inhabitants throughout the country as evidenced in the census announced in the year preceding the year of election by the number of four hundred members of the House of Representatives.

The number of members of the House of Representatives of each *Changwat* shall be determined by the division of the number of inhabitants in that *Changwat* by such number of inhabitants per one member as determined under paragraph two. Any *Changwat* with inhabitants below the number of inhabitants per one member under paragraph two shall have one member of the House of Representative. Any *Changwat* with more inhabitants than the number of inhabitants per one member shall have an additional member of the House of Representatives for every such number of inhabitants as representing the number of inhabitants per one member.

เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตามวรรคสามแล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสี่ร้อยคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามมากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามในลำดับรองลงมาตามลำดับ จนครบจำนวนสี่ร้อยคน

มาตรา ๑๐๓ จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ไม่เกินหนึ่งคน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งมีจำนวนเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

มาตรา ๑๐๔ ในการเลือกตั้งทั่วไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นเพียงบัญชีเดียว และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งคน

Upon the number of members of the House of Representatives of each *Changwat* being obtained under paragraph three, if the number of members of the House of Representatives is still less than four hundred, any *Changwat* with the largest fraction remaining from the determination under paragraph three shall have an additional member of the House of Representatives and the addition of the members of the House of Representatives in accordance with such procedure shall be made to *Changwats* in respective order of fractions remaining from the determination under paragraph three until the number of four hundred is obtained.

Section 103. In a *Changwat* where the number of members of the House of Representatives to be elected is not more than one, the area of that *Changwat* shall be regarded as the constituency and in a *Changwat* where the number of members of the House of Representatives is more than one, such *Changwat* shall be divided into constituencies in the number equal to such number of members of the House of Representatives as may be elected therein and, for this purpose, each constituency shall have one member of the House of Representatives.

In a *Changwat* which is divided into more constituencies than one, the boundary of each constituency shall be adjoining and the number of inhabitants in each constituency must be closely apportioned.

Section 104. In a general election, a voter shall have the right to cast ballot for only one list of candidates prepared by the political party and, in an election on a constituency basis, for one candidate in that constituency.

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งว่างลง ตามมาตรา ๑๑๙ (๒) ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งคน

การเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ในแต่ละเขตเลือกตั้งให้ดำเนินการนับคะแนนทุกหน่วยเลือกตั้งรวมกันและประกาศผลการนับคะแนนโดยเปิดเผย ทั้งนี้ ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงแห่งเดียวในเขตเลือกตั้งนั้นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

การนับคะแนนและการประกาศคะแนนที่บัญชีรายชื่อแต่ละบัญชีได้รับในแต่ละเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๓ ให้นำบทบัญญัติวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มี การเลือกตั้ง และ

In an election of a member of the House of Representatives to replace the member of the House of Representatives elected on a constituency basis whose office becomes vacant under section 119(2), a voter shall have the right to cast ballot for one candidate in that constituency.

The election shall be by direct suffrage and secret ballot.

In each constituency, the counting of votes from every polling station altogether shall be conducted and the result of the vote-counting shall be announced publicly at any single place in that constituency as designated by the Election Commission, except that in the case where necessity arises in a particular locality, the Election Commission may provide otherwise in accordance with the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

The provisions of paragraph four shall apply *mutatis mutandis* to the counting and announcement of votes received by each party-list in each constituency under section 103.

Section 105. A person having the following qualifications has the right to vote at an election:

(1) being of Thai nationality; provided that a person who has acquired Thai nationality by naturalisation must hold the Thai nationality for not less than five years;

(2) being not less than eighteen years of age on 1st January of the year of the election; and

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๓ ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง หรือมีถิ่นที่อยู่ นอกราชอาณาจักร ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภานับัญญัติ

มาตรา ๑๐๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ

- (๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบ

ด้วยกฎหมาย

(๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้น

แต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

(3) having his or her name appear on the house register in the constituency for not less than ninety days up to the date of the election.

A voter who has a residence outside the constituency under section 103 within which his or her name appear in the house register, or who has his or her name appear in the house register in the constituency for the period of less than ninety days up to the date of the election, or who has a residence outside the Kingdom of Thailand shall have the right to cast ballot in an election in accordance with rules, procedure and conditions provided by the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

Section 106. A person under any of the following prohibitions on the election day is disfranchised:

- (1) being of unsound mind or of mental infirmity;
- (2) being a Buddhist priest, novice, monk or clergy;
- (3) being detained by a warrant of the Court or by a lawful order;
- (4) being under suspension of the right to vote .

Section 107. A person having the following qualifications has the right to be a candidate in an election of members of the House of Representatives:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being not less than twenty five years of age on the election day;
- (3) having graduated with not lower than a Bachelors degree or its equivalent except for the case of having been a member of the House of Representatives or a senator before;

(๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

(๕) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ด้วย คือ

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในจังหวัดนั้น

(ค) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ง) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา

(จ) เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี

มาตรา ๑๐๘ พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด จะส่งได้คนเดียวในเขตเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๐๙ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ

(4) being a member of any and only one political party, for a consecutive period of not less than ninety days, up to the date of applying for candidacy in an election;

(5) a candidate in an election on a constituency basis shall also possess any of the following qualifications:

(a) having his or her name appear in the house register in *Changwat* where he or she stands for election for a consecutive period of not less than one year up to the date of applying for candidacy;

(b) having been a member of the House of Representatives in *Changwat* where he or she stands for election, a member of a local assembly or a local administrator of such *Changwat* before;

(c) being born in *Changwat* where he or she stands for election;

(d) having studied in an education institution situated in *Changwat* where he or she stands for election for a consecutive period of not less than two academic years before;

(e) having served in the official service before or having had his or her name appear in the house register in *Changwat* where he or she stands for election for a consecutive period of not less than two years before.

Section 108. A political party sending member to stand for election in any constituency shall send only one member in such constituency.

Section 109. A person under any of the following prohibitions shall have no right to be a candidate in an election of members of the House of Representatives:

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี

(๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๐๖ (๑) (๒) หรือ (๔)

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๕) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง

(๙) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๐) เป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๑๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

- (1) being addicted to drugs;
- (2) being an undischarged bankrupt;
- (3) being disfranchised under section 106(1), (2) or (4);
- (4) having been sentenced by a judgement to imprisonment and being detained by a warrant of the Court;
- (5) having been discharged for a period of less than five years on the election day after being sentenced by a judgement to imprisonment for a term of two years or more except for an offence committed through negligence;
- (6) having been expelled, dismissed or removed from the official service, a State agency or a State enterprise on the ground of dishonest performance of duties or corruption;
- (7) having been ordered by a judgement or an order of the Court that his or her assets shall dissolve on the State on the ground of unusual wealthiness or an unusual increase of his or her assets;
- (8) being a Government official holding a permanent position or receiving salary except a political official;
- (9) being a member of a local assembly or a local administrator;
- (10) being a senator;
- (11) being an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation, or other State official;

(๑๒) เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๓) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๒๕๕

(๑๔) เคยถูกวุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจาก ตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงาน ของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ นอกจากข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี

(๒) ไม่รับสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงาน ของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงาน ตามปกติ

(12) being an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the National Human Right Commission, a judge of the Constitutional Court, a judge of an Administrative Court, a member of the National Counter Corruption Commission or a member of the State Audit Commission;

(13) being under the prohibition from holding a political position under section 295;

(14) having been removed from office by the resolution of the Senate under section 307; provided that, from the date of the resolution to the election day, the period of five years has not elapsed.

Section 110. A member of the House of Representatives shall not:

(1) hold any position or have any duty in any State agency or State enterprise, or hold a position of member of a local assembly, local administrator or local government official except other political official other than Minister;

(2) receive any concession from the State, a State agency or State enterprise, or become a party to a contract of the nature of economic monopoly with the State, a State agency or State enterprise, or a become partner or shareholder in a partnership or company receiving such concession or becoming a party to the contract of that nature;

(3) receive any special money or benefit from any State agency or State enterprise apart from that given by the State agency or State enterprise to other persons in the ordinary course of business.

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์หรือเงินอื่นใด ในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรี

มาตรา ๑๑๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ใช้สถานะหรือ ตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน เลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช้ข้าราชการการเมือง พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๑๒ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๑๓ เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องดังต่อไปนี้

The provisions of this section shall not apply in the case where a member of the House of Representatives receives military pensions, gratuities, pensions, annuities or any other form of payment of the same nature, and shall not apply in the case where a member of the House of Representatives accepts or holds a position of committee member of the Parliament, the House of Representatives or the Senate, or committee member appointed as a qualified member under the provisions of law or committee member appointed in the course of the administration of the State affairs in case he or she holds a position of other political official other than Minister.

Section 111. A member of the House of Representatives shall not, through the status or position of member of the House of Representatives, interfere or intervene in the recruitment, appointment, reshuffle, transfer, promotion and elevation of the salary scale of a Government official holding a permanent position or receiving salary and not being a political official, an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation, or cause such persons to be removed from office.

Section 112. Subject to the provisions of this Constitution, rules and procedure for an election of members of the House of Representatives shall be in accordance with the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

Section 113. In the interest of honesty and fairness of an election of members of the House of Representatives, the State shall provide support for the election in the following matters:

(๑) จัดที่ปิดประกาศและที่ติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ

(๒) พิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งไปให้ผู้มี
สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(๓) จัดหาสถานที่หาเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๔) จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและ
วิทยุโทรทัศน์ให้แก่พรรคการเมือง

(๕) กิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด
การดำเนินการตาม (๑) (๔) และ (๕) โดยผู้สมัครรับเลือกตั้ง
พรรคการเมือง หรือบุคคลอื่นนอกจากรัฐ จะกระทำมิได้

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการดำเนินการตามมาตรานี้
ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งต้องให้ออกาสโดย
เท่าเทียมกัน

มาตรา ๑๑๔ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราว
ละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๕ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง
พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนด
วันเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง
และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

- (1) preparing places for posting notices and posters relating to the election in public places owned by the State;
- (2) publishing and supplying to persons having the right to vote documents relating to the election;
- (3) providing places for election campaigns to candidates in the election;
- (4) allocating radio and television broadcasting time to political parties;
- (5) other activities specified by Notifications of the Election Commission.

The activities under (1), (4) and (5) by candidates in the election, political parties or other persons other than the State shall not be permitted.

Rules, conditions and procedure for carrying out the acts under this section shall be in accordance with the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators, which shall afford equal opportunities.

Section 114. The term of the House of Representatives is four years from the election day.

Section 115. Upon the expiration of the term of the House of Representatives, the King will issue a Royal Decree calling for a general election of members of the House of Representatives in which the election day must be fixed within forty five days as from the date of the expiration of the term of the House of Representatives and the election day must be the same throughout the Kingdom.

มาตรา ๑๑๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบ สภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวัน และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

การยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์ เดียวกัน

มาตรา ๑๑๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๘ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐๗

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๙ (๑) (๒) (๓) (๕)

(๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๐ หรือ มาตรา ๑๑๑

(๗) ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี

Section 116. The King has the prerogative to dissolve the House of Representatives for a new election of members of the House.

The dissolution of the House of Representatives shall be made in the form of a Royal Decree in which the day for a new general election must be fixed within sixty days and such election day must be the same throughout the Kingdom.

The dissolution of the House of Representatives may be made only once under the same circumstance.

Section 117. Membership of the House of Representatives commences on the election day.

Section 118. Membership of the House of Representatives terminates upon:

- (1) expiration of the term or dissolution of the House of Representatives;
- (2) death;
- (3) resignation;
- (4) being disqualified under section 107;
- (5) being under any prohibition provided in section 109 (1), (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13) or (14);
- (6) acting in contravention of any prohibition under section 110 or section 111;
- (7) being appointed Prime Minister or Minister;

(๘) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมืองมีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพ สิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

(๙) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง อื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในกรณี เช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

(8) resignation from membership of his or her political party or his or her political party passing a resolution, with the votes of not less than three-fourths of the joint meeting of the Executive Committee of that political party and members of the House of Representatives belonging to that political party, terminating his or her membership of the political party. In such cases, his or her membership shall be deemed to have terminated as from the date of the resignation or the resolution of the political party except where such member of the House of Representatives appeals to the Constitutional Court within thirty days as from the date of the resolution of the political party for raising an objection that such resolution is of such nature as specified in section 47 paragraph three. If the Constitutional Court decides that the said resolution is not of the nature as specified in section 47 paragraph three, his or her membership shall be deemed to have terminated as from the date of the decision of the Constitutional Court. If the Constitutional Court decides that the said resolution is of such nature as specified in section 47 paragraph three, that member of the House of Representatives may become a member of another political party within thirty days as from the date of the decision of the Constitutional Court;

(9) loss of membership of the political party in the case where the political party of which he or she is a member is dissolved by an order of the Constitutional Court and he or she is unable to become a member of another political party within sixty days as from the date on which the Constitutional Court issues its order. In such case, his or her membership shall be deemed to have terminated as from the day following the date on which such period of sixty days has elapsed;

(๑๐) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพ ตามมาตรา ๙๖ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี

(๑๑) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๒) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

การสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม (๗) ให้มีผลในวันถัดจากวันที่ครบสามสิบวันนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้ง

มาตรา ๑๑๙ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ตำแหน่งที่ว่างเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองใดจัดทำขึ้นตามมาตรา ๙๙ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง ให้ผู้มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับถัดไป เลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน

(10) the Senate passing a resolution under section 307 removing him or her from office or the Constitutional Court having a decision terminating his or her membership under section 96. In such case, his or her membership shall be deemed to have terminated as from the date on which the Senate passes a resolution or the Constitutional Court has a decision, as the case may be;

(11) having been absent for more than one-fourth of the number of days in a session the length of which is not less than ninety days without permission of the President of the House of Representatives;

(12) having been imprisoned by a final judgement to a term of imprisonment except for an offence committed through negligence or a petty offence.

The termination of membership of the House of Representatives under (7) shall be effective as from the day following the date on which the period of thirty days, from the date of the appointment by the Royal Command, has elapsed.

Section 119. When the office of member of the House of Representatives becomes vacant for any reason other than the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives, the following actions shall be taken:

(1) in the case where the vacancy is that of the office of a member of the House of Representatives listed in the list prepared by a political party under section 99, the President of the House of Representatives shall, by publication in the Government Gazette within seven days as from the date of the vacancy, elevate the person whose name in the list of that political party is placed in the next order to be a replacing member of the House of Representatives;

(๒) ในกรณีที่ตำแหน่งที่ว่างเป็นตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากกรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่ผู้เข้ามาแทนนั้นได้รับการประกาศชื่อส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้เริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๒๐ ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัด ของพรรคตนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและมีจำนวนมากที่สุด ในบรรดาพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ในขณะแต่งตั้งเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

(2) in the case where the vacancy is that of the office of a member of the House of Representatives elected from the election on a constituency basis under section 102, an election of a member of the House of Representatives to fill the vacancy shall be held within forty five days as from the date of the vacancy unless the remainder of the term of the House of Representatives is less than one hundred and eighty days.

Membership of the replacing member of the House of Representatives under (1) shall commence as from the day following the date of the publication of the name of the replacing member, while membership of the replacing member of the House of Representatives under (2) shall commence as from the day on which the election to fill the vacancy is held. The replacing member of the House of Representatives may serve only for the remainder of the term of the House.

Section 120. After the Council of Ministers has assumed the administration of the State affairs, the King will appoint as Leader of the Opposition in the House of Representatives a member of the House who is the leader of the political party having its members holding no ministerial positions and having the largest number of members among the political parties having their members holding no ministerial positions, provided that such number must not be less than one-fifth of the total number of members of the House of Representatives at the time of the appointment.

ในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดในสภาผู้แทนราษฎรมีลักษณะที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้น มิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่มีเสียงสนับสนุนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา

มาตรา ๑๒๑ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้ง จำนวนสองร้อยคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

In the case where no political party in the House of Representatives meets the condition as prescribed under paragraph one, the leader of the political party, who receives a majority of supporting votes from the members of the House who belong to the political parties having their members holding no ministerial positions, shall be the Leader of the Opposition in the House. In case of an equality of supporting votes, it shall be decided by lot.

The President of the House of Representatives shall countersign the Royal Command appointing the Leader of the Opposition in the House of Representatives.

The Leader of the Opposition in the House of Representatives shall vacate office upon being disqualified as specified in paragraph one or paragraph two, and section 152 shall apply *mutatis mutandis*, and in such case, the King will appoint a new Leader of the Opposition in the House of Representatives to fill the vacancy.

Part 3 The Senate

Section 121. The Senate shall consist of two hundred members to be elected by the people.

In the case where the office of the senator becomes vacant for any reason whatsoever and an election of a senator to fill the vacancy has not yet been held, the Senate shall consist of the remaining senators.

มาตรา ๑๒๒ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

การคำนวณเกณฑ์จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่แต่ละจังหวัดจะพึงมี ให้คำนวณตามวิธีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา มีสิทธิออกเสียง ลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นได้หนึ่งคน

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ในกรณีที่จังหวัดใดมีสมาชิกวุฒิสภาได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีได้ในจังหวัดนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๑๒๔ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๐๗ (๕)

มาตรา ๑๒๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

Section 122. In an election of senators, the area of *Changwat* shall be regarded as one constituency.

The number of senators each *Changwat* can have shall be determined in accordance with the procedure provided in section 102 paragraph two, paragraph three and paragraph four *mutatis mutandis*.

Section 123. The person having the right to vote at an election of senators may cast ballot, at the election, for one candidate in that constituency.

The election shall be by direct suffrage and secret ballot.

In the case where a *Changwat* can have more than one senator, the candidates who receive the highest number of votes in respective order in the number of senators that *Changwat* can have shall be elected as senators .

Section 124. The provisions of section 105 and section 106 shall apply *mutatis mutandis* to the qualifications and prohibitions to which a person having the right to be a candidate in an election of senators shall be subjected.

Section 125. A person having the following qualifications has the right to be a candidate in an election of senators:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being of not less than forty years of age on the election day;
- (3) having graduated with not lower than a Bachelor's degree or its equivalent;
- (4) having any of the qualifications under section 107(5).

Section 126. A person under any of the following qualifications shall have no right to be a candidate in an election of senators:

- (๑) เป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง
- (๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
- (๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ในอายุของวุฒิสภาครวก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง
- (๔) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๑) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)

มาตรา ๑๒๗ สมาชิกวุฒิสภาจะเป็นรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่นมิได้

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปี เว้นแต่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๓๓ (๑) จะเป็นรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น มิได้

มาตรา ๑๒๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๐ และมาตรา ๑๑๑ มาใช้บังคับกับการกระทำอันต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๙ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(1) being a member of or holder of other position of a political party;

(2) being a member of the House of Representatives or having been a member of the House of Representatives and his or her membership has terminated for not yet more than one year up to the date of applying for the candidacy;

(3) being or having been a senator in accordance with the provisions of this Constitution during the term of the Senate preceding the application for the candidacy;

(4) being disfranchised under section 109(1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (11), (12), (13) or (14).

Section 127. A senator shall not be a Minister or other political official.

The person having held office of senator with membership having terminated for not more than one year, shall not be a Minister or other political official unless the membership has terminated under section 133(1).

Section 128. The provisions of section 110 and section 111 shall also apply *mutatis mutandis* to the prohibitions to which a senator shall be subjected.

Section 129. Subject to the provisions of this Constitution, rules and procedure for an election of senators shall be in accordance with the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

เพื่อประโยชน์ในการแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยเท่าเทียมกัน
ให้รัฐดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการปิดประกาศและติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๒) พิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(๓) จัดหาสถานที่และจัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๔) กิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตาม
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

การแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเอง หรือ
บุคคลอื่นจะกระทำได้เฉพาะเท่าที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
วุฒิสภาเท่านั้น

มาตรา ๑๓๐ อายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละหกปีนับแต่
วันเลือกตั้ง

For the purpose of equal introduction of candidates in the election, the State shall carry out the following acts:

- (1) causing notices and posters relating to the election and candidates in the election to be posted;
- (2) publishing and furnishing to persons having the right to vote documents relating to the election and candidates in the election;
- (3) providing places and allocating radio and television broadcasting time for introducing candidates in the election;
- (4) carrying out other acts as prescribed by the Election Commission.

Rules and procedure for carrying out the acts under paragraph two shall be in accordance with the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

The introduction of candidates by themselves or other persons is permitted only insofar as provided in the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators.

Section 130. The term of the Senate is six years as from the election day.

มาตรา ๑๓๑ เมื่ออายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่อายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖๘ ให้สมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่อายุของวุฒิสภาลิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่งทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓๒ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้ง

มาตรา ๑๓๓ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาลิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒๕
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๖
- (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๗
- (๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๘
- (๘) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจาก

ตำแหน่ง หรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพ ตามมาตรา ๙๖ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี

Section 131. Upon expiration of the term of the Senate, the King will issue a Royal Decree calling for a new general election of senators in which the election day must be fixed within thirty days as from the date of the expiration of the term of the Senate and the election day must be the same throughout the Kingdom.

For the purpose of proceeding under section 168, the senators holding office on the day on which the term of the Senate terminates under paragraph one shall continue to perform their duties until newly elected senators assume their duties.

Section 132. Membership of the Senate commences on the election day.

Section 133. Membership of the Senate terminates upon:

- (1) expiration of the term of the Senate;
- (2) death;
- (3) resignation;
- (4) being disqualified under section 125;
- (5) being under any of the prohibitions under section 126;
- (6) being under any of the prohibitions under section 127;
- (7) acting in contravention of any of the prohibitions under section 128;
- (8) the Senate passing a resolution under section 307 removing him or her from office or the Constitutional Court having a decision terminating his or her membership under section 96; in such case, his or her membership shall be deemed to have terminated as from the date of the resolution of the Senate or the decision of the Constitutional Court, as the case may be;

(๙) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(๑๐) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๓๔ เมื่อตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่อายุของวุฒิสภาจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

สมาชิกวุฒิสภาผู้เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๓๕ ในการพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๗๔ (๓) มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ (๓) มาตรา ๒๙๗ มาตรา ๓๐๒ และมาตรา ๓๑๒ ให้วุฒิสภาแต่งตั้ง คณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้นรวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

การดำเนินการของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม วิธีการที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา

(9) having been absent for more than one-fourth of the number of days in a session the length of which is not less than one hundred and twenty days without permission of the President of the Senate;

(10) having been imprisoned by a final judgment to a term of imprisonment except for an offence committed through negligence or a petty offence.

Section 134. When the office of senator becomes vacant for any reason other than the expiration of term of the Senate, an election of a senator to fill the vacancy shall be held within forty five days as from the date of the vacancy unless the remainder of the term of the Senate is less than one hundred and eighty days.

The replacing senator may serve only for the remainder of the term of the Senate.

Section 135. In considering the selection, appointment, recommendation or approval of a person to hold any position under section 138, section 143, section 196, section 199, section 257, section 261, section 274 (3), section 277, section 278, section 279 (3), section 297, section 302 and section 312, the Senate shall appoint a committee for examining past records and behaviours of the person nominated for holding such position as well as gathering necessary facts and evidence to be reported to the Senate for its further consideration.

The proceeding by the committee under paragraph one shall be in accordance with the Rules of Procedure of the Senate.

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๓๖ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ประธาน กรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓๗ กรรมการการเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเสนอชื่อ

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา

๑๐๙ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะห้าปีก่อนดำรงตำแหน่ง

Part 4

Election Commission

Section 136. The Election Commission consists of a Chairman and other four Commissioners appointed, by the King with the advice of the Senate, from persons of apparent political impartiality and integrity.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Chairman and Commissioners under paragraph one.

Section 137. An Election Commissioner shall have the qualifications and shall not be under any prohibition as follows:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being of not less than forty years of age on the nomination day;
- (3) having graduated with not lower than a Bachelor's degree or its equivalent;
- (4) not being under any of the prohibitions under section 106 or section 109 (1), (2), (4), (5), (6), (7), (13) or (14);
- (5) not being a member of the House of Representatives or the Senate, a political official, a member of a local assembly or a local administrator;
- (6) not being or having been a member of or holder of other position in a political party throughout the period of five years preceding the holding of office;

(๗) ไม่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๓๘ การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งจำนวนสิบคน ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓๗ ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธาน วุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น มติในการเสนอชื่อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของ จำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น

(7) not being an Ombudsman, a member of the National Human Right Commission, a judge of the Constitutional Court, a judge of the Administrative Court, a member of the National Counter Corruption Commission or a member of the State Audit Commission.

Section 138. The selection and election of Chairman and Election Commissioners shall be proceeded as follows:

(1) there shall be a Selective Committee of ten members consisting of the President of the Constitutional Court as Chairman, President of the Supreme Administrative Court, Rectors of all State higher education institutions which are juristic persons, being elected among themselves to be four in number, and representatives of all political parties having a member who is a member of the House of Representatives, provided that each party shall have one representative and all such representatives shall elect among themselves to be four in number, to be in charge of the consideration and selection of five persons, who have the qualifications under section 137 and who are suitable to be Election Commissioners, for making nomination to the President of the Senate upon consent of the nominated persons. The resolution making such nomination must be passed by votes of not less than three-fourths of the number of all existing members of the Selective Committee;

(2) the Supreme Court of Justice shall, at its general meeting, consider and select five persons who are suitable to be Election Commissioners for making nomination to the President of the Senate upon consent of the nominated persons;

(๓) การเสนอชื่อตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุที่ทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาตาม (๑) ไม่อาจเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลาที่กำหนด ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องเสนอชื่อตาม (๑)

(๔) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (๑) (๒) และ (๓) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในกรณีนี้ ให้ห้าคนแรกซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง แต่ถ้าจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งดังกล่าวมีไม่ครบห้าคนให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกนั้นมา ให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ ให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบห้าคน เป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ในครั้งนี้ถ้ามีผู้ได้คะแนนเสียงเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินห้าคน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

(๕) ให้ผู้ได้รับเลือกตาม (๔) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง และแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ และให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

(3) the nominations under (1) and (2) shall be made within thirty days as from the date when a ground for the selection of persons to be in such office occurs. In the case where the Selective Committee under (1) is unable to make nomination, or unable to make nomination in the complete number, within the prescribed time, the Supreme Court of Justice shall, at its general meeting, make nomination to obtain the complete number within fifteen days as from the date of the expiration of the nomination time under (1);

(4) the President of the Senate shall convoke the Senate for passing, by secret ballot, a resolution electing the nominated persons under (1), (2) and (3). For this purpose, the first five persons who receive the highest votes which are more than one half of the total number of the existing senators shall be elected as Election Commissioners, but if the number of the said elected persons is less than five, the name-list of those not elected in that first occasion shall be submitted to the senators for voting on another occasion and consecutively. In such case, the persons receiving the highest number of votes in respective order up to five shall be deemed to be elected as Election Commissioner. On this occasion, if there are persons receiving equal votes in any order which result in having more than five elected persons, the President of the Senate shall draw lots to determine who are elected persons;

(5) the elected persons under (4) shall meet and elect among themselves Chairman of the Election Commission and, then, notify the President of the Senate of the result. The President of the Senate shall report to the King for further appointment.

มาตรา ๑๓๙ กรรมการการเลือกตั้งต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็น ลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่วุฒิสภาเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของผู้นั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อผู้นั้นได้ลาออกจากตำแหน่งตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงให้เห็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระดังกล่าวแล้วซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมีได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการการเลือกตั้ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๐ กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่ง เจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการการเลือกตั้งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

Section 139. An Election Commissioner shall not:

- (1) be a Government official holding a permanent position or receiving salary;
- (2) be an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation;
- (3) hold any position in a partnership, a company or an organisation carrying out businesses for sharing profits or incomes, or be an employee of any person;
- (4) engage in any other independent profession.

In the case where the Senate has elected a person in (1), (2), (3) or (4) with the consent of that person, the elected person can commence the performance of duties only when he or she has resigned from the position in (1), (2), (3) or has satisfied that his or her engagement in such independent profession has ceased to exist. This must be done within fifteen days as from the date of election. If that person has not resigned or ceased to engage in the independent profession within the specified time, it shall be deemed that that person has never been elected to be an Election Commissioner and the provisions of section 138 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 140. Election Commissioners shall hold office for a term of seven years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

The Election Commissioners who vacate office upon the expiration of the term shall remain in office to continue to perform their duties until the newly appointed Election Commissioners take office.

มาตรา ๑๔๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
กรรมการ การเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗
หรือมาตรา ๑๓๙

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้น
แต่ใน ความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจาก
ตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเท่า
ที่เหลือ อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ
ประธานรัฐสภาว่ากรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือ
มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ หรือกระทำการอันต้องห้ามตาม
มาตรา ๑๓๙ และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ
เพื่อวินิจฉัยว่ากรรมการการเลือกตั้งผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้ง
คำวินิจฉัยไปยังประธานรัฐสภาและประธานกรรมการการเลือกตั้ง

Section 141. In addition to the vacation of office upon the termination of the term, an Election Commissioner vacates office upon:

- (1) death;
- (2) resignation;
- (3) being disqualified or being under any of the prohibitions under section 137 or section 139;
- (4) having been imprisoned by a final judgment to a term of imprisonment except for an offence committed through negligence or a petty offence;
- (5) the Senate passing a resolution under section 307 removing him or her from office.

When a case under paragraph one occurs, the remaining Election Commissioners may continue to perform their duties.

Section 142. Members of the House of Representatives, senators, or members of both Houses of not less than one-tenth of the total number of the existing members of the two Houses have the right to lodge with the President of the Parliament a complaint that any Election Commissioner is disqualified or is under any of the prohibitions under section 137 or has acted in contravention of any of the prohibitions under section 139 and the President shall refer that complaint to the Constitutional Court for its decision as to whether that Election Commissioner has vacated his or her office.

When the Constitutional Court has passed a decision, it shall notify the President of the Parliament and the Chairman of the Election Commission of such decision.

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๗ มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการการเลือกตั้งด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๓ ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระพร้อมกันทั้งหมด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๘ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่มีการพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น นอกจากถึงคราวออกตามวาระให้นำมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับกับการสรรหาและการเลือกกรรมการการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นโดยอนุโลม ในกรณีนี้ ให้เสนอชื่อผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งต่อประธานวุฒิสภา เป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งและให้วุฒิสภามีมติเลือก ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่มีการพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ได้รับเลือก อยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๔๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

The provisions of section 97 shall also apply *mutatis mutandis* to the vacation of office of Election Commissioners.

Section 143. In the case where the Election Commissioners have vacated office in toto, actions under section 138 shall be taken within forty five days as from the date of the vacation.

In the case where Election Commissioners vacate office for any reason other than the expiration of term, section 138 shall apply *mutatis mutandis* to the selection and election of Election Commissioners to fill the vacancies. In this case, persons, in the twice number of the outgoing persons, who are suitable to be Election Commissioners shall be nominated to the Presidents of the Senate for election by a resolution of the Senate; provided that this procedure shall be completed within forty five days as from the date of the vacation, and the elected persons shall serve only for the remainder of the term of the replaced Commissioners.

Section 144. The Election Commission shall control and hold, or cause to be held, an election of members of the House of Representatives, senators, members of a local assembly and local administrators including the voting in a referendum for the purpose of rendering it to proceed in an honest and fair manner.

ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔๕ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติ ตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

(๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายตาม มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

(๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาด ปัญหา หรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

(๔) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมี หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ใน หน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๕) ประกาศผลการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

The Chairman of the Election Commission shall have the charge and control of the execution of the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators, the organic law on political parties, the organic law on the voting in a referendum and the law on the election of members of local assemblies or local administrators and shall be the political-party registrar.

Section 145. The Election Commission shall have the following powers and duties:

(1) to issue Notifications determining all activities necessary for the execution of the laws referred to in section 144 paragraph two;

(2) to give orders instructing Government officials, officials or employees of a State agency, State enterprise or local government organisation or other State officials to perform all necessary acts under the laws referred to in section 144 paragraph two;

(3) to conduct investigations and inquiries for fact-finding and decision on arising problems or disputes under the laws referred to in section 144 paragraph two;

(4) to order a new election or a new voting at a referendum to be held in any or all polling stations when there occurs convincing evidence that the election or the voting at a referendum in that or those polling stations has not proceeded in an honest and fair manner;

(5) to announce the result of an election and the voting in a referendum;

(6) to perform other acts as provided by law.

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ เรียก เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาให้ ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนิน การเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การสืบสวน สอบสวน หรือ วินิจฉัยชี้ขาด

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

มาตรา ๑๔๖ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ การเลือกตั้งที่สั่งการตามมาตรา ๑๔๕

มาตรา ๑๔๗ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการ สืบสวน สอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลันเมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมือง ซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง คัดค้าน ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบ ด้วย กฎหมาย

In the performance of duties, the Election Commission has the power to summon any relevant document or evidence from any person, or summon any person to give statements as well as to request the Courts, public prosecutors, inquiry officials, State agencies, State enterprises or local government organisations to take action for the purpose of performing duties, investigating, conducting inquiries and passing decisions.

The Election Commission has the power to appoint persons, a group of persons or representatives of private organisations to perform such duties as entrusted.

Section 146. Government officials, officials or employees of a State agency, State enterprise or local government organisation or other State officials shall have the duty to comply with orders of the Election Commission given under section 145.

Section 147. The Election Commission shall forthwith conduct an investigation and inquiry for finding facts in any of the following cases;

(1) an objection by a voter, a candidate in an election or a political party a member of which stood for the election in any of the constituencies has been raised that the election in that constituency has proceeded inappropriately or unlawfully;

(๒) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดได้กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคล หรือพรรคการเมืองใดได้กระทำลงไป ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การออกเสียงประชามติ มิได้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งคัดค้าน ว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน

มาตรา ๑๔๘ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา หรือประกาศให้มีการออกเสียงประชามติ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้งไปทำการสอบสวน เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

(2) convincing evidence has appeared that any member of the House of Representatives, senator, member of a local assembly or local administrator, before being elected, had committed any dishonest act to enable him or her to be elected, or has dishonestly been elected as a result of an act committed by any person or political party in violation of the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators, the organic law on political parties or the law on the election of members of local assemblies and local administrators;

(3) convincing evidence has appeared that the voting in a referendum did not proceed lawfully or an objection has been raised by a voter that the voting in a referendum in any polling station proceeded inappropriately or unlawfully;

Upon completion of actions under paragraph one, the Election Commission shall pass a decision forthwith.

Section 148. During the period in which a Royal Decree calling for an election of members of the House of Representatives or senator or a Notification calling for the voting in a referendum is effective, no Election Commissioner shall be arrested, detained or summoned by a warrant for inquiry except in the case where permission of the Election Commission is obtained or where the arrest is made in *flagrante delicto*.

ในกรณีที่มีการจับกรรมการการเลือกตั้งในขณะกระทำ ความผิด หรือจับ หรือคุมขังกรรมการการเลือกตั้งในกรณีอื่น ให้รายงาน ไปยังประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และประธานกรรมการ การเลือกตั้งอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้

ส่วนที่ ๕ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๔๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย

มาตรา ๑๕๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติ หน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกประการ”

In the case where an Election Commissioner has been arrested in *flagrante delicto*, or where an Election Commissioner is arrested or detained in other cases, it shall be forthwith reported to the Chairman of the Election Commission and the Chairman may order a release of the person so arrested.

Part 5

Provisions Applicable to both Houses

Section 149. Members of the House of Representatives and senators are representatives of the Thai people, and shall honestly perform the duties for the common interest of the Thai people.

Section 150. Before taking office, a member of the House of Representatives and a senator shall make a solemn declaration at a sitting of the House of which he or she is a member in the following words:

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will perform my duties in accordance with the honest dictates of my conscience for the common interest of the Thai people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

มาตรา ๑๕๑ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภามีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

มาตรา ๑๕๒ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ดำรง ตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาหรือมีการยุบสภา

ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสภา ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เมื่อ

- (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือข้าราชการ

การเมืองอื่น

- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

มาตรา ๑๕๓ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานมีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

Section 151. The House of Representatives and the Senate shall each have one President and one or two Vice-Presidents who are appointed by the King from the members of such House in accordance with its resolution.

Section 152. The President and the Vice-Presidents of the House of Representatives hold office until the expiration of the term or the dissolution of the House.

The President and the Vice-Presidents of the Senate hold office until the day preceding the date of the election the new President and Vice-Presidents.

The President and the Vice-Presidents of the House of Representatives and the President and the Vice-Presidents of the Senate vacate office before the expiration of the term of office under paragraph one or paragraph two, as the case may be, upon:

- (1) loss of membership of the House of which he or she is a member;
- (2) resignation;
- (3) holding a position of Prime Minister, Minister or other political official;
- (4) being sentenced by a judgment to imprisonment.

Section 153. The President of the House of Representatives and the President of the Senate shall have the powers and duties to carry out the business of each House in accordance with its rules of procedure. The Vice-Presidents have the powers and duties as entrusted by the President and act on behalf of the President when the President is not present or unable to perform his or her duties.

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๑๕๔ เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสถานนั้น ๆ เลือกตั้งกันขึ้นเองเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๑๕๕ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณี การพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๘๓ และมาตรา ๑๘๔ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะกำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๑๕๖ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ประชาชนอาจเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

The President of the House of Representatives, the President of the Senate and the persons who act on behalf of the President shall be impartial in the performance of duties.

Section 154. When the President and the Vice-Presidents of the House of Representatives or the President and the Vice-Presidents of the Senate are not present at any sitting, the members of each House shall elect one among themselves to preside over such sitting.

Section 155. At a sitting of the House of Representatives or the Senate, the presence of not less than one-half of the total number of the existing members of each House is required to constitute a quorum, except that in the case of considering the agenda on interpellation under section 183 and section 184, the House of Representatives and the Senate may otherwise prescribe a quorum in the rules of procedure.

Section 156. A resolution on any issue shall be made by a majority of votes, unless it is otherwise provided in this Constitution.

In casting a vote, each member has one vote. In case of an equality of votes, the presiding member shall have an additional vote as a casting vote.

The President of the Parliament, the President of the House of Representatives and the President of the Senate shall cause the voting of each member to be recorded and disclose such record in a place where the public entry for its inspection is possible, except for the case of the voting by secret ballot.

การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ และสมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ถูกผูกพันโดยมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใด

มาตรา ๑๕๗ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใดในทาง แดงข้อมเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็น เอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และ การกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิ ในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้รัฐธรรมนูญหรือสมาชิกแห่งสภานั้น

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐธรรมนูญหรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจง ตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบกระเทือน ถึงสิทธิของบุคคลในการฟ้องคดีต่อศาล

The casting of votes to elect or give approval to a person for holding office shall be secret, unless otherwise provided in this Constitution, and members shall have autonomy and shall not be bound by resolutions of their political parties or any other mandate.

Section 157. At a sitting of the House of Representatives or the Senate or at a joint sitting of the Parliament, words expressed in giving statements of fact or opinions or in casting the vote by any member are absolutely privileged. No charge or action in any manner whatsoever shall be brought against such member.

The privilege under paragraph one does not extend to a member who expresses words at a sitting which is broadcast through radio or television if such words appear out of the precinct of the Parliament and the expression of such words constitutes a criminal offence or a wrongful act against any other person, who is not a Minister or member of that House.

In the case of paragraph two, if the words expressed by the member cause damage to other person who is not a Minister or member of that House, the President of that House shall cause explanations to be published as requested by that person in accordance with procedure and within such period of time as prescribed in the rules of the procedure of that House, without prejudice to the person's right to bring the case before the Court .

มาตรา ๑๕๘ เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๗ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาต ให้แถลง ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการ ถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้น ด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๙ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในกรณีที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตาม วรรคหนึ่ง มีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสามัญสามัญนิติบัญญัติสำหรับปีนั้นก็ได้

Section 158. The privilege provided in section 157 extends to printers and publishers of the minutes of sittings in accordance with the rules of procedure of the House of Representatives, the Senate or the Parliament, as the case may be, and to persons permitted by the presiding member to give statements of fact or opinions at such sitting as well as to persons who broadcasts the sitting through radio or television with the permission of the President of such House *mutatis mutandis*.

Section 159. The Parliament shall, within thirty days as from the date of the election of members of the House of Representatives, be summoned for the first sitting.

Each year, there shall be general ordinary session and a legislative ordinary session.

The day on which the first sitting under paragraph one is held shall be considered as the first day of the general ordinary session, and the first day of the legislative ordinary session shall be fixed by the House of Representatives. In the case where the first sitting under in paragraph one has less than one hundred and fifty days up to the end of a calendar year, the legislative ordinary session may be omitted in that year.

ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

มาตรา ๑๖๐ สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

มาตรา ๑๖๑ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิด และทรงปิดประชุม

พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรกตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาท ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้

During the legislative ordinary session, the Parliament shall hold a sitting only in such cases as prescribed in Chapter 2 or in cases of the consideration of bills or organic law bills, the approval of an Emergency Decree, the approval of the declaration of war, the approval of a treaty, the election or approval of a person for holding office, the removal of a person from office, the interpellation and the amendment of the Constitution, unless the Parliament has passed a resolution, by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of both Houses, for considering other matters.

Section 160. An ordinary session of the Parliament shall last one hundred and twenty days but the King may prolong it.

An ordinary session may be prorogued before the end of one hundred and twenty days only with the approval of the Parliament.

Section 161. The King convokes the Parliament, opens and prorogues its session.

The King may be present to perform the opening ceremony of the first general ordinary session under section 159 paragraph one or may command the Heir to the Throne who is *sui juris* or any person to perform the ceremony as His Representative.

มาตรา ๑๖๒ เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

มาตรา ๑๖๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ทั้ง สองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการ ประกาศ เรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้

คำร้องขอดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา

ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๖๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๓ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๖๕ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ในขณะที่กระทำความผิดให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก โดยพลัน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้

Section 162. When it is necessary for the interests of the State, the King may convoke an extraordinary session of the Parliament.

Section 163. Members of both Houses or members of the House of Representatives of not less than one-third of the total number of the existing members of both Houses have the right to present their petition to the King for the issuance of a Royal Command convoking an extraordinary session of the Parliament.

The petition referred to in paragraph one shall be lodged with the President of the Parliament.

The President of the Parliament shall present the petition to the King and countersign the Royal Command.

Section 164. Subject to section 163, the convocation, the prolongation of session and the prorogation of the Parliament shall be made by a Royal Decree.

Section 165. No member of the House of Representatives or senator shall, during a session, be arrested, detained or summoned by a warrant for inquiry as the suspect in a criminal case unless permission of the House of which he or she is a member is obtained or he or she is arrested in *flagrante delicto*.

In the case where a member of the House of Representatives or a senator has been arrested in *flagrante delicto*, it shall be forthwith reported to the President of the House of which he or she is a member and such President may order the release of the person so arrested.

มาตรา ๑๖๖ ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้น ในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นคดีอันเกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา

การพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลได้กระทำก่อนมีคำอ้างว่า จำเลย เป็นสมาชิกของสภาใดสภาหนึ่ง ย่อมเป็นอันใช้ได้

มาตรา ๑๖๗ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ

คำสั่งปล่อยตามวรรคหนึ่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม

มาตรา ๑๖๘ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ จะมีการประชุมวุฒิสภามีได้ เว้นแต่เป็น กรณีดังต่อไปนี้

Section 166. In the case where a criminal charge is brought against a member of the House of Representatives or a senator, whether the House is in session or not, the Court shall not try the case during a session, unless permission of the House of which he or she is a member is obtained or it is a case concerning the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators, the organic law on Election Commission or the organic law on political parties; provided that the trial of the Court shall not hinder such member from attending the sitting of the House.

The trial and adjudication of the Court conducted before it is invoked that the accused is a member of either House are valid.

Section 167. If a member of the House of Representatives or a senator is detained during the inquiry or trial before the beginning of a session, when the session begins, the inquiry official or the Court, as the case may be, must order his or her release as soon as the President of the House of which he or she is a member has so requested.

The order of release under paragraph one shall be effective as from the date of such order until the last day of the session.

Section 168. During the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives, the Senate shall not hold its sitting except in the following cases:

(๑) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๒๓ โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกของวุฒิสภา

(๒) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่เลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๗๔ (๓) มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ (๓) มาตรา ๒๙๗ มาตรา ๓๐๒ และมาตรา ๓๑๒

(๓) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่พิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๖๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๐ ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะรัฐมนตรี แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

การเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัด มีมติให้เสนอได้ และต้องมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ายี่สิบคนรับรอง

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต่อไปนี้

(1) a sitting at which the Senate shall act as the Parliament under section 19, section 21, section 22, section 23 and section 223, and the votes taken shall be based on the number of senators;

(2) a sitting at which the Senator shall elect, appoint, recommend or give approval to a person for holding any office under section 138, section 143, section 196, section 199, section 257, section 261, section 274 (3), section 277, section 278, section 279 (3), section 297, section 302 and section 312;

(3) a sitting at which the Senate shall consider and pass a resolution removing a person from office.

Section 169. Subject to section 170, a bill or an organic law bill may be introduced only by members of the House of Representatives or the Council of Ministers, but a money bill may be introduced by members of the House of Representatives only with the endorsement of the Prime Minister.

A member of the House of Representatives may introduce a bill or an organic law bill only if the political party of which he or she is a member has passed a resolution approving the introduction thereof and the bill is endorsed by not less than twenty members of the House of Representatives .

A money bill means a bill with provisions dealing with any of the following matters:

(๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร

(๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอน งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

(๔) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสี่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มกราคมดังกล่าว

มติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสี่ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๗๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญนี้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย

- (1) the imposition, repeal, reduction, alteration, modification, remission, or regulation of taxes or duties;
- (2) the allocation, receipt, custody, payment of the State funds, or transfer of expenditure estimates of the State;
- (3) the raising of loans, or guarantee or redemption of loans;
- (4) currency.

In case of doubt as to whether a bill or an organic law bill is a money bill which requires the endorsement of the Prime Minister or not, it shall be the power of a joint sitting of the President of the House of Representatives and Presidents of all its standing committees to make a decision thereon.

The President of the House of Representatives shall hold a joint sitting to consider the case under paragraph four within fifteen days as from the date such case occurs.

The resolution of the joint sitting under paragraph four shall be decided by a majority of votes. In case of an equality of votes, the President of the House of Representatives shall have an additional vote as a casting vote.

Section 170. The persons having the right to vote of not less than fifty thousand in number shall have a right to submit a petition to the President of the Parliament to consider such law as prescribed in Chapter 3 and Chapter 5 of this Constitution.

A bill must be attached to the petition referred to in paragraph one.

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบ ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๗๑ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย ถ้าที่ประชุมร่วมกันวินิจฉัยว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ห้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๗๒ ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน

The rules and procedure for the petition and the examination thereof shall be in accordance with the provisions of the law.

Section 171. For any bill or any organic law bill introduced by members of the House of Representatives which, at the stage of the adoption of its principle, was not a money bill but was then amended by the House of Representatives and, in the opinion of the President of the House, such amendment has rendered it to exhibit the characteristic of a money bill, the President of the House shall suspend the consideration of such bill and, within fifteen days as from the day on which such case occurs, shall refer it to a joint sitting of the President of the House of Representatives and Presidents of all its standing committees to make a decision thereon. If the joint sitting decides that the amendment resulted in such bill or organic law bill exhibiting the characteristic of a money bill, the President of the House shall refer it to the Prime Minister for endorsement. In the case where the Prime Minister does not endorse it, the House of Representative shall amend it so as to prevent it from being a money bill.

Section 172. A bill or an organic law bill shall be first submitted to the House of Representatives.

มาตรา ๑๗๓ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ ว่า จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด หากสภาผู้แทนราษฎรมิมีความเห็นชอบ และคะแนนเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้งหนึ่ง หากรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ ให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบกันเป็นคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภารายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๗๓ ถ้ารัฐสภามีมติไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

Section 173. When a bill which has been specified by the Council of Ministers, in its policies stated to the Parliament under section 211, as necessary for the administration of the State affairs or when any organic law bill is not approved by a resolution of the House of Representatives and the votes disapproving it are less than one-half of the total number of the existing members of the House, the Council of Ministers may request the Parliament to hold a joint sitting for passing a resolution on another occasion. If it is approved, the Parliament shall appoint the persons, being or not being its members, in such an equal number as proposed by the Council of Ministers, to constitute a joint committee of the Parliament for considering such bill or organic law bill, and the joint committee of the Parliament shall prepare a report thereon and submit the bill or organic law bill which it has already considered to the Parliament. If such bill or organic law bill is approved by the Parliament, further proceedings under section 93 shall be taken. If it is not approved, such bill or organic law bill shall lapse.

มาตรา ๑๗๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘๐ เมื่อสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอตามมาตรา ๑๗๒ และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๗๗

ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

Section 174. Subject to section 180, when the House of Representatives has considered a bill or an organic law bill submitted under section 172 and resolved to approve it, the House of Representatives shall submit such bill or organic law bill to the Senate. The Senate must finish the consideration of such bill or organic law bill within sixty days; but if it is a money bill, the consideration thereof must be finished within thirty days; provided that the Senate may, as a special case, resolve to extend the period for not more than thirty days. The said period shall mean the period during a session and shall be counted as from the day on which such bill or organic law bill reaches the Senate.

The period referred to in paragraph one shall not include the period during which the bill or the organic law bill is under the consideration of the Constitutional Court under section 177.

If the Senate has not finished the consideration of the bill or the organic law bill within the period referred to in paragraph one, it shall be deemed that the Senate has approved it.

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอไปนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน คำแจ้งของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด

ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมิได้แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๗๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๐ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๓

(๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้ก่อนและส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

In the case where the House of Representatives submits a money bill to the Senate, the President of the House of Representatives shall also advise the Senate that the bill or the organic law bill so submitted is a money bill. The advice of the President of the House of Representatives shall be deemed final.

In the case where the President of the House of Representatives does not advise the Senate that the bill or the organic law bill is a money bill, such bill shall not be deemed a money bill.

Section 175. Subject to section 180, after the Senate has finished the consideration of a bill or an organic law bill,

- (1) if it agrees with the House of Representatives, further proceedings under section 93 shall be taken;
- (2) if it disagrees with the House of Representatives, such bill or organic law bill shall be withheld and returned to the House of Representatives;

(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๓ ถ้าเป็นกรณีอื่น ให้แต่ละสภาตั้ง บุคคล ซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสถานนั้น ๆ มีจำนวนเท่ากัน ตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๓ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไว้ก่อน

คณะกรรมการร่วมกันอาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียก บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ และเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๕๘ นั้นให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำการที่ตามมาตรานี้ด้วย

(3) if there is an amendment, the amended bill or the amended organic law bill shall be returned to the House of Representatives. If the House of Representatives approves such amendment, further proceedings under section 93 shall be taken. In other cases, each House shall appoint persons, being or not being its members, in such an equal number as may be fixed by the House of Representatives, to constitute a joint committee for considering the bill or the organic law bill and the joint committee shall prepare a report thereon and submit the bill or the organic law bill which it has already considered to both Houses. If both Houses approve the bill or the organic law bill already considered by the joint committee, further proceedings under section 93 shall be taken. If either House disapproves it, the bill or the organic law bill shall be withheld.

The joint committee has the power to demand documents from any person or summon any person to give statements of fact or opinions in respect of the consideration of the bill or the organic law bill and the privileges provided in section 157 and section 158 shall also extend to the person performing his or her duties under this section.

การประชุมคณะกรรมาธิการร่วมกันต้องมีกรรมาธิการของสภาทั้งสองมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗๖ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๗๕ นั้น สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๗๕ (๒) และนับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๗๕ (๓) ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๓

At a meeting of the joint committee, the presence of the members of the joint committee appointed by both Houses of not less than one-half of the total number of its members is required to constitute a quorum and the provisions of section 194 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 176. A bill or an organic law bill withheld under section 175 may be reconsidered by the House of Representatives only after the lapse of one hundred and eighty days as from the date the bill or the organic law bill is returned to the House of Representatives by the Senate in case of withholding under section 175(2) and as from the date either House disapproves it in case of withholding under section 175(3). In such cases, if the House of Representatives resolves to reaffirm the original bill or the bill considered by the joint committee by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, such bill or organic law bill shall be deemed to have been approved by the Parliament and further proceedings under section 93 shall be taken.

ถ้าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอาจยกร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎร ลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๓

มาตรา ๑๗๗ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดตามมาตรา ๑๗๕ คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ มิได้

If the bill or the organic law bill withheld is a money bill, the House of Representatives may forthwith proceed to reconsider it. In such case, if the House of Representatives resolves to reaffirm the original bill or the bill considered by the joint committee by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, such bill or organic law bill shall be deemed to have been approved by the National Assembly and further proceedings under section 93 shall be taken.

Section 177. While a bill or an organic law bill is being withheld under section 175, the Council of Ministers or members of the House of Representatives may not introduce a bill or an organic law bill having the same or similar principle as that of the bill or the organic law bill so withheld.

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา ส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๑๗๔ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป

In the case where the House of Representatives or the Senate is of the opinion that the bill or the organic law bill so introduced or referred to for consideration has the same or similar principle as that of the bill or the organic law bill being withheld, the President of the House of Representatives or the President of the Senate shall refer the said bill or organic law bill to the Constitutional Court for decision. If the Constitutional Court decides that it is a bill or an organic law bill having the same or similar principle as that of the bill or the organic law bill so withheld, such bill or organic law bill shall lapse.

Section 178. In the case where the term of the House of Representatives expires or the House of Representatives is dissolved, the draft Constitution Amendment, or all bills or organic law bills to which the King has refused His assent or which have not been returned by the King within ninety days, shall lapse.

ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภา ผู้แทนราษฎร ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบต่อไปได้ ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป ร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกหลังการเลือกตั้งทั่วไป และรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีมิได้ร้องขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นอันตกไป

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไปตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

มาตรา ๑๗๙ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณก่อนนั้นไปพลางก่อน

In the case where the term of the House of Representatives expires or where the House of Representatives is dissolved, the Parliament, the House of Representatives or the Senate, as the case may be, may, after a general election of members of the House of Representatives, continue the consideration of the draft Constitution Amendment, the bill or the organic law bill which has not yet been approved by the Parliament if the Council of Ministers which is newly appointed after the general election so requests within sixty days as from the first sitting day of the Parliament after the general election and the Parliament approves it. If the Council of Ministers does not so request within such period of time, such draft Constitution Amendment, bill or organic law bill shall lapse.

The further consideration of the draft Constitution Amendment, the bill or the organic law bill under paragraph two shall be in accordance with the rules of procedure of the Parliament.

Section 179. The expenditure estimates of the State shall be made in the form of an Act. If the Annual Appropriations Act for the following fiscal year is not enacted in time, the law on annual appropriations for the preceding fiscal year shall apply for the time being.

มาตรา ๑๘๐ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกแทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่เสร็จภายใน กำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความ เห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อวุฒิสภา

ในการพิจารณาของวุฒิสภา วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใดๆ มิได้ ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบ ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๗๙

ถ้าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าววุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วย ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำ ปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติได้ในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

Section 180. The House of Representatives must finish the consideration of an annual appropriations bill, a supplementary appropriations bill and a transfer of appropriations bill within one hundred and five days as from the date the bill reaches the House of Representatives.

If the House of Representatives has not finished the consideration of the bill within the period referred to in paragraph one, such bill shall be deemed to have been approved by the House of Representatives and shall be submitted to the Senate.

In the consideration by the Senate, the Senate must approve or disapprove it without any amendment within twenty days as from the date the bill reaches the Senate. Upon the lapse of such period, such bill shall be deemed to have been approved; in such case and in the case where the Senate approves it, further proceedings under section 93 shall be taken.

If the Senate disapproves the bill, the provisions of section 176 paragraph two shall apply *mutatis mutandis*.

In the consideration of the annual appropriations bill, the supplementary appropriations bill and the transfer of appropriations bill, a member of the House of Representatives shall not submit a motion adding any item or amount to the bill, but may submit a motion reducing or abridging the expenditures which are not expenditures according to any of the following obligations:

- (๑) เงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกุ
- (๒) ดอกเบี้ยเงินกุ
- (๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรหรือของคณะกรรมการการเลือก การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าวในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป

มาตรา ๑๘๑ การจ่ายเงินแผ่นดินจะกระทำได้ก็เฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายเกี่ยวด้วยการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นนี้ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติ โอนงบประมาณรายจ่าย พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป หรือเว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๒๓๐ วรรคสอง

- (1) money for payment of the principal of a loan;
- (2) interest on a loan;
- (3) money payable in accordance with the law.

In the consideration by the House of Representatives or a committee, any proposal, submission of a motion or commission of an act, which results in direct or indirect involvement by members of the House of Representatives, senators or members of a committee in the use of the appropriations, shall not be permitted.

In the case where members of the House of Representatives or senators of not less than one-tenth of the total number of the existing members of each House are of the opinion that the violation of the provisions of paragraph six has occurred, they shall refer it to the Constitutional Court for decision and the Constitutional Court shall decide it within seven days as from the date of its receipt. In the case where the Constitutional Court decides that the violation of the provisions of paragraph six has occurred, such proposal, submission of the motion, or commission of the act shall be ineffective.

Section 181. The payment of State funds shall be made only when it has been authorised by the law on appropriations, the law on budgetary procedure, the law on transfer of appropriations or the law on treasury balance, except that it may be prepaid in the case of urgent necessity under the rules and procedure provided by the law. In such case, the expenditure estimates for reimbursement must be set aside in the Transfer of Appropriations Act, the Supplementary Appropriations Act, or the Annual Appropriations Act for the following fiscal year, or except it is the case under section 230 paragraph two.

มาตรา ๑๘๒ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจควบคุม การบริหารราชการแผ่นดินโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๘๓ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

มาตรา ๑๘๔ การบริหารราชการแผ่นดินเรื่องใดที่เป็นปัญหา สำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องที่กระทบถึงประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือที่เป็นเรื่องเร่งด่วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ก่อนเริ่มประชุมในวันนั้นว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นโดยไม่ต้องระบุคำถาม และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในวาระการประชุมวันนั้น

การถามและการตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้ สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นตั้งกระทู้ถามด้วยวาจา เรื่องการบริหารราชการแผ่นดินนั้นได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

Section 182. The House of Representatives and the Senate are, by virtue of this Constitution, vested with the power to control the administration of the State affairs.

Section 183. Every member of the House of Representatives or senator has the right to interpellate a Minister on any matter within the scope of his or her authority, but the Minister has the right to refuse to answer it if the Council of Ministers is of the opinion that the matter should not yet be disclosed on the ground of safety or vital interest of the State.

Section 184. In the administration of the State affairs on any matter which involves an important problem of public concern, affects national or public interest, or requires urgency, a member of the House of Representatives may notify the President of the House of Representatives in writing prior to the commencement of the sitting of the day, that they will interpellate the Prime Minister or the Minister responsible for the administration of the State affairs on that matter without specifying the question, and the President of the House of Representatives shall place such matter on the agenda of the meeting of that day.

The interpellation and the answer to the interpellation under paragraph one may be made once a week, and a verbal interpellation by a member of the House of Representatives on a matter involving the administration of the State affairs may be made not exceeding three times on each matter in accordance with the rules of procedure of the House of Representatives.

มาตรา ๑๘๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ญัตติดังกล่าวต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๒๐๑ วรรคสอง ด้วย และเมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมตินั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามวรรคสาม

การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะเสนอโดยไม่มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๔ ก่อน มิได้ และเมื่อได้มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๔ แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินการตามมาตรา ๓๐๕

เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ มิให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

Section 185. Members of the House of Representatives of not less than two-fifths of the total number of the existing members of the House have the right to submit a motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the Prime Minister. Such motion must nominate the suitable next Prime Minister who is also a person under section 201 paragraph two and, when the motion has been submitted, the dissolution of the House of Representatives shall not be permitted, except that the motion is withdrawn or the resolution is passed without being supported by the vote in accordance with paragraph three.

In the submission of the motion for a general debate under paragraph one, if it is concerned with the behaviour of the Prime Minister, which involves circumstances of unusual wealthiness, exhibits a sign of malfeasance in office or intentionally violates the provisions of the Constitution or law, it shall not be submitted without the petition under section 304 having been presented. Upon the submission of the petition under section 304, it may be proceeded with without awaiting the outcome of the proceedings under section 305.

If the general debate is concluded with a resolution not to pass over the agenda of the general debate, the House of Representatives shall pass a vote of confidence or no-confidence. Voting in such case shall not take place on the date of the conclusion of the debate. The vote of no-confidence must be passed by more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives.

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประชุมนั้น

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป และมีให้นำมาตรา ๒๐๒ มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘๗ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริง หรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติ

In the case where a vote of no-confidence is passed by not more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, the members of the House of Representatives who submit the motion for the general debate shall no longer have the right to submit another motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the Prime Ministers throughout the session.

In the case where a vote of no-confidence is passed by more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives, the President of the House of Representatives shall submit the name of the person nominated under paragraph one to the King for further appointment and section 202 shall not apply.

Section 186. Members of the House of Representatives of not less than one-fifth of the total number of the existing members of the House of Representatives have the right to submit a motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in an individual Minister.

The provisions of section 185 paragraph two, paragraph three and paragraph four shall apply *mutatis mutandis*.

Section 187. Senators of not less than three-fifths of the total number of the existing members of the Senate have the right to submit a motion for a general debate in the Senate for the purpose of requesting the Council of Ministers to give statements of fact or explain important problems in connection with the administration of the State affairs without a resolution to be passed.

การขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้จะกระทำได้ครั้งเดียวในสมัยประชุมหนึ่ง

มาตรา ๑๘๘ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมแต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาเท่าที่มีอยู่ร่วมกัน แล้วแต่กรณี ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

มาตรา ๑๘๙ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา มติตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งย่อมมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้

The motion for the general debate under this section may be submitted only once in each session.

Section 188. A sitting of the House of Representatives and of the Senate and a joint sitting of the Parliament are public under the conditions stipulated in the rules of procedure of each House. A sitting *in camera* shall be held at the request of the Council of Ministers or members of not less than one-fourth of the total number of the existing members of each House or of both Houses, as the case may be.

Section 189. The House of Representatives and the Senate have the power to select and appoint members of each house to constitute a standing committee and have the power to select and appoint persons, being or not being its members, to constitute an *ad hoc* committee in order to perform any act, inquire into or study any matter within the powers and duties of the House and report its findings to the House. The resolution appointing such *ad hoc* committee must specify the activity or the matter concerned clearly and without repetition or duplication.

The committees under paragraph one have the power to demand documents from any person or summon any person to give statements of fact or opinions on the act or the matter under its inquiry or study.

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคสองเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือ ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรี ซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบ และมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการตามวรรคสอง เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ให้ถือว่าเป็นเหตุยกเว้นการปฏิบัติตามวรรคสอง

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๕๘ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำความผิดที่ตามมาตรานี้ด้วย

กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๕๑ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วน ตามวรรคห้า

มาตรา ๑๕๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้น มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

In the case where the person under paragraph two is a Government official, official or employee of State agency, State enterprise or local government organisation, the Chairman of the committee shall notify the Minister who supervises and controls the agency to which such person is attached in order to instruct him or her to act as prescribed in paragraph two, except that, in the case of the safety or benefit of importance to the State, it shall be deemed as a ground of an exemption to the compliance with paragraph two.

The privileges provided in section 157 and section 158 shall also extend to the persons performing their duties under this section.

The number of members of a standing committee appointed solely from members of the House of Representatives shall be in proportion to or in close proportion to the number of members of the House of Representatives of each political party or group of political parties in the House of Representatives.

In the absence of the rules of procedure of the House of Representatives under section 191, the President of the House of Representatives shall determine the proportion under paragraph five.

Section 190. In considering a bill the substance of which is decided by the President of the House of Representatives to be concerned with children, women, the elderly, the disabled or handicapped, if the House of Representatives does not consider it by its full committee, the House of Representatives shall appoint an *ad hoc* committee consisting of representatives, from private organisations concerned with the respective types of persons, of not less than one-third of the total number of members of the committee.

มาตรา ๑๙๑ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มีอำนาจตรา ข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของ ประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ ของ คณะกรรมการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุม ของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การเสนอ ญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การ เปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษา ระเบียบและความเรียบร้อย ประมวลจริยธรรมของสมาชิก และกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๙๒ สาระสำคัญที่ต้องมีในกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญเรื่องต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล ให้เป็นสาระ สำคัญที่ต้องมีในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเรื่องนั้น ๆ ตาม รัฐธรรมนูญนี้

ส่วนที่ ๖

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

มาตรา ๑๙๓ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

(๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทน

พระองค์ตามมาตรา ๑๙

Section 191. The House of Representatives and the Senate have the power to make the rules of procedure governing the election and performance of duties of the President, Vice-Presidents, matters or activities which are within the powers and duties of each standing committee, performance and quorum of committees, sittings, submission and consideration of bills and organic law bills, submission of motions, consultation, debate, passing of a resolution, recording and disclosure of the passing of a resolution, interpellation, general debate, observation of the rules and orders, codes of ethics of members and committee members, and other matters for the execution of this Constitution.

Section 192. The fundamental substance of the organic laws on various matters as prescribed in the Transitory Provisions shall necessarily be contained in the organic law on such matter in accordance with this Constitution.

Part 6

Joint Sittings of the Parliament

Section 193. The Parliament shall hold a joint sitting in the following cases:

(1) the approval of the appointment of the Regent under section 19;

(๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑

(๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเทียบบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามมาตรา ๒๒

(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตาม มาตรา ๒๓

(๕) การปรึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่ตามมาตรา ๙๔

(๖) การมีมติให้รัฐสภาพิจารณาเรื่องอื่นในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติได้ตามมาตรา ๑๕๙

(๗) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตาม มาตรา ๑๖๐

(๘) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๖๑

(๙) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๗๓

(๑๐) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไปตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง

(๑๑) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๙๔

(๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๒๑๑

(๑๓) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๒๑๓

- (2) the making of a solemn declaration by the Regent before the Parliament under section 21;
- (3) the acknowledgment of an amendment of the Palace Law on Succession, B.E. 2467 under section 22;
- (4) the acknowledgment or approval of the succession to the Throne under section 23;
- (5) the reconsideration of a bill or an organic law bill under section 94;
- (6) the passing of a resolution for the consideration by the Parliament of other matters during a legislative ordinary session under section 159;
- (7) the approval of the prorogation of a session under section 160;
- (8) the opening of the session of the Parliament under section 161;
- (9) the approval of the further consideration of a bill or an organic law bill under section 173;
- (10) the approval of the further consideration of a Constitution Amendment, a bill or an organic law bill under section 178 paragraph two;
- (11) the making of the rules of procedure of the Parliament under section 194;
- (12) the announcement of policies under section 211;
- (13) the holding of a general debate under section 213;

(๑๔) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตาม
มาตรา ๒๒๓

(๑๕) การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๒๔

(๑๖) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๑๓

มาตรา ๑๙๔ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ใช้
ข้อบังคับ การประชุมรัฐสภา ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมรัฐสภา
ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลมไปพลางก่อน

มาตรา ๑๙๕ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นำบท
ที่ใช้แก่สภาทั้งสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องการตั้ง
คณะกรรมการการ กรรมการซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละสภา
จะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิก
ของแต่ละสภา

ส่วนที่ ๗

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

มาตรา ๑๙๖ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มีจำนวน
ไม่เกินสามคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา
จากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชน มีความรอบรู้และมี
ประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดิน วิสาหกิจ หรือกิจกรรมอันเป็น
ประโยชน์ร่วมกันของสาธารณะ และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ ประจักษ์

(14) the approval of the declaration of war under section 223;

(15) the approval of a treaty under section 224;

(16) the amendment of the Constitution under section 313;

Section 194. At a joint sitting of the Parliament, the rules of procedure of the Parliament shall apply. While the rules of procedure of the Parliament has not yet been issued, the rules of procedure of the House of Representatives shall apply *mutatis mutandis*.

Section 195. The provisions applicable to both Houses shall apply *mutatis mutandis* to the joint sitting of the Parliament, except that, for the appointment of a committee, the number of committee members appointed from the members of each House must be in proportion to or in close proportion to the number of members of each House.

Part 7 Ombudsmen

Section 196. The Ombudsmen shall not be more than three in number, who shall be appointed, by the King with the advice of the Senate, from the persons recognised and respected by the public, with knowledge and experience in the administration of the State affairs, enterprises or activities of common interest of the public and with apparent integrity.

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการเลือก
ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี
นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียง
วาระเดียว

มาตรา ๑๙๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน
ในกรณี

(ก) การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนือ
อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ หน่วย
ราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(ข) การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของ
ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ
หรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือ
ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม

(ค) กรณีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Ombudsmen.

The qualifications, prohibitions, selection and election of the Ombudsmen shall be in accordance with the organic law on Ombudsmen.

The Ombudsmen shall hold office for a term of six years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

Section 197. The Ombudsmen have the powers and duties as follows:

(1) to consider and inquire into the complaint for fact-findings in the following cases:

(a) failure to perform in compliance with the law or performance beyond powers and duties as provided by the law of a Government official, an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation;

(b) performance of or omission to perform duties of a Government official, an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation, which unjustly causes injuries to the complainant or the public whether such act is lawful or not;

(c) other cases as provided by law;

(๒) จัดทำรายงานพร้อมทั้งเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา

มาตรา ๑๙๘ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำใดของบุคคลใด ตามมาตรา ๑๙๗ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลปกครอง แล้วแต่กรณี

ให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยเรื่อง que ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอตามวรรคหนึ่ง โดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๘

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๑๙๙ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้าน สิทธิมนุษยชนด้วย

(2) to prepare reports and submit opinions and suggestions to the Parliament.

Section 198. In the case where the Ombudsman is of the opinion that the provisions of the law, rules, regulations or any act of any person under section 197(1) begs the question of the constitutionality, the Ombudsman shall submit the case and the opinion to the Constitutional Court or Administrative Court for decision in accordance with the procedure of the Constitutional Court or the law on the procedure of the Administrative Court, as the case may be.

The Constitutional Court or Administrative Court, as the case may be, shall decide the case submitted by the Ombudsman under paragraph one without delay.

Part 8

The National Human Rights Commission

Section 199. The National Human Rights Commission consists of a President and ten other members appointed, by the King with the advice of the Senate, from the persons having apparent knowledge and experiences in the protection of rights and liberties of the people, having regard also to the participation of representatives from private organisations in the field of human rights.

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา การเลือก การ
ถอดถอน และการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ให้เป็นไป ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี
นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียง
วาระเดียว

มาตรา ๒๐๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมี
อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการ
กระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณี
ระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอ
มาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำ หรือ
ละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่า ไม่มีการ
ดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย
กฎ หรือข้อบังคับ ต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง
สิทธิมนุษยชน

(๓) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้าน
สิทธิมนุษยชน

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and members of the National Human Rights Commission.

The qualifications, prohibitions, selection, election, removal and determination of the remuneration of members of the National Human Rights Commission shall be as provided by law.

The members of the National Human Rights Commission shall hold office for a term of six years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

Section 200. The National Human Rights have the powers and duties as follows:

(1) to examine and report the commission or omission of acts which violate human rights or which do not comply with obligations under international treaties to which Thailand is a party, and propose appropriate remedial measures to the person or agency committing or omitting such acts for taking action. In the case where it appears that no action has been taken as proposed, the Commission shall report to the Parliament for further proceeding;

(2) to propose to the Parliament and the Council of Ministers policies and recommendations with regard to the revision of laws, rules or regulations for the purpose of promoting and protecting human rights;

(3) to promote education, researches and the dissemination of knowledge on human rights;

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

(๕) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา

(๖) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๗

คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสามสิบห้าคนประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน

นายกรัฐมนตรีต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่พ้นจากสมาชิกภาพตาม มาตรา ๑๑๘ (๗) ในอายุของสภาผู้แทนราษฎรชุดเดียวกัน

(4) to promote co-operation and co-ordination among Government agencies, private organisations, and other organisations in the field of human rights;

(5) to prepare an annual report for the appraisal of situations in the sphere of human rights in the country and submit it to the Parliament;

(6) other powers and duties as provided by law.

In the performance of duties, the National Human Rights Commission shall also have regard to the interests of the country and the public.

The National Human Rights Commission has the power to demand relevant documents or evidence from any person or summon any person to give statements of fact including other powers for the purpose of performing its duties as provided by law.

CHAPTER VII

The Council of Ministers

Section 201. The King appoints the Prime Minister and not more than thirty-five other Ministers to constitute the Council of Ministers having the duties to carry out the administration of the State affairs.

The Prime Minister must be appointed from members of the House of Representatives or persons who have been members of the House of Representatives whose membership has terminated under section 118 (7) during the term of the same House.

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐๒ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกตามมาตรา ๑๕๙

การเสนอชื่อบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรรับรอง

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการแต่งตั้งบุคคลใดให้ เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ให้กระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย

มาตรา ๒๐๓ ในกรณีที่พ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรกแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเห็นชอบให้ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๐๒ วรรคสาม ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเป็นนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐๔ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะเดียวกันมิได้

The President of the House of Representatives shall countersign the Royal Command appointing the Prime Minister.

Section 202. The House of Representatives shall complete its consideration and approval of the person suitable to be appointed as Prime Minister within thirty days as from the day the Parliament is convoked for the first sitting under section 159.

The nomination of a person who is suitable to be appointed as Prime Minister under paragraph one shall be endorsed by members of the House of Representatives of not less than one-fifth of the total number of the existing members of the House.

The resolution of the House of Representatives approving the appointment of a person as Prime Minister shall be passed by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House of Representatives. The passing of the resolution in such case shall be by open votes.

Section 203. In the case where the period of thirty days as from the date the Parliament is convoked for the first sitting of its members has elapsed and no one has been approved for appointment as Prime Minister under section 202 paragraph three, the President of the House of Representatives shall, within fifteen days as from the lapse of such period, present to the King for the issuance of a Royal Command appointing the person who has received the highest votes as Prime Minister.

Section 204. No Prime Minister and Ministers shall be members of the House of Representatives or senators simultaneously.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันถัดจากวันที่ครบสามสิบวันนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้ง

มาตรา ๒๐๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

มาตรา ๒๐๖ รัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๙ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้ พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีก่อนได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปีนับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๓๓ (๑)

A member of the House of Representatives who has been appointed as Prime Minister or Minister shall vacate office on the day following the date on which thirty days have elapsed as from the date of the issuance of the appointing Royal Command.

Section 205. Before taking office, a Minister must make a solemn declaration before the King in the following words:

“I, (name of the declarer), do solemnly declare that I will be loyal to the King and will faithfully perform my duties in the interests of the country and of the people. I will also uphold and observe the Constitution of the Kingdom of Thailand in every respect.”

Section 206. A Minister must possess the qualifications and must not be under any of the prohibitions as follows:

- (1) being of Thai nationality by birth;
- (2) being not less than thirty five years of age;
- (3) having graduated with not lower than a Bachelor's degree or its equivalent;
- (4) not being under any of the prohibitions under section 109 (1), (2), (3), (4), (6), (7), (12), (13) or (14);
- (5) having been discharged for a period of less than five years before the appointment after being sentenced by a judgment to imprisonment for a term of two years or more, except for an offence committed through negligence;
- (6) not being a senator or having been a senator whose membership has terminated for not more than one year up to the date of the appointment as Minister except for the termination of membership under section 133 (1).

มาตรา ๒๐๗ รัฐมนตรีจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง หรือ เงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมืองมิได้

มาตรา ๒๐๘ รัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งหรือกระทำการใด ตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๐ มิได้ เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มา แบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็มิได้ด้วย

มาตรา ๒๐๙ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นใน ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้รัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และ ให้รัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคล ซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้นั้นกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไป บริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือ บริษัทดังกล่าว

มาตรา ๒๑๐ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลง ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา แต่ไม่มีสิทธิ ออก เสียงลงคะแนน ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามีมติให้เข้า ประชุมในเรื่องใด รัฐมนตรีต้องเข้าร่วมประชุม

Section 207. A Minister shall not be a Government official holding a permanent position or receiving a salary except political official.

Section 208. A Minister shall not hold a position or perform any act provided in section 110, except the position required to be held by the operation of law, and shall not hold any other position in a partnership, company or any organisation which engages in a business with a view to sharing profits or incomes or be an employee of any person.

Section 209. A Minister shall not be a partner or shareholder of a partnership or a company or retain his or her being a partner or shareholder of a partnership or a company up to the limit as provided by law. In the case where any Minister intends to continue to receive benefits in such cases, such Minister shall inform the President of the National Counter Corruption Commission within thirty days as from the date of the appointment and shall transfer his or her shares in the partnership or company to a juristic person which manages assets for the benefit of other persons as provided by law.

The Minister shall not do any act which, by nature, amounts to the administration or management of shares or affairs of such partnership or company.

Section 210. A Minister has the right to attend and give statements of fact or opinions at a sitting of the House but has no right to vote. In the case where the House of Representatives or the Senate has passed a resolution requiring Ministers to attend a sitting for any matter, they shall attend the sitting.

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๕๘ ให้นำมา ใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเข้ารับหน้าที่

ก่อนแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง หากมีกรณี ที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยให้เนิ่นช้าไป จะกระทบต่อ ประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีที่เข้ารับหน้าที่จะดำเนินการ ไปพลางก่อนเพียงเท่าที่จำเป็นก็ได้

มาตรา ๒๑๒ ในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้อง ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้ แถลงไว้ตามมาตรา ๒๑๑ และต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร ใน หน้าที่ของตน รวมทั้งต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในนโยบาย ทั่วไปของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑๓ ในกรณีที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไป ยังประธานรัฐสภาขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของ รัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

The provisions of section 157 and section 158 governing privileges shall apply *mutatis mutandis*.

Section 211. The Council of Ministers which will assume the administration of the State affairs must, within fifteen days as from the date it takes office, state its policies to the Parliament; provided that no vote of confidence shall be passed.

Before stating policies to the Parliament under paragraph one, if there occurs a case of importance and necessary urgency which, if left delayed, will affect material benefits of the State, the Council of Ministers which has taken office may, for the time being, carry out such acts in so far as it is necessary.

Section 212. Ministers shall carry out the administration of the State affairs in accordance with the provisions of the Constitution, laws and the policies stated under section 211, and shall be responsible individually to the House of Representatives for the performance of their duties and shall also be responsible collectively to the Parliament for the general policies of the Council of Ministers.

Section 213. In the case where there is an important problem in the administration of the State affairs in regard to which the Council of Ministers deems it advisable to take opinion of members of the House of Representatives and senators, the Prime Minister may give a notice to the President of the Parliament requesting that a general debate be held at a joint sitting of the Parliament. In such case, no resolution shall be passed by the Parliament on the issue put in the debate.

มาตรา ๒๑๔ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

การออกเสียงประชามติต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษา ความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่งซึ่งมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ การออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดวันให้ประชาชนออกเสียงประชามติซึ่งจะต้องไม่ก่อนเก้าสิบวันแต่ไม่ช้ากว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และวันออกเสียงประชามติต้อง กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

ในระหว่างที่ประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ รัฐต้องดำเนินการ ให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้น แสดงความคิดเห็น ของตนได้โดยเท่าเทียมกัน

บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

Section 214. In the case where the Council of Ministers is of the opinion that any issue may affect national or public interests, the Prime Minister, with the approval of the Council of Ministers, may consult the President of the House of Representatives and the President of the Senate for the purpose of publishing in the Government Gazette calling for a referendum.

A referendum shall be for the purpose of public consultation as to whether the important issue under paragraph one, which is not the issue contrary to or inconsistent with this Constitution, will be approved or not. A referendum shall not be held on an issue specifically relating to any individual or group of persons.

The publication under paragraph one shall fix the date of the referendum, which shall not be earlier than ninety days and shall not be later than one hundred and twenty days as from the date of its publication in the Government Gazette, and the date of the referendum shall be the same throughout the Kingdom.

While the publication under paragraph one is in force, the State shall take action to ensure that persons who agree or disagree with such issue can express their opinions equally.

The persons having the right to vote in an election of members of the House of Representatives shall have the right to vote in a referendum.

ในการออกเสียงประชามติ หากผลปรากฏว่ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวนไม่มากกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าประชาชนโดยเสียงข้างมากไม่เห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ มากกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติและปรากฏว่าผู้ออกเสียงประชามติโดยเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบ ให้ถือว่าประชาชนโดยเสียงข้างมากเห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น

การออกเสียงประชามติตามมาตรานี้ให้มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๑๕ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๑๖

(๒) อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๓) คณะรัฐมนตรีลาออก

คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) จะใช้อำนาจแต่งตั้งหรือย้าย ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงาน ของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง มิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

If it appears from the referendum that the people voting in the referendum are less than one-fifth of the persons having the right to vote, the issue for which consultation is sought shall be deemed to be disapproved by a majority of people. If the people voting in the referendum are more than one-fifth of the persons having the right to vote and it appears that the people voting in the referendum approve it by a majority of votes, the issue for which consultation is sought shall be deemed to be approved by a majority of people.

The referendum under this section shall have the mere effect of advice given to the Council of Ministers on that issue.

The rules and procedure for voting in a referendum shall be in accordance with the organic law on referendum.

Section 215. Ministers vacate office en masse upon:

- (1) the termination of ministership of the Prime Minister under section 216;
- (2) the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives;
- (3) the resignation of the Council of Ministers.

The outgoing Council of Ministers shall remain in office for carrying out duties until the newly appointed Council of Ministers takes office but, in the case of the vacation of office under (2), shall not exercise its power to appoint, transfer or dismiss a Government official holding a permanent position or receiving a salary or an official of a State agency or State enterprise, except with the approval of the Election Commission.

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๘ (๗) และวรรคสอง และ
 มาตรา ๒๐๕ มาใช้บังคับกับคณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งและอยู่ใน
 ระหว่าง ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสอง

ในกรณีที่ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตาม
 มาตรา ๒๑๖ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) หรือ (๘) ให้ดำเนินการตาม
 มาตรา ๒๐๒ และมาตรา ๒๐๓ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๖ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๖

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

(๕) สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๘๕

หรือมาตรา ๑๘๖

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๘ หรือ
 มาตรา ๒๐๙

(๗) มีพระบรมราชโองการตามมาตรา ๒๑๗

(๘) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจาก

ตำแหน่ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ มาใช้บังคับ
 กับ การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๖)

The provisions of section 118(7) and paragraph two thereof and section 204 shall not apply to the outgoing Council of Ministers which remains in office for carrying out duties under paragraph two.

In the case where the ministership of the Prime Minister terminates under section 216 (1), (2), (3), (4), (6) or (8), the procedure under section 202 and section 203 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 216. The ministership of an individual Minister terminates upon:

- (1) death;
- (2) resignation;
- (3) being disqualified or being under any of the prohibitions under section 206;
- (4) being sentenced by a judgment to imprisonment;
- (5) the passing of a vote of no-confidence by the House of Representatives under section 185 or section 186;
- (6) having done an act prohibited by section 208 or section 209;
- (7) the issuance of a Royal Command under section 217;
- (8) being removed from office by a resolution of the Senate under section 307.

The provisions of section 96 and section 97 shall apply to the termination of the ministership under (2), (3), (4) or (6).

มาตรา ๒๑๗ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรี ถวายคำแนะนำ

มาตรา ๒๑๘ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอกการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติหรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการ ที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

Section 217. The King has the prerogative to remove a Minister from his or her office upon the advice of the Prime Minister.

Section 218. For the purpose of maintaining national or public safety or national economic security, or averting public calamity, the King may issue an Emergency Decree which shall have the force as an Act.

The issuance of an Emergency Decree under paragraph one shall be made only when the Council of Ministers is of the opinion that it is the case of emergency and necessary urgency which is unavoidable.

In the next succeeding sitting of the Parliament, the Council of Ministers shall submit the Emergency Decree to the Parliament for its consideration without delay. If it is out of session and it would be a delay to wait for the opening of an ordinary session, the Council of Ministers must proceed to convoke an extraordinary session of the Parliament in order to consider whether to approve or disapprove the Emergency Decree without delay. If the House of Representatives disapproves it or approves it but the Senate disapproves it and the House of Representatives reaffirms its approval by the votes of not more than one-half of the total number of the existing members of the House, the Emergency Decree shall lapse; provided that it shall not affect any act done during the enforcement of such Emergency Decree.

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้น ต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อน การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

If the Emergency Decree under paragraph one has the effect of amending or repealing any provisions of any Act and such Emergency Decree has lapsed in accordance with paragraph three, the provisions of the Act in force before the amendment or repeal shall continue to be in force as from the day the disapproval of such Emergency Decree is effective.

If the House of Representatives and the Senate approve the Emergency Decree, or if the Senate disapproves it but the House of Representatives reaffirms its approval by the votes of more than one-half of the total number of the existing members of the House, such Emergency Decree shall continue to have the force as an Act.

The Prime Minister shall cause the approval or disapproval of the Emergency Decree to be published in the Government Gazette. In case of disapproval, it shall be effective as from the day following the date of its publication in the Government Gazette.

The consideration of an Emergency Decree by the Senate and the House of Representatives in case of reaffirmation of the Emergency Decree must take place at the first opportunity when such Houses hold their sittings.

มาตรา ๒๑๙ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใดตามมาตรา ๒๑๘ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธาน แห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธาน แห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา

เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลบังคับมาแต่ต้น

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด

Section 219. Before the House of Representatives or the Senate approves an Emergency Decree under section 218 paragraph three, members of the House of Representatives or senators of not less than one-fifth of the total number of the existing members of each House have the right to submit an opinion to the President of the House of which they are members that the Emergency Decree is not in accordance with section 218 paragraph one, and the President of the House who receives such opinion shall then refer it to the Constitutional Court for decision. After the Constitutional Court has given a decision thereon, it shall notify its decision to the President of the House referring such opinion.

When the President of the House of Representatives or the President of the Senate has received the opinion from members of the House of Representatives or senators under paragraph one, the consideration of such Emergency Decree shall be deferred until the decision of the Constitutional Court under paragraph one has been notified.

In the case where the Constitutional Court decides that any Emergency Decree is not in accordance with section 218 paragraph one, such Emergency Decree shall not have the force of law *ab initio*.

The decision of the Constitutional Court that an Emergency Decree is not in accordance with section 218 paragraph one must be given by votes of not less than two-thirds of the total number of members of the Constitutional Court.

มาตรา ๒๒๐ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็น ต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณา โดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์ จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตรารับขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำเสนอ ต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑๘ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๒๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจใน การตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๒๒๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจใน การประกาศใช้และเลิกใช้กฎอัยการศึกตามลักษณะและวิธีการตาม กฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎอัยการศึกเฉพาะ แห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมาย ว่าด้วยกฎอัยการศึก

มาตรา ๒๒๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจใน การประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า สองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

Section 220. If, during a session, it is necessary to have a law on taxes, duties or currency, which, in the interests of the State, requires an urgent and confidential consideration, the King may issue an Emergency Decree which shall have the force as an Act.

The Emergency Decree issued under paragraph one must be submitted to the House of Representatives within three days as from the day following the date of its publication in the Government Gazette, and the provisions of 218 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 221. The King has the prerogative to issue a Royal Decree which is not contrary to the law.

Section 222. The King has the prerogative to declare and lift the martial law in accordance with the conditions and manner under the Martial Law.

In the case where it is necessary to declare the martial law in a certain locality as a matter of urgency, the military authority may do so under the Martial Law.

Section 223. The King has the prerogative to declare war with the approval of the Parliament.

The approval resolution of the Parliament must be passed by votes of not less than two-thirds of the total number of the existing members of both Houses.

ในระหว่างที่อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎร ถูกยุบ ให้วุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง และการลงมติต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน สมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๒๒๔ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่น กับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจ แห่งรัฐ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มาตรา ๒๒๕ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๒๒๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการถอดถอนฐานันดรศักดิ์และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๒๒๗ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการฝ่ายทหาร และฝ่ายพลเรือนตำแหน่งปลัดกระทรวง อธิบดี และเทียบเท่า และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

มาตรา ๒๒๘ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีใช่ข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองอื่น มิได้

During the expiration of the term or the dissolution of the House of Representatives, the Senate shall perform the function of the Parliament in giving the approval under paragraph one, and the resolution shall be passed by votes of not less than two-thirds of the total number of the existing senators.

Section 224. The King has the prerogative to conclude a peace treaty, armistice and other treaties with other countries or international organisations.

A treaty which provides for a change in the Thai territories or the jurisdiction of the State or requires the enactment of an Act for its implementation must be approved by the Parliament.

Section 225. The King has the prerogative to grant a pardon.

Section 226. The King has the prerogative to remove titles and recall decorations.

Section 227. The King appoints and removes officials in the military service and civil service who hold the positions of Permanent Secretary of State, Director-General and their equivalents except in the case where they vacate office upon death.

Section 228. A Government official holding a permanent position or receiving a salary and not being a political official shall not be a political official or hold other political position.

มาตรา ๒๒๙ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๓๐ การจัดตั้งกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ โดยมีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้น ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

การรวมหรือการโอนกระทรวง ทบวง กรม ที่มีผลเป็นการจัดตั้งเป็นกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ หรือการรวมหรือการโอนกระทรวง ทบวง กรม ที่มีได้มีการจัดตั้งเป็นกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ ทั้งนี้ โดยไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้น หรือการยุบกระทรวง ทบวง กรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

Section 229. Emoluments and other remuneration of Privy Councillors, President and Vice-Presidents of the House of Representatives, President and Vice-Presidents of the Senate, Leader of the Opposition in the House of Representatives, members of the House of Representatives and senators shall be prescribed by the Royal Decree.

Gratuities, pensions or other remuneration of Privy Councillors, President and Vice-Presidents of the House of Representatives, President and Vice-Presidents of the Senate, Prime Minister, Ministers, Leader of the Opposition in the House of Representatives, members of the House of Representatives and senators who vacate their office shall be prescribed by the Royal Decree.

Section 230. The establishment of a new Ministry, Sub-Ministry or Department which requires an increase of positions or the number of Government officials or employees shall be made in the form of an Act.

The amalgamation or transfer of Ministries, Sub-Ministries or Departments which has or does not have the effect of establishing a new Ministry, Sub-Ministry or Department and which does not require an increase of positions or the number of Government officials or employees, or the dissolution of a Ministry, Sub-Ministry or department shall be made in the form of a Royal Decree.

ภายในสามปีนับแต่วันที่มีการรวมหรือการโอนกระทรวง ทบวง กรม ตามวรรคสอง จะกำหนดตำแหน่งหรืออัตราของข้าราชการหรือลูกจ้างเพิ่มขึ้นในกระทรวง ทบวง กรม ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือในกระทรวง ทบวง กรม ที่ถูกรวมหรือโอนไป มิได้

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ให้ระบุอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ การโอนอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งหน่วยราชการหรือเจ้าพนักงานที่มีอยู่เดิม การโอนข้าราชการและลูกจ้าง งบประมาณรายจ่าย รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินเอาไว้ด้วย

การดำเนินการตามวรรคสองกับกระทรวง ทบวง กรม ที่มีพระราชบัญญัติจัดตั้งขึ้นแล้ว ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นนั้น มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายที่มีผลใช้บังคับได้ดังเช่นพระราชบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

มาตรา ๒๓๑ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการ อันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๓๒ บทกฎหมายที่ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว หรือถือเสมือนหนึ่งว่าได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยพลัน

An increase of positions or the number of Government officials or employees in a Ministry, Sub-Ministry or Department which is newly established or in the Ministry, Sub-Ministry or Department which is amalgamated or to which the transfer is made shall not be permitted within three years as from the date of the amalgamation or the transfer thereof under paragraph two.

The Royal Decree under paragraph two shall also specify the powers and duties of the newly established Ministry, Sub-Ministry or Department, the transfer of powers and duties under the provisions of the law vested in the original Government agency or officials and the transfer of officials and employees, budget, assets and liabilities.

The execution under paragraph two in respect of a Ministry, Sub-Ministry or Department already established by an Act shall be made in the form of a Royal Decree. The Royal Decree so issued shall be deemed to have the effect of amending, in the relevant parts, the provisions of the Act or law which has the same force as an Act.

Section 231. All laws, Royal Rescripts and Royal Commands relating to the State affairs must be countersigned by a Minister unless otherwise provided in this Constitution.

Section 232. All laws which have been signed or deemed to have been signed by the King shall forthwith be published in the Government Gazette.

หมวด ๘

ศาล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๒๓๓ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

มาตรา ๒๓๔ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ

การตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งหรือคดีที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น จะกระทำมิได้

มาตรา ๒๓๕ การบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้

มาตรา ๒๓๖ การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ และผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีใด จะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มี เหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

CHAPTER VIII

The Courts

Part 1

General Provisions

Section 233. The trial and adjudication of cases are the powers of the Courts, which must proceed in accordance with the Constitution and the law and in the name of the King.

Section 234. All Courts may be established only by Acts.

A new Court for the trial and adjudication of any particular case or a case of any particular charge in place of an ordinary Court existing under the law and having jurisdiction over such case shall not be established.

Section 235. A law having an effect of changing or amending the law on the organisation of Courts or on judicial procedure for the purpose of its application to a particular case shall not be enacted.

Section 236. The hearing of a case requires a full quorum of judges. Any judge not sitting at the hearing of a case shall not give judgement or a decision of such case, except for the case of *force majeure* or any other unavoidable necessity as provided by law.

มาตรา ๒๓๗ ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใด จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมาย ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยผู้ถูกจับจะต้องได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับ โดยไม่ชักช้า กับจะต้องได้รับโอกาสแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบในโอกาสแรก และผู้ถูกจับซึ่งยังถูกควบคุมอยู่ ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลา ที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อศาล พิจารณาว่ามีเหตุที่จะขังผู้ถูกจับไว้ตามกฎหมายหรือไม่ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมายจับหรือหมายขังบุคคลจะออกได้ต่อเมื่อ

- (๑) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา ร้ายแรงที่มีอัตราโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือ
- (๒) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ด้วย

มาตรา ๒๓๘ ในคดีอาญา การค้นในที่หรือฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

Section 237. In a criminal case, no arrest and detention of a person may be made except where an order or a warrant of the Court is obtained, or where such person commits a flagrant offence or where there is such other necessity for an arrest without warrant as provided by law. The arrested person shall, without delay, be notified of the charge and details of such arrest and shall be given an opportunity to inform, at the earliest convenience, his or her relative, or the person of his or her confidence, of the arrest. The arrested person being kept in custody shall be sent to the Court within forty eight hours as from the time of his or her arrival at the office of the inquiry official in order for the court to consider whether there is a reasonable ground under the law for the detention of the arrested person or not, except for the case of *force majeure* or any other unavoidable necessity as provided by law.

A warrant of arrest or detention of a person may be issued where:

(1) there is reasonable evidence that such person is likely to have committed a serious offence which is punishable as provided by law; or

(2) there is reasonable evidence that such person is likely to have committed an offence and there also exists a reasonable cause to believe that such person is likely to abscond, tamper with the evidence or commit any other dangerous act.

Section 238. In a criminal case, a search in a private place shall not be made except where an order or a warrant of the Court is obtained or there is a reasonable ground to search without an order or a warrant of the Court as provided by law.

มาตรา ๒๓๙ คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้อง ได้รับการพิจารณาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบโดยเร็ว

สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกัน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลผู้ถูกควบคุม คุมขัง หรือจำคุก ย่อมมีสิทธิพบและปรึกษานายความเป็นการเฉพาะตัว และมีสิทธิได้รับการเยี่ยมตามสมควร

มาตรา ๒๔๐ ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคลในคดีอาญา หรือ ในกรณีอื่นใด ผู้ถูกคุมขังเอง พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขัง มีสิทธิร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นว่านี้ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เป็นที่พอใจของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที

มาตรา ๒๔๑ ในคดีอาญา ผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

Section 239. An application for a bail of the suspect or the accused in a criminal case must be accepted for consideration without delay, and an excessive bail shall not be demanded. The refusal of a bail must be based upon the grounds specifically provided by law, and the suspect or the accused must be informed of such grounds without delay.

The right to appeal against the refusal of a bail is protected as provided by law.

A person being kept in custody, detained or imprisoned has the right to see and consult his or her advocate in private and receive a visit as may be appropriate.

Section 240. In the case of the detention of a person in a criminal case or any other case, the detainee, the public prosecutor or other person acting in the interest of the detainee has the right to lodge with the Court having criminal jurisdiction a plaint that the detention is unlawful. Upon receipt of such plaint, the Court shall forthwith proceed with an *ex parte* examination. If, in the opinion of the Court, the plaint presents a *prima facie case*, the court shall have the power to order the person responsible for the detention to produce the detainee promptly before the Court, and if the person responsible for the detention can not satisfy the Court that the detention is lawful, the Court shall order an immediate release of the detainee.

Section 241. In a criminal case, the suspect or the accused has the right to a speedy, continuous and fair inquiry or trial.

ในชั้นสอบสวน ผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เข้าฟังการสอบปากคำตนได้

ผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนเมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมมีสิทธิขอทราบสรุปพยานหลักฐาน พร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสั่งคดี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๒ ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมหรือคุมขังไม่อาจหาทนายความได้ รัฐต้องให้ความช่วยเหลือโดยจัดหาทนายความให้โดยเร็ว

ในคดีแพ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๓ บุคคลย่อมมีสิทธิไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดีอาญา

ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชื้อหลอกลวง ถูกทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

At the inquiry stage, the suspect has the right to have an advocate or a person of his or her confidence attend and listen to interrogations.

An injured person or the accused in a criminal case has the right to inspect or require a copy of his or her statements made during the inquiry or documents pertaining thereto when the public prosecutor has taken prosecution as provided by law.

In a criminal case for which the public prosecutor issues a final non-prosecution order, an injured person, the suspect or an interested person has the right to know a summary of evidence together with the opinion of the inquiry official and the public prosecutor with respect to the making of the order for the case, as provided by law.

Section 242. In a criminal case, the suspect or the accused has the right to receive an aid from the State by providing an advocate as provided by law. In the case where a person being kept in custody or detained cannot find an advocate, the State shall render assistance by providing an advocate without delay.

In a civil case, a person has the right to receive a legal aid from the State, as provided by law.

Section 243. A person has the right not to make a statement incriminating himself or herself which may result in criminal prosecution being taken against him or her.

Any statement of a person obtained from inducement, a promise, threat, deceit, torture, physical force, or any other unlawful act shall be inadmissible in evidence.

มาตรา ๒๔๔ บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๕ บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลใดได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือแก่ร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทา ความเสียหายโดยทางอื่น บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๖ บุคคลใดตกเป็นจำเลยในคดีอาญาและถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดีหากปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือ การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิได้รับ ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสิทธิที่เสียไปเพราะการนั้นคืน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

Section 244. In a criminal case, a witness has the right to protection, proper treatment, necessary and appropriate remuneration from the State as provided by law.

Section 245. In a criminal case, an injured person has the right to protection, proper treatment and necessary and appropriate remuneration from the State, as provided by law.

In the case where any person suffers an injury to the life, body or mind on account of the commission of a criminal offence by other person without the injured person participating in such commission and the injury cannot be remedied by other means, such person or his or her heir has the right to receive an aid from the State, upon the conditions and in the manner provided by law.

Section 246. Any person who has become the accused in a criminal case and has been detained during the trial shall, if it appears from the final judgement of that case that the accused did not commit the offence or the act of the accused does not constitute an offence, be entitled to appropriate compensation, expenses and the recovery of any right lost on account of that incident, upon the conditions and in the manner provided by law.

มาตรา ๒๔๗ บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษา อัน ถึงที่สุด บุคคลนั้น ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ อาจร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ได้ และหากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่รื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นผู้กระทำความผิด บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสิทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๘ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หรือศาลอื่น ให้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยคณะกรรมการคณะหนึ่งซึ่งประกอบด้วยประธาน ศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินสี่คนตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์การเสนอปัญหาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๙ ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณา พิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของผู้พิพากษาและตุลาการ ไม่อยู่ ภายใต้การบังคับบัญชาตามลำดับชั้น

การจ่ายสำนวนคดีให้ผู้พิพากษาและตุลาการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ

Section 247. In the case where any person was inflicted with a criminal punishment by a final judgment, such person, an interested person, or the public prosecutor may submit a motion for a review of the case. If it appears in the judgment of the Court reviewing the case that he or she did not commit the offence, such person or his or her heir shall be entitled to appropriate compensation, expenses and the recovery of any right lost by virtue of the judgment upon the conditions and in the manner provided by law.

Section 248. In the case where there is a dispute on the competent jurisdiction among the Court of Justice, the Administrative Court, the Military Court or any other Court, it shall be decided by a committee consisting of the President of the Supreme Court of Justice as Chairman, the President of the Supreme Administrative Court, the President of such other Court and not more than four qualified persons as provided by law as members.

The rules for the submission of the dispute under paragraph one shall be as provided by law.

Section 249. Judges are independent in the trial and adjudication of cases in accordance with the Constitution and the law.

The trial and adjudication by judges shall not be subject to hierarchical supervision.

The distribution of case files to judges shall be in accordance with the rules prescribed by law.

การเรียกคืนสำนวนคดีหรือการโอนสำนวนคดี จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่จะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการ พิพากษา พิพากษาอรรถคดี

การโยกย้ายผู้พิพากษาและตุลาการโดยไม่ได้รับความยินยอมจาก ผู้พิพากษาและตุลาการนั้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการโยกย้าย ตามวาระตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น เป็นกรณีที่อยู่ในระหว่างถูกดำเนินการทางวินัย หรือตกเป็นจำเลยในคดีอาญา

มาตรา ๒๕๐ ผู้พิพากษาและตุลาการจะเป็นข้าราชการการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้

มาตรา ๒๕๑ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษาและตุลาการ และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย

การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาและตุลาการในศาลอื่น นอกจาก ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร พ้นจาก ตำแหน่ง ตลอดจนอำนาจพิพากษาคดีและวิธีพิจารณาของศาลดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลนั้น

The recall or transfer of case files shall not be permitted except in the case where justice in the trial and adjudication of the case shall otherwise be affected.

The transfer of a judge without his or her prior consent shall not be permitted except in the case of termly transfer as provided by law, promotion to a higher position, being under a disciplinary action or becoming a defendant in a criminal case.

Section 250. Judges shall not be political officials or hold political positions.

Section 251. The King appoints and removes judges except in the case of removal from office upon death.

The appointment and removal from office of a judge of any Court other than the Constitutional Court, the Court of Justice, the Administrative Court and the Military Court as well as the adjudicative jurisdiction and procedure of such Courts shall be in accordance with the law on the establishment of such Courts.

มาตรา ๒๕๒ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาและตุลาการ ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

มาตรา ๒๕๓ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้พิพากษาและตุลาการ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ จะนำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับ มิได้

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๔ บุคคลจะดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม กรรมการในคณะกรรมการ ตุลาการศาลปกครอง หรือกรรมการในคณะกรรมการตุลาการของศาลอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในเวลาเดียวกันมิได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็น กรรมการ โดยตำแหน่งหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

Section 252. Before taking office, a judge shall make a solemn declaration before the King in the following words:

“I, (name of the declarer) do solemnly declare that I will be loyal to His Majesty the King and will faithfully perform my duties in the name of the King without any partiality in the interest of justice, of the people and of the public order of the Kingdom. I will also uphold and observe the democratic regime of government with the King as Head of the State, the Constitution of the Kingdom of Thailand and the law in every respect.”

Section 253. Salaries, emoluments and other benefits of judges shall be as provided by law; provided that the system of salary-scale or emoluments applicable to civil servants shall not be applied.

The provisions of paragraph one shall apply to Election Commissioners, Ombudsmen, members of the National Counter Corruption Commission and members of the State Audit Commission *mutatis mutandis*.

Section 254. No person may simultaneously become a member, whether an *ex officio* member or a qualified member, of the Judicial Commission of the Courts of Justice, the Administrative Court or any other Court as provided by law.

ส่วนที่ ๒

ศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีกสิบสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา ศาลฎีกา ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนห้าคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งได้รับเลือกตามมาตรา ๒๕๗ จำนวนห้าคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งได้รับเลือกตามมาตรา ๒๕๗ จำนวนสามคน

ให้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่ง เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

Part 2

Constitutional Court

Section 255. The Constitutional Court consists of the President and fourteen judges of the Constitutional Court to be appointed by the King upon advice of the Senate from the following persons:

(1) five judges of the Supreme Court of Justice holding a position of not lower than Judge of the Supreme Court of Justice and elected at a general meeting of the Supreme Court of Justice by secret ballot;

(2) two judges of the Supreme Administrative Court elected at a general meeting of the Supreme Administrative Court by secret ballot;

(3) five qualified persons in law elected under section 257;

(4) three qualified persons in political science elected under section 257.

The elected persons under paragraph one shall hold a meeting and elect one among themselves to be the President of the Constitutional Court and notify the result to the President of the Senate accordingly.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and judges of the Constitutional Court.

มาตรา ๒๕๖ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน ของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๙ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๓) หรือ (๑๔)

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการ การเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมือง ในระยะสามปีก่อนดำรงตำแหน่ง

(๗) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๒๕๗ การสรรหาและการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และ (๔) ให้ดำเนินการดังนี้

Section 256. The qualified person under section 255 (3) and (4) shall possess the qualifications and shall not be under any of the prohibitions as follows:

(1) being of Thai nationality by birth;
 (2) being not less than forty five years of age;
 (3) having been, in the past, a Minister, an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the National Human Rights Commission, a member of the National Counter Corruption Commission or a member of the State Audit Commission, or having served, in the past, in a position of not lower than Deputy Prosecutor General, Director-General or its equivalent, or holding a position of not lower than Professor;

(4) not being under any of the prohibitions under section 106 or section 109 (1), (2), (4), (5), (6), (7), (13) or (14);

(5) not being a member of the House of Representatives, senator, political official, member of a local assembly or local administrator;

(6) not being or having been, in the past, a member or holder of other position of a political party over the period of three years preceding the taking of office;

(7) not being an Election Commissioner, an Ombudsman, a member of the National Human Rights Commission, a judge of an Administrative Court, a member of the National Counter Corruption Commission or a member of the State Audit Commission.

Section 257. The selection and election of judges of the Constitutional Court under section 255 (3) and (4), shall be proceeded as follows:

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน คณบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรค ที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน เป็นกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ สรรหา และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) จำนวนสิบคน และผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) จำนวนหกคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อดังกล่าว ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(1) there shall be a Selective Committee for judges of the Constitutional Court consisting of the President of the Supreme Court of Justice, Deans of the Faculty of Law, or the equivalent, of all State higher education institutions, being elected among themselves to be four in number, Deans of the Faculty of Political Science, or the equivalent, of all State higher education institutions, being elected among themselves to be four in number, and representatives of all political parties having a member who is a member of the House of Representatives provided that each party shall have one representative and all such representatives shall elect among themselves to be four in number, as members. The Committee shall have the duties to select and prepare a list of names of ten qualified persons under section 255 (3) and six qualified persons under section 255 (4) and submit it to the President of the Senate with the consent of the nominated persons within thirty days as from the date when a ground for the selection of persons to be in such office occurs. The resolution making such nomination must be passed by votes of not less than three-fourths of the total number of the existing members of the Committee;

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกบุคคล ผู้ได้รับการเสนอชื่อในบัญชีตาม (๑) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ ให้ห้าคนแรกในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) และสามคนแรกในบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งดังกล่าวจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) มิไม่ครบห้าคน หรือจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๔) มิไม่ครบสามคน ให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกในบัญชีนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภา ออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่งต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบจำนวน เป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินห้าคนหรือสามคน แล้วแต่กรณีให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับ

มาตรา ๒๕๘ ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้อง

(๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(2) the President of the Senate shall convoke the Senate for a sitting for the purpose of passing a resolution, by secret ballot, electing the nominated persons in the list under (1). For this purpose, the first five persons in the name-list of qualified persons under section 255 (3) and the first three persons in the name-list of qualified persons under section 255 (4) who receive the highest votes which are more than one-half of the total number of the existing senators shall be elected as judges of the Constitutional Court, but if the number of the persons elected from the name-list of the qualified persons under section 255 (3) is less than five or the number of the persons elected from the name-list of the qualified persons under section 255 (4) is less than three, the name-list of those not elected on the first occasion shall be submitted to the senators for voting on another occasion consecutively. In such case, the persons receiving the highest number of votes in respective order in the specified number shall be elected as judges of the Constitutional Court. If there are persons receiving equal votes in any order which result in having more than five or three persons, as the case may be, the President of the Senate shall draw lots to determine who are elected persons.

The provisions of section 255 paragraph two and paragraph three shall apply *mutatis mutandis*.

Section 258. The President and judges of the Constitutional Court shall not:

(1) be a Government official holding a permanent position or receiving a salary;

(๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจ หรือของหน่วยงานของรัฐ

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็น ลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

ในกรณีที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบวิชาชีพอิสระดังกล่าวแล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๑ มาใช้บังคับ

มาตรา ๒๕๙ ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

(2) be an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation or a director or adviser of a State enterprise or State agency;

(3) hold any position in a partnership, a company or an organisation carrying out business with a view to sharing profits or incomes, or be an employee of any person;

(4) engage in any independent profession.

In the case where the general meeting of the Supreme Court of Justice, the general meeting of the Supreme Administrative Court or the Senate, as the case may be, has elected the person in (1), (2), (3) or (4) with the consent of that person, the elected person can commence the performance of duties only when he or she has resigned from the position in (1), (2) or (3) or has satisfied that his or her engagement in such independent profession has ceased to exist. This must be done within fifteen days as from the date of the election. If such person has not resigned or has not ceased to engage in the independent profession within the specified time, it shall be deemed that that person has never been elected to be a judge of the Constitutional Court and the provisions of section 261 shall apply.

Section 259. The President and judges of the Constitutional Court shall hold office for nine years as from the date of their appointment by the King and shall hold office for only one term.

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย

มาตรา ๒๖๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธาน ศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖
- (๕) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘
- (๖) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนออกจาก

ตำแหน่ง

- (๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖๗

มาตรา ๒๖๑ ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามวาระพร้อมกันทั้งหมด ให้เริ่ม ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๕๗ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

The outgoing President and judges of the Constitutional Court shall remain in office to perform duties until the newly appointed President and judges of the Constitutional Court take office.

The President and judges of the Constitutional Court shall be judicial officials under the law.

Section 260. In addition to the vacation of office upon the expiration of term, the President and judges of the Constitutional Court vacate office upon:

- (1) death;
- (2) being of seventy years of age;
- (3) resignation;
- (4) being disqualified or being under any of the prohibitions under section 256;
- (5) having done an act in violation of section 258;
- (6) the Senate passing a resolution under section 307 for the removal from office;
- (7) being sentenced by a judgement to imprisonment.

When a case under paragraph one occurs, the remaining judges shall continue to perform their duties subject to section 267.

Section 261. In the case where the President and judges of the Constitutional Court vacate office en masse at the expiration of term, the proceedings under section 255 and section 257 shall be taken within thirty days as from the date of the vacation of office.

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่งนอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้นำมาตรา ๒๕๕ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ดำเนินการเลือกให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดให้นำมาตรา ๒๕๕ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ดำเนินการเลือกให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๕ (๓) หรือ (๔)ให้นำมาตรา ๒๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีนี้ให้เสนอชื่อผู้สมควรเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๕๕ (๓) หรือ (๔) เป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งต่อประธานวุฒิสภา และให้วุฒิสภามีมติเลือก ทั้งนี้ ให้ดำเนินการเลือกให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในระหว่างที่อยู่นอกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๕ วรรคสอง มาใช้บังคับ

In the case where the President and judges of the Constitutional Court vacate office otherwise than in the case under paragraph one, the following proceedings shall be taken:

(1) in the case of the judge of the Constitutional Court who was elected at the general meeting of the Supreme Court of Justice, section 255 (1) shall apply *mutatis mutandis*; provided that the election thereunder shall be completed within thirty days as from the date of the vacation of office;

(2) in the case of the judge of the Constitutional Court who was elected at the general meeting of the Supreme Administrative Court, section 255 (2) shall apply *mutatis mutandis*; provided that the election thereunder shall be completed within thirty days as from the date of the vacation of office;

(3) in the case of the judges of the Constitutional Court under section 255(3) or (4), section 257 shall apply *mutatis mutandis*. In such case, the nomination of suitable persons to be qualified judges of the Constitutional Court under section 255 (3) or (4) shall be presented to the President of the Senate by submitting names of persons in the double number of the outgoing judges and the Senate shall pass a resolution for the election within thirty days from the date of the vacation office.

In the case where some or all judges of the Constitutional Court vacate office out of a session of the Parliament, the proceedings under section 257 shall be taken within thirty days as from the date of the opening of a session of the Parliament.

In the case where the President of the Constitutional Court vacates office, the provisions of section 255 paragraph two shall apply *mutatis mutandis*.

มาตรา ๒๖๒ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๑๓ หรือร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยัน ตามมาตรา ๑๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิก ของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

Section 262. After any bill or organic law bill has been approved by the Parliament under section 93 or has been reaffirmed by the Parliament under section 94, before the Prime Minister presents it to the King for signature:

(1) if members of the House of Representatives, senators or members of both Houses of not less than one-tenth of the total number of the existing members of both Houses are of the opinion that provisions of the said bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or such bill is enacted contrary to the provisions of this Constitution, they shall submit their opinion to the President of the House of Representatives, the President of the Senate or the President of the Parliament, as the case may be, and the President of the House receiving such opinion shall then refer it to the Constitutional Court for decision and, without delay, inform the Prime Minister thereof;

(๒) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิก ของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๓) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา ทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

(2) if not less than twenty members of the House of Representatives, senators or members of both Houses are of the opinion that the provisions of the said organic law bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or such organic law bill is enacted contrary to this Constitution, they shall submit their opinion to the President of the House of Representatives, the President of the Senate or the President of the Parliament, as the case may be, and the President of the House receiving such opinion shall then refer it to the Constitutional Court for decision and, without delay, inform the Prime Minister thereof;

(3) if the Prime Minister is of the opinion that the provisions of the said bill or organic law bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or it is enacted contrary to the provisions of this Constitution, the Prime Minister shall refer such opinion to the Constitutional Court for decision and, without delay, inform the President of the House of Representatives and the President of the Senate thereof.

During the consideration of the Constitutional Court, the Prime Minister shall suspend the proceedings in respect of the promulgation of the bill or organic law bill until the Constitutional Court gives a decision thereon.

If the Constitutional Court decides that the provisions of such bill or organic law bill are contrary to or inconsistent with this Constitution or it is enacted contrary to the provisions of this Constitution and that such provisions of the bill or organic law bill form the essential element thereof, such bill or organic law bill shall lapse.

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มีใช้กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙๓ หรือมาตรา ๙๔ แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา ๒๖๓ บทบัญญัติมาตรา ๒๖๒ (๒)ให้นำมาใช้บังคับ กับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้วแต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๖๔ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับ แก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบ กระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว

If the Constitutional Court decides that the provisions of such bill or organic law bill are contrary to or inconsistent with this Constitution otherwise than in the case specified in paragraph three, such conflicting or inconsistent provisions shall lapse and the Prime Minister shall proceed further in accordance with section 93 or section 94, as the case may be.

Section 263. The provisions of section 262 (2) shall apply *mutatis mutandis* to draft rules of procedure of the House of Representatives, draft rules of procedure of the Senate and draft rules of procedure of the Parliament which have already been approved by the House of Representatives, the Senate or the Parliament, as the case may be, but remain unpublished in the Government Gazette.

Section 264. In the application of the provisions of any law to any case, if the Court by itself is of the opinion that, or a party to the case raises an objection that, the provisions of such law fall within the provisions of section 6 and there has not yet been a decision of the Constitutional Court on such provisions, the Court shall stay its trial and adjudication of the case and submit, in the course of official service, its opinion to the Constitutional Court for consideration and decision.

In the case where the Constitutional Court is of the opinion that the objection of a party under paragraph one is not essential for decision, the Constitutional Court may refuse to accept the case for consideration.

The decision of the Constitutional Court shall apply to all cases but shall not affect final judgements of the Courts.

มาตรา ๒๖๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใด เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

มาตรา ๒๖๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๒๖๗ องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าเก้าคน คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่จะมีบัญญัติเป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนจะต้องทำคำวินิจฉัยในส่วนของตนพร้อมแสดงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอย่างน้อยต้องประกอบด้วยความเป็นมาหรือคำกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการพิจารณา เหตุผลในการวินิจฉัยในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

Section 265. In the performance of duties, the Constitutional Court shall have the power to demand documents or relevant evidence from any person or summon any person to give statements of fact as well as request the Courts, inquiry officials, a State agency, State enterprise or local government organisation to carry out any act for the purpose of its consideration.

The Constitutional Court shall have the power to appoint a person or a group of persons to carry out duties as entrusted.

Section 266. In the case where a dispute arises as to the powers and duties of organs under the Constitution, such organs or the President of the Parliament shall submit a matter together with the opinion to the Constitutional Court for decision.

Section 267. The quorum of judges of the Constitutional Court for hearing and giving a decision shall consist of not less than nine judges. The decision of the Constitutional Court shall be made by a majority of votes, unless otherwise provided in this Constitution.

Every judge of the Constitutional Court who constitutes a quorum shall give a decision on his or her own part and make an oral statement to the meeting before passing a resolution.

The decisions of the Constitutional Court and all judges thereof shall be published in the Government Gazette.

The decision of the Constitutional Court must at least consist of the background or allegation, summary of facts obtained from hearings, reasons for the decision on questions of fact and questions of law and the provisions of the Constitution and the law invoked and resorted to.

มาตรา ๒๖๘ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ

มาตรา ๒๖๙ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งต้องกระทำโดยมติเอกฉันท์ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย การให้ โอกาส คู่กรณีแสดงความเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยคดี การให้สิทธิ คู่กรณีขอตรวจดูเอกสารที่เกี่ยวข้องตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้าน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และการให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัยหรือคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญด้วย

มาตรา ๒๗๐ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินงานอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

Section 268. The decision of the Constitutional Court shall be deemed final and binding on the Parliament, Council of Ministers, Courts and other State organs.

Section 269. The procedure of the Constitutional Court shall be prescribed by the Constitution Court, which must be done by a unanimous resolution of its judges, and shall be published in the Government Gazette.

The procedure of the Constitutional Court under paragraph one must also be founded at least upon fundamental guarantees with regard to the openness of hearing, the opportunity to the parties to express their opinions before the decision of the case, the right of the parties to inspect documents relating to them, the opportunity to challenge the judge of the Constitutional Court and the reasoning of the decision or order of the Constitutional Court.

Section 270. The Constitutional Court shall have its independent secretariat, with the Secretary-General of the Office of the Constitutional Court as the superior responsible directly to the President of the Constitutional Court.

The appointment of the Secretary-General of the Office of the Constitutional Court must be approved by judges of the Constitutional Court.

The Office of the Constitutional Court shall have autonomy in personnel administration, budget and other activities as provided by law.

ส่วนที่ ๓

ศาลยุติธรรม

มาตรา ๒๗๑ ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจ ของศาลอื่น

มาตรา ๒๗๒ ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นใน รัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น

ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใน ศาลฎีกา โดยองค์คณะผู้พิพากษาประกอบด้วย ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนเก้าคน ซึ่งได้รับ เลือกโดย ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ และให้เลือกเป็น รายคดี

อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และในกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๗๓ การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาในศาล ยุติธรรม พ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ ตุลาการ ศาลยุติธรรมก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

Part 3

Courts of Justice

Section 271. The Courts of Justice have the powers to try and adjudicate all cases except those specified by this Constitution or the law to be within the jurisdiction of other courts.

Section 272. There shall be three levels of Courts of Justice, *viz*, Courts of First Instance, Court of Appeal and the Supreme Court of Justice, except otherwise provided by this Constitution or other laws.

There shall be in the Supreme Court of Justice a Criminal Division for Persons Holding Political Positions the quorum of which consists of nine judges of the Supreme Court of Justice holding a position of not lower than Judge of the Supreme Court of Justice and elected at a general meeting of the Supreme Court of Justice by secret ballot and on a case-by-case basis.

The competence of the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions and the criminal procedure for such persons shall be as provided by this Constitution and the organic law on criminal procedure for persons holding political positions.

Section 273. The appointment and removal from office of a judge of a Court of Justice must be approved by the Judicial Commission of the Courts of Justice before they are tendered to the King.

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษผู้พิพากษา ในศาลยุติธรรม ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการ ศาลยุติธรรม ในการนี้ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชั้นศาลละหนึ่งคณะ เพื่อเสนอความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๒๗๔ คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลฎีกาเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละชั้นศาล ชั้นศาลละสี่คน รวมเป็นสิบสองคน ซึ่งเป็นข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล และได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการในทุกชั้นศาล
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็น ข้าราชการตุลาการ และได้รับเลือกจากวุฒิสภา

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๗๕ ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นตรงต่อประธานศาลฎีกา

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

The promotion, increase of salaries and punishment of judges of the Courts of Justice must be approved by the Judicial Commission of the Courts of Justice. For this purpose, the Judicial Commission of the Courts of Justice shall appoint a sub-committee in each level of Courts for preparing and presenting its opinion on such matter for consideration.

Section 274. The Judicial Commission of the Courts of Justice consists of the following persons:

(1) President of the Supreme Court of Justice as Chairman;

(2) twelve qualified members of all levels of Courts, four persons from each level, who are judges of each level of Courts and elected by judicial officials of all levels of Courts;

(3) two qualified members who are not or were not judicial officials and who are elected by the Senate.

The qualifications, prohibitions and procedure for the election of the qualified members shall be in accordance with the provisions of the law.

Section 275. The Courts of Justice shall have an independent secretariat, with the Secretary-General of the Office of the Courts of Justice as the superior responsible directly to the President of the Supreme Court of Justice.

The appointment of the Secretary-General of the Office of the Courts of Justice must be approved by the Judicial Commission of the Courts of Justice.

The Office of the Courts of Justice shall have autonomy in personnel administration, budget and other activities as provided by law.

ส่วนที่ ๔

ศาลปกครอง

มาตรา ๒๗๖ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้น การกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐนั้นต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้

มาตรา ๒๗๗ การแต่งตั้งและการให้ตุลาการในศาลปกครอง พ้นจากตำแหน่ง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการ ศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

Part 4

Administrative Courts

Section 276. Administrative Courts have the powers to try and adjudicate cases of dispute between a State agency, State enterprise, local government organisation, or State official under the superintendence or supervision of the Government on one part and a private individual on the other part, or between a State agency, State enterprise, local government organisation, or State official under the superintendence or supervision of the Government on one part and another such agency, enterprise, organisation or official on the other part, which is the dispute as a consequence of the act or omission of the act that must be, according to the law, performed by such State agency, State enterprise, local government organisation, or State official, or as a consequence of the act or omission of the act under the responsibility of such State agency, State enterprise, local government organisation or State official in the performance of duties under the law, as provided by law.

There shall be the Supreme Administrative Court and Administrative Courts of First Instance, and there may also be the Appellate Administrative Court.

Section 277. The appointment and removal from office of an administrative judge must be approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts as provided by law before they are tendered to the King.

ผู้ทรงคุณวุฒิสภานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิในการบริหารราชการแผ่นดิน อาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ การแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้แต่งตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด และต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อน แล้วจึงนำความกราบบังคมทูล

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษตุลาการในศาลปกครอง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๗๘ การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองให้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดนั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองและวุฒิสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๒๗๙ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคนซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครองและได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองด้วยตนเอง
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาสองคน และจากคณะรัฐมนตรีอีกหนึ่งคน

Qualified persons in the field of law or the administration of the State affairs may be appointed as judges of the Supreme Administrative Court.

Such appointment shall be made in the number of not less than one-third of the total number of judges of the Supreme Administrative Court and must be approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts as provided by law and by the Senate before it is tendered to the King.

The promotion, increase of salaries, and punishment of administrative judges must be approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts as provided by law.

Section 278. The appointment of an administrative judge as President of the Supreme Administrative Court, shall, when already approved by the Judicial Commission of the Administrative Courts and the Senate, be tendered by the Prime Minister to the King for appointment.

Section 279. The Judicial Commission of the Administrative Courts consists of the following persons:

- (1) President of the Supreme Administrative Court as Chairman;
- (2) nine qualified members who are administrative judges and elected by administrative judges among themselves;
- (3) three qualified members, two of whom are elected by the Senate and the other by the Council of Ministers.

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๔๐ ศาลปกครองมีหน่วยธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด

การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติ

สำนักงานศาลปกครองมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๕

ศาลทหาร

มาตรา ๒๔๑ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ทหารและคดีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแต่งตั้งและการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

The qualifications, prohibitions and procedure for the election of the qualified members shall be in accordance with the provisions of the law.

Section 280. The Administrative Courts shall have an independent secretariat, with the Secretary-General of the Office of the Administrative Courts as the superior responsible directly to the President of the Supreme Administrative Court.

The appointment of the Secretary-General of the Office of the Administrative Courts must be approved by the Judicial Commission of Administrative Courts as provided by law.

The Office of the Administrative Courts shall have autonomy in personnel administration, budget and other activities as provided by law.

Part 5

Military Courts

Section 281. Military Courts have the powers to try and adjudicate military criminal cases and other cases as provided by law.

The appointment and removal from office of military judges shall be as provided by law.

หมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๓ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิได้รับจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิได้

มาตรา ๒๕๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

CHAPTER IX

Local Government

Section 282. Subject to section 1, the State shall give autonomy to the locality in accordance with the principle of self-government according to the will of the people in the locality.

Section 283. Any locality which meets the conditions of self-government shall have the right to be formed as a local government organisation as provided by law.

The supervision of a local government organisation must be exercised in so far as it is necessary as provided by law but must be for protecting local interests or the interests of the country as a whole; provided, however, that it shall not substantially affect the principle of self-government according to the will of the people in the locality otherwise than as provided by law.

Section 284. All local government organisations shall enjoy autonomy in laying down policies for their governance, administration, personnel administration, finance and shall have powers and duties particularly on their own part.

การกำหนดอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งอย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

(๒) การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

(๓) การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน

The delineation of powers and duties between the State and a local government organisation and among local government organisations themselves shall be in accordance with the provisions of the law, having particular regard to the promotion of decentralisation.

For the purpose of the continual development of decentralisation to a higher level, there shall be the law determining plans and process of decentralisation, the substance of which shall at least provide for the following matters.

(1) the delineation of powers and duties in the management of public services between the State and a local government organisation and among local government organisations themselves;

(2) the allocation of taxes and duties between the State and a local government organisation, having regard to burdens of the State vis-à-vis the local government organisation and those among local government organisations themselves;

(3) the setting up of a committee to perform the duties in (1) and (2) consisting, in an equal number, of representatives of relevant Government agencies, representatives of local government organisation and qualified persons possessing the qualifications as provided by law.

ในกรณีที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรร
ภาษีและอากรตาม (๑) และ (๒) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด
แล้วคณะกรรมการตาม (๓) จะต้องนำเรื่องดังกล่าวมาพิจารณาทบทวน
ใหม่ทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่
หรือวันที่มีการจัดสรรภาษีและอากร แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา ถึง
ความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรภาษี
และอากรที่ได้กระทำไปแล้ว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจ
เพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การดำเนินการตามวรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก
คณะรัฐมนตรีและรายงานรัฐสภาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา ๒๘๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่น
และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการ
เลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น
หรือ ผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้
วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหาร
ท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

In the case where the delineation of powers and duties and the allocation of taxes and duties under (1) and (2) have been made for any local government organisation, the committee under (3) shall review them every five years as from the date of the delineation of powers and duties or the date of the allocation of taxes and duties, as the case may be, in order to consider the suitability of the delineation of powers and duties and the allocation of taxes and duties previously made, having particular regard to the promotion of decentralisation.

The proceeding under paragraph four shall be effective when the approval of the Council of Ministers has been obtained and the Parliament has been notified thereof.

Section 285. A local government organisation shall have a local assembly and local administrative committee or local administrators.

Members of a local assembly shall be elected.

A local administrative committee or local administrators shall be directly elected by the people or shall be from the approval of a local assembly.

An election of members of a local assembly and local administrative committee or local administrators who must be directly elected by the people shall be made by direct suffrage and secret ballot.

Members of a local assembly, local administrative committee or local administrators shall hold office for the period of four years.

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น มิได้

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่นหรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตามมาตรา ๒๘๖ และต้องมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสอง วรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๘๖ ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรงตำแหน่ง ต่อไปให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การลงคะแนนเสียงตามวรรคหนึ่งต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

A member of a local administrative committee or local administrator shall not be a Government official holding a permanent position or receiving a salary or an official or employee of a State agency, State enterprise or local government organisation.

The qualifications of the person having the right to vote and the person having the right to apply for candidacy in an election of members of a local assembly, members of a local administrative committee and local administrators and rules and procedure therefore shall be in accordance with the provisions of the law.

In the case where there is a dissolution of a local assembly or where members of a local assembly have vacated office *en masse* under section 286 and a local administrative committee or local administrators must be temporarily appointed, the provisions of paragraph two, paragraph three and paragraph six shall not apply, as provided by law.

Section 286. If persons, having the right to vote in an election in any local government organisation, of not less than three-fourths of the number of the voters who are present to cast ballot consider that any member of the local assembly or any administrator of that local government organisation is not suitable to remain in office, such member or administrator shall vacate the office, as provided by law.

The voting under paragraph one shall be made by not less than one-half of the total number of the persons having the right to vote.

มาตรา ๒๘๗ ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบ ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๘๘ การแต่งตั้งและการให้พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน

การโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษ พนักงานและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายบัญญัติ

Section 287. Persons, having the right to vote in any local government organisation, of not less than one-half of the total number of the persons having the right to vote in that local government organisation shall have the right to lodge with the President of the local assembly a request for the issuance by the local assembly of local ordinances.

The request under paragraph one shall be accompanied by the draft local ordinances.

The rules and procedure for the lodge of request and the examination thereof shall be as provided by law.

Section 288. The appointment and removal of officials and employees of a local government organisation shall be in accordance with the need of and suitability to each locality and shall obtain prior approval from the Local Officials Committee, as provided by law.

The Local Officials Committee under paragraph one shall consist, in an equal number, of representatives of relevant Government agencies, representatives of local government organisations and qualified persons possessing the qualifications as provided by law.

The transfer, promotion, increase of salaries and the punishment of the officials and employees of a local government organisation shall be in accordance with the provisions of the law.

มาตรา ๒๘๙ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา ๕๓ และมาตรา ๘๑ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรคสอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๒๙๐ เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่อาจมีผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(๓) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่มโครงการ หรือกิจกรรมใด นอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

Section 289. A local government organisation has the duty to conserve local arts, custom, knowledge or good culture.

A local government organisation has the right to provide education and professional training in accordance with the suitability to and the need of that locality and participate in the provision of education and training by the State; provided that it shall not be contrary to section 43 and section 81, as provided by law.

In providing education and training in the locality under paragraph two, the local government organisation shall also have regard to the conservation of local arts, custom, knowledge and good culture.

Section 290. For the purpose of promoting and maintaining the quality of the environment, a local government organisation has powers and duties as provided by law.

The law under paragraph one shall at least contain the following matters as its substance:

- (1) the management, preservation and exploitation of the natural resources and environment in the area of the locality;
- (2) the participation in the preservation of natural resources and environment outside the area of the locality only in the case where the living of the inhabitants in the area may be affected;
- (3) the participation in considering the initiation of any project or activity outside the area of the locality which may affect the quality of the environment, health or sanitary conditions of the inhabitant in the area.

หมวด ๑๐

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ส่วนที่ ๑

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา ๒๙๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริต แห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมาย

บัญญัติ

CHAPTER X

Inspection of the Exercise of State Power

Part 1

Declaration of Accounts Showing Particulars of Assets and Liabilities

---

Section 291. Persons holding the following political positions shall submit an account showing particulars of assets and liabilities of themselves, their spouses and children who have not yet become *sui juris* to the National Counter Corruption Commission on each occasion of taking or vacating office:

- (1) Prime Minister;
- (2) Ministers;
- (3) members of the House of Representatives;
- (4) senators;
- (5) other political officials;
- (6) local administrators and members of a local assembly as provided by law.

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๙๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา ๒๙๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวัน นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๙๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

The account under paragraph one shall be submitted together with the supporting documents evidencing the actual existence of such assets and liabilities as well as a copy of the personal income tax return of the previous fiscal year. The declarer shall certify the accuracy of the account and copies of the submitted documents by affixing his or her signature on every page thereof.

Section 292. The account showing particulars of assets and liabilities under section 291 shall disclose the particulars of assets and liabilities actually existing as of the date of the submission thereof and shall be submitted within such time as follows:

(1) in the case of the taking of office, within thirty days as from the date of taking office;

(2) in the case of the vacation of office, within thirty days as from the date of the vacation;

(3) in the case where the person under section 291, who has already submitted the account, dies while being in office or before submitting the same after the vacation of office, an heir or an administrator of an estate of such person shall submit an account showing the particulars of assets and liabilities existing on the date of such persons death within ninety days as from the date of the death.

In addition to the submission of the account under (2), the person holding a position of Prime Minister, Ministers, local administrator, member of a local assembly or the person holding a political position but having vacated office shall also re-submit an account showing particulars of assets and liabilities within thirty days as from the date of the expiration of one year after the vacation of office.

มาตรา ๒๙๓ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแล้ว ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริต แห่งชาติซึ่งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มอบหมาย ลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีทุกหน้า

บัญชีและเอกสารประกอบตามวรรคหนึ่งของนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว บัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นห้ามมิให้เปิดเผยแก่ผู้ใด เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวโดยเร็ว

มาตรา ๒๙๔ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีเพราะเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือตายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ รายงานดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

Section 293. When the account showing the particulars of assets and liabilities and its supporting documents have been received, the President of the National Counter Corruption Commission or the member of the National Counter Corruption Commission as entrusted by the President shall affix his or her signature on every page of the account.

The account and supporting documents under paragraph one submitted by the Prime Minister and Ministers shall be disclosed to public without delay but not later than thirty days as from the date of the expiration of the time limit for the submission of such account. The account of the persons holding other positions shall not be disclosed to any person unless the disclosure will be useful for the trial and adjudication of cases or for the making of a decision and is requested by the courts or the State Audit Commission.

The President of the National Counter Corruption Commission shall convene a meeting of the Commission to inspect the accuracy and the actual existence of assets and liabilities without delay.

Section 294. In the case where the submission of the account is made by reason of the vacation of office or death of any person holding a political position, the National Counter Corruption Commission shall inspect the change of assets and liabilities of such person and prepare a report of the inspection. Such report shall be published in the Government Gazette.

ในกรณีที่น่าปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งผู้ใดมีทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่ กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๙๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

In the case where it appears that the assets of the person under paragraph one have unusually increased, the President of the National Counter Corruption Commission shall send all documents together with the inspection report to the Prosecutor General to institute an action in the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions so that the unusually increasing assets shall vest in the State.

The provisions of section 305 paragraph five shall apply *mutatis mutandis*.

Section 295. Any person holding a political position who intentionally fails to submit the account showing assets and liabilities and the supporting documents as provided in this Constitution or intentionally submits the same with false statements or conceals the facts which should be revealed shall vacate office as from the date of the expiration of the time limit for the submission under section 292 or as from the date such act is discovered, as the case may be, and such person shall be prohibited from holding any political position for five years as from the date of the vacation of office.

When the case under paragraph one occurs, the National Counter Corruption Commission shall refer the matter to the Constitutional Court for further decision, and when the decision of the Constitutional Court is given, the provisions of section 97 shall apply *mutatis mutandis*.

มาตรา ๒๔๖ บทบัญญัติมาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๔๕ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๒๔๗ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔๖

Section 296. The provisions of section 291, section 292, section 293 paragraph one and paragraph three and section 295 paragraph one shall apply mutatis mutandis to other State officials as provided by the organic law on counter corruption.

Part 2

The National Counter Corruption Commission

Section 297. The National Counter Corruption Commission consists of the President and eight qualified members appointed by the King with the advice of the Senate.

Members of the National Counter Corruption Commission shall be persons of apparent integrity, with qualifications and without any of the prohibitions under section 256.

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๒๕๘ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเก้าปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

การพ้นจากตำแหน่ง การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่างให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

The provisions of section 257 and section 258 shall apply to the selection and election of members of the National Counter Corruption Commission *mutatis mutandis*. For this purpose, the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission shall consist of fifteen members, *viz*, the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Constitutional Court, the President of the Supreme Administrative Court, Rectors of all State higher education institutions which are juristic person, being elected among themselves to be seven in number, and representatives of all political parties having a member who is a member of the House of Representatives; provided that each party shall have one representative and all such representatives shall elect among themselves to be five in number.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and members of the National Counter Corruption Commission.

Section 298. Members of the National Counter Corruption Commission shall hold office for a term of nine years as from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

Members of the National Counter Corruption Commission who vacate office at the expiration of term shall remain in office to continue to perform their duties until the newly appointed members take office. Section 260 and section 261 shall apply to the vacation, selection and election of members of the National Counter Corruption Commission *mutatis mutandis*.

มาตรา ๒๙๙ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการขาดความเที่ยงธรรม จงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือมีพฤติการณ์ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งอย่างร้ายแรง และขอให้วุฒิสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งได้

มติของวุฒิสภาให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๓๐๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน และให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้วให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อพิจารณาพิพากษา

Section 299. Members of the House of Representatives of not less than one-fourth of the total number of the existing members of the House have a right to lodge with the President of the Senate a complaint that any member of the National Counter Corruption Commission has acted unjustly, intentionally violated the Constitution or laws or has been under any circumstance which is seriously detrimental to the dignity of the holding of office, in order to request the Senate to pass a resolution removing him or her from office.

The resolution of the Senate removing the member of the National Counter Corruption Commission from office under paragraph one shall be passed by votes of not less than three-fourths of the total number of the existing members of the Senate.

Section 300. Members of the House of Representatives, senators or members of both Houses of not less than one-fourth of the total number of the existing members of both Houses have a right to lodge with the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions an allegation that any member of the National Counter Corruption Commission has become unusually wealthy or has committed an offence of corruption or malfeasance in office.

The request under paragraph one shall clearly, itemise the circumstance in which such person has allegedly committed the act under paragraph one and shall be submitted to the President of the Senate. When the President of the Senate has received the said request, the President shall refer it to the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions for trial and adjudication.

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว

มาตรา ๓๐๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอ ต่อวุฒิสภาตามมาตรา ๓๐๕

(๒) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๐๘

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๙๑ และมาตรา ๒๙๖ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

(๕) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

The alleged member of the National Counter Corruption Commission shall not perform his or her duty until the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions has dismissed the said request.

Section 301. The National Counter Corruption Commission shall have the following powers and duties:

(1) to inquire into facts, summarise the case and prepare opinion to be submitted to the Senate according to section 305;

(2) to inquire into facts, summarise the case and prepare opinions to be submitted to the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions in accordance with section 308;

(3) to inquire and decide whether a State official has become unusually wealthy or has committed an offence of corruption, malfeasance in office or malfeasance in judicial office in order to take further action in accordance with the organic law on counter corruption;

(4) to inspect the accuracy, actual existence as well as change of assets and liabilities of the persons holding positions under section 291 and section 296 as stated in the account and supporting documents submitted;

(5) to submit an inspection report and a report on the performance of duties together with remarks to the Council of Ministers, the House of Representatives and the Senate annually and publish that report for dissemination;

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ และมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและวุฒิสภา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(6) to carry on other acts as provided by law.

Section 146 and section 265 shall apply to the performance of duties of the National Counter Corruption Commission *mutatis mutandis*.

Section 302. The National Counter Corruption Commission shall have an independent secretariat, with the Secretary-General of the National Counter Corruption Commission as the superior responsible directly to the President of the National Counter Corruption Commission.

The appointment of the Secretary-General of the National Counter Corruption Commission shall be approved by the National Counter Corruption Commission and the Senate.

The Office of the National Counter Corruption Commission shall have autonomy in personnel administration, budget and other activities as provided by law.

ส่วนที่ ๓

การถอดถอนจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๐๓ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด หรืออัยการสูงสุด ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย วุฒิสภามีอำนาจถอดถอนผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ทั้งนี้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

Part 3

The Removal from Office

Section 303. A person holding a position of Prime Minister, Minister, member of the House of Representatives, senator, President of the Supreme Court of Justice, President of the Constitutional Court, President of the Supreme Administrative Court or Prosecutor General, who is under the circumstance of unusual wealthiness indicative of the commission of corruption, malfeasance in office, malfeasance in judicial office or an intentional exercise of power contrary to the provisions of the Constitution or law, may be removed from office by the Senate.

The provisions of paragraph one shall also apply to the persons holding the following positions:

- (1) Election Commissioner, Ombudsman, judge of the Constitutional Court, and member of the State Audit Commission;
- (2) judge, public prosecutor or high ranking official in accordance with the organic law on counter corruption.

มาตรา ๓๐๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา ๓๐๓ ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ให้ถอดถอนสมาชิกวุฒิสภา ออกจากตำแหน่งได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๓๐๕ เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา ๓๐๔ แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวนโดยเร็ว

เมื่อไต่สวนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำรายงานเสนอต่อวุฒิสภา โดยในรายงานดังกล่าวต้องระบุให้ชัดเจนว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดมีมูลหรือไม่เพียงใด พร้อมทั้งระบุเหตุแห่งการนั้น

Section 304. Members of the House of Representatives of not less than one-fourth of the total number of the existing members of the House or voters of not less than fifty-thousand in number have the right to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the Senate to pass a resolution under section 307 removing the persons under section 303 from office. The said request shall clearly itemise circumstances in which such persons have allegedly committed the act.

Senators of not less than one-fourth of the total number of the existing members of the Senate have the right to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the Senate to pass a resolution under section 307 removing a senator from office.

The rules, procedure and conditions for the lodging of the complaint by the voters under paragraph one shall be in accordance with the organic law on counter corruption.

Section 305. Upon receipt of the request under section 304, the President of the Senate shall refer the matter to the National Counter Corruption Commission for investigation without delay.

When the investigation is complete, the National Counter Corruption Commission shall prepare a report thereon for submission to the Senate. The said report shall clearly state whether, and to what extent, the accusation put in the request is *prima facie case* and shall state the reasons therefor.

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นว่าข้อกล่าวหาตามคำร้องขอข้อใดเป็นเรื่องสำคัญ จะแยกทำรายงาน เฉพาะข้อนั้นส่งไปให้วุฒิสภามีพิจารณาไปก่อนก็ได้

ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล นับแต่วันดังกล่าว ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติ และให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานวุฒิสภา เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๐๖ และอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็น ว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไป

In the case where the National Counter Corruption Commission is of the opinion that the accusation put in the request is an important matter, the National Counter Corruption Commission may make a separate report specifically on the said accusation and refer it to the Senate in advance.

If the National Counter Corruption Commission passes a resolution that the accusation has a *prima facie* case, the holder of the position against whom the accusation has been made shall not, as from the date of such resolution, perform his or her duties until the Senate has passed its resolution. The President of the National Counter Corruption Commission shall submit the report, existing documents and its opinion to the President of the Senate for proceeding in accordance with section 306 and to the Prosecutor General for instituting prosecution in the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions. If the National Counter Corruption Commission is of the opinion that the accusation has no *prima facie case*, such accusation shall lapse.

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งให้ตามวรรคสี่ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ เพื่อดำเนินการต่อไปโดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่าย จำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อดำเนินการ รวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ แล้วส่งให้อัยการสูงสุด เพื่อฟ้องคดีต่อไป ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าว ไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดี เองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน ก็ได้

มาตรา ๓๐๖ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๓๐๕ แล้ว ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณากรณี ดังกล่าวโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ ส่งรายงานให้หอกล่มัยประชุม ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ ประธานรัฐสภา ทราบเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรม ราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญ และให้ ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

In the case where the Prosecutor General is of the opinion that the report, documents and opinion submitted by the National Counter Corruption Commission under paragraph four are not so complete as to institute prosecution, the Prosecutor General shall notify the National Counter Corruption Commission for further proceedings and, for this purpose, the incomplete items shall be specified on the same occasion. In such case, the National Counter Corruption Commission and the Prosecutor General shall appoint a working committee, consisting of their representatives in an equal number, for collecting complete evidence and submit it to the Prosecutor General for further prosecution.

In the case where the working committee is unable to reach a decision as to the prosecution, the National Counter Corruption Commission shall have the power to prosecute by itself or appoint a lawyer to prosecute on its behalf.

Section 306. Upon receipt of the report under section 305, the President of the Senate shall convoke a sitting of the Senate for considering the said matter without delay.

In the case where the National Counter Corruption Commission submits the report out of session of the Senate, the President of the Senate shall inform the President of the Parliament in order to tender a petition to the King for the issuance of a Royal Command convoking an extraordinary session of the Parliament. The President of the Senate shall countersign the Royal Command.

มาตรา ๓๐๗ สมาชิกวุฒิสภามีอิสระในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่ง ให้ถือเอาคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ผู้ใดถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้นในการดำรงตำแหน่งใดในทางการเมืองหรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

มติของวุฒิสภาตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด และจะมีการร้องขอให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกมิได้ แต่ไม่กระทบกระเทือนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

Section 307. A senator shall have autonomy in casting a vote, which must be by secret ballot. A resolution for the removal of any person from office shall be passed by votes of not less than three-fifths of the total number of the existing members of the Senate.

A person who is removed from office shall vacate office or be released from government service as from the date of the resolution of the Senate. Such person shall be deprived of the right to hold any political position or to serve in the government service for five years.

The resolution of the Senate under this section shall be final and no request for the removal of such person from office shall be made on the same ground, without, however, prejudice to the trial of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions.

ส่วนที่ ๔

การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๓๐๘ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นถูกกล่าวหาว่าร้ายรอยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือ ทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจพิจารณาพิพากษา

บทบัญญัติวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย

มาตรา ๓๐๙ ผู้เสียหายจากการกระทำตามมาตรา ๓๐๘ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๐๑ (๒) ได้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

Part 4

Criminal Proceedings Against Persons Holding Political Positions

---

Section 308. In the case where the Prime Minister, a minister, member of the House of Representatives, senator or other political official has been accused of becoming unusually wealthy, or of the commission of malfeasance in office according to the Penal Code or a dishonest act in the performance of duties or corruption according to other laws, the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall have the competent jurisdiction to try and adjudicate the case.

The provisions of paragraph one shall also apply to the case where the said person or other person is a principal, an instigator or a supporter.

Section 309. A person injured by the act under section 308 shall have the right to lodge with the National Counter Corruption Commission the petition for action to be taken under section 301 (2) in accordance with the organic law on counter corruption.

The provisions of section 305 paragraph one, paragraph four and paragraph five shall apply *mutatis mutandis*.

มาตรา ๓๑๐ ในการพิจารณาคดีให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา และอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยโดยอนุโลม

บทบัญญัติว่าด้วยความคุ้มกันของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๖๖ และมาตรา ๑๖๗ มิให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๓๑๑ การพิพากษาคดีให้ถือเสียงข้างมาก โดยผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเข้าใจคดีเป็นหนังสือพร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุมก่อนการลงมติ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ชื่อผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา
- (๔) เหตุผลในการวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) คำวินิจฉัยคดีรวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องถ้ามี

คำสั่งและคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เปิดเผยและเป็นที่สุด

Section 310. In a trial, the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall rely on the file of the National Counter Corruption Commission and may conduct an investigation in order to obtain additional facts or evidence as it thinks fit.

The provisions of section 265 shall apply to the performance of duties of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions *mutatis mutandis*.

The provisions on the immunity of members of the House of Representatives and senators under section 166 and section 167 shall not apply to a trial of the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions.

Section 311. An adjudication of a case shall be made by a majority of votes; provided that every judge constituting the quorum shall prepare his or her written opinion and make oral statements to the meeting prior to the passing of a resolution.

The opinion shall at least contain the following particulars:

- (1) name of the accused person;
- (2) the matter on which the accusation is made;
- (3) accusation and a summary of facts derived from trials;
- (4) reasons given for the decision of both questions of law and questions of fact;
- (5) provisions of the law referred to;
- (6) decision and actions to be taken in connection with the assets concerned, if any.

Orders and decisions of the Supreme Court of Justice's Criminal Division for Persons Holding Political Positions shall be disclosed and final.

หมวด ๑๑

การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๓๑๒ การตรวจเงินแผ่นดิน ให้กระทำโดย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็น อิสระและเป็นกลาง

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยประธาน กรรมการ คนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งตาม คำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความชำนาญและ ประสบการณ์ด้าน การตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงิน การคลัง และด้านอื่น

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยธุรการของคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ โดยมีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามที่ บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงิน การคลัง หรือด้านอื่น

CHAPTER XI

State Audit

Section 312. The State audit shall be carried out by the State Audit Commission and the Auditor-General who is independent and impartial.

The State Audit Commission consists of the Chairman and nine other members appointed by the King with the advice of the Senate, from persons with expertise and experience in state audit, accounting, internal audit, finance and other fields.

The State Audit Commission shall have an independent secretariat, with the Auditor-General as the superior responsible directly to the Chairman of the State Audit Commission, as provided by the organic law on state audit.

The King shall appoint the Auditor-General with the advice of the Senate from persons with expertise and experience in state audit, accounting, internal audit, finance or other fields.

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดิน

กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งคราว
ละหกปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้
เพียงวาระเดียว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหาและการเลือก และ
การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจ
เงินแผ่นดิน รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็น
ไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

การกำหนดคุณสมบัติและวิธีการเลือกบุคคลซึ่งจะได้รับ
การแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
จะต้องเป็นไปเพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีความซื่อสัตย์
สุจริต และเพื่อให้ได้หลักประกันความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของ
บุคคลดังกล่าว

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the Chairman and members of the State Audit Commission and the Auditor-General.

Members of the State Audit Commission shall hold office for a term of six years from the date of their appointment by the King and shall serve for only one term.

Qualifications, prohibitions, selection, election, and vacation of office of members of the State Audit Commission and the Auditor-General as well as powers and duties of the State Audit Commission, the Auditor-General and the Office of the State Audit Commission shall be in accordance with the organic law on state audit.

The determination of qualifications and procedure for the election of persons to be appointed as members of the State Audit Commission and the Auditor-General shall be made in the manner which can secure persons of appropriate qualifications an integrity and which can provide for the guarantee of the independence in the performance of duties of such persons.

หมวด ๑๒

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๑๓ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะกระทำได้ก็ แต่ โดยอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิก ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะ เสนอหรือร่วมเสนอญัตติดังกล่าวได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้

ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ จะเสนอมิได้

(๒) ผู้ติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข เพิ่มเติมและให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียง เห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

CHAPTER XII

Amendment of the Constitution

Section 313. An amendment of the Constitution may be made only under the rules and procedure as follows:

(1) a motion for amendment must be proposed either by the Council of Ministers or members of the House of Representatives of not less than one-fifth of the total number of the existing members of the House of Representatives or members of both Houses of not less than one-fifth of the total number of the existing members thereof. Members of the House of Representatives may propose or jointly propose such motion only upon the resolutions of the political parties to which they belong;

A motion for amendment which has the effect of changing the democratic regime of government with the King as Head of the State or changing the form of the State shall be prohibited;

(2) a motion for amendment must be proposed in the form of a draft Constitution Amendment and the Parliament shall consider it in three readings;

(3) the voting in the first reading for acceptance in principle shall be by roll call and open voting, and the amendment must be approved by votes of not less than one-half of the total number of the existing members of both Houses;

(๔) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามชั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

(๗) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้วให้นำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(4) the voting in the second reading for consideration section by section shall be decided by a simple majority of votes;

(5) at the conclusion of the second reading, there shall be an interval of fifteen days after which the Parliament shall proceed with its third reading;

(6) the voting in the third and final reading shall be by roll call and open voting, and its promulgation as the Constitution must be approved by votes of more than one-half of the total number of the existing members of both Houses;

(7) after the resolution has been passed in accordance with the above rules and procedure, the draft Constitution Amendment shall be presented to the King, and the provisions of section 93 and section 94 shall apply *mutatis mutandis*.

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๑๔ ให้คณะกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็นคณะกรรมการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาลิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมดตามมาตรา ๓๒๓ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่คณะกรรมการด้วย และให้คณะกรรมการที่เหลืออยู่ทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมีให้นำมาตรา ๒๐ วรรคสาม และมาตรา ๒๔ วรรคสาม มาใช้บังคับ และให้คณะกรรมการเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานเป็นการชั่วคราว

Transitory Provisions

Section 314. The Privy Council holding office on the date of the promulgation of this Constitution shall be the Privy Council under the provisions of this Constitution.

During the termination of membership of senators *en masse* under section 323, the President of the Privy Council shall also act as the Privy Council while the remainder of the Privy Council shall act as the Parliament under section 19, section 21, section 22 and section 23; provided that section 20 paragraph three and section 24 paragraph three shall not apply. The Privy Council shall elect one among themselves to act as President *pro tempore*.

มาตรา ๓๑๕ นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๔ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔ และให้วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๔ ทำหน้าที่วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันที่ครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามวรรคห้า (๑) หรือวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคห้า (๒) แล้วแต่กรณี

ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไปจนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

Section 315. As from the date of the promulgation of this Constitution, the House of Representatives under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as last amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E. 2539 shall act as the House of Representatives under this Constitution until the date of the election of members of the House of Representatives under section 324; and the Senate under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as last amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E.2539 shall act as the Senate under this Constitution until the expiration of the period of four years, as from the date of the appointment of senators by the King under paragraph five (1) or the date of the election of senators under paragraph five (2), as the case may be.

Members of the House of Representatives holding office on the date of the promulgation of this Constitution shall be members of the House of Representatives under this Constitution until the expiration of term of the House, the dissolution thereof, or the termination of membership under section 323, as the case may be. In the case where the office of a member of the House of Representatives becomes vacant for any reason whatsoever, the House shall consist of its remaining members.

ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจะสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๔ หรือสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา เท่าที่มีอยู่

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) มาตรา ๑๑๘ (๗) มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๕ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๔ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองและสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสาม

ในกรณีที่มีเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสาม สิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด ให้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ในคราวแรก ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อครบ สี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ให้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ ให้อายุ ของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลง

Senators holding office on the date of the promulgation of this Constitution shall be senators under this Constitution until membership of senators terminates under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as last amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E. 2539 or under section 323, as the case may be. In the case where the office of a senator becomes vacant for any reason whatsoever, the Senate shall consist of the remaining senators.

Section 107 (3), section 118 (7), section 121, section 125 (2) and (3), section 126 (2) and (3), section 127, section 130 and section 134 shall not apply to the members of the House of Representatives under paragraph two and the senators under paragraph three.

In the case where membership of senators under paragraph three has been caused to have terminated en masse under paragraph three, there shall be the first election of senators under this Constitution as follows:

(1) in the case where membership of senators terminates at the expiration of a term of four years as from the date of their appointment by the King, the election shall be held within sixty days before the expiration of the term of four years. In such case, the term of the Senate and membership of the elected senators shall commence as from the date of the termination of membership of senators under paragraph three;

(๒) ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาลิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ ให้ดำเนินการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา แต่ถ้ายังไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยให้ใช้คำว่า “สมาชิกวุฒิสภา” แทนคำว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ทุกแห่ง และให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งที่ตั้งขึ้นตามมาตรา ๓๑๙ เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าว และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าบทบัญญัติโดยของ กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขัดหรือแย้ง หรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ กำหนดระเบียบที่จำเป็นขึ้นใช้แทนบทบัญญัตินั้นได้เพื่อให้การเลือกตั้ง เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ระเบียบดังกล่าวและความเห็นที่ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนั้นขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตาม (๒) ให้กระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และมีให้ดำเนินการเลือกตั้งในวันเดียวกันกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔

(2) in the case where membership of senators has terminated under section 323, the election shall be held in accordance with the organic law on election of members of the House of Representatives and senators. If such law has not yet been enacted, the law on election of members of the House of Representatives as in force on the date of the promulgation of this Constitution shall apply in so far as it is not contrary to or inconsistent with this Constitution; provided that a term "member of the House of Representatives" shall be replaced by the term "senator" everywhere it appears and that the Chairman of the Election Commission appointed under section 319 shall have charge and control of the execution of such law. In the case where the Election Commission is of the opinion that any provision of the law on election of members of the House of Representatives is contrary to, or inconsistent with, or does not correspond with this Constitution, the Election Commission shall have the power to lay down necessary regulations in substitution of that provision in order for the election to proceed in an honest and fair manner. Such regulations and opinions that the provision of the said law is contrary to, or inconsistent with, or does not correspond with this Constitution shall be referred to the Constitution Court for consideration of their constitutionality before their publication in the Government Gazette.

The election of senators under (2) shall be held within ninety days as from the expiration of two hundred and forty days from the date of the promulgation of this Constitution and shall not be done on the same date as that of the election of members of the House of Representatives under section 324.

มาตรา ๓๑๖ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ให้ประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นประธานวุฒิสภาและรองประธานวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าอายุของวุฒิสภาตามมาตรา ๓๑๕ จะสิ้นสุดลงหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามมาตรา ๓๒๓

ให้คณะกรรมการการซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะกรรมการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา และข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ และให้ข้อบังคับการประชุมดังกล่าวสิ้นผลลงเมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่ง แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๑๕ วาระหนึ่ง สิ้นอายุหรือถูกยุบหรือเป็นกรณีตามมาตรา ๓๒๓

(๒) เมื่อมีการตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาขึ้นใหม่ ตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

Section 316. The President and Vice-Presidents of the House of Representatives and the Leader of the Opposition in the House of Representatives holding office on the date of the promulgation of this Constitution shall be the President, Vice-Presidents and Leader of the Opposition of the House of Representatives under this Constitution.

The President and Vice-Presidents of the Senate holding office on the date of the promulgation of this Constitution shall be the President and Vice-Presidents of the Senate under this Constitution until the expiration of term of the Senate under section 315 or the vacation of office before the expiration of term under section 323.

Parliamentary committees carrying out duties on the date of the promulgation of this Constitution shall be the parliamentary committees under this Constitution.

The rules of procedure of the House of Representatives, the rules of procedure of the Senate and the rules of procedure of the Parliament as in force on the date of the promulgation of this Constitution shall continue to be in force in so far as it is not contrary to or inconsistent with this Constitution and shall cease to be in force upon any of the following circumstances:

(1) the termination or dissolution of the House of Representatives under section 315 paragraph one or the occurrence of the circumstance under section 323;

(2) the issuance of new rules of procedure of the Senate in accordance with this Constitution, which must not be later than two hundred and forty days as from the date of the promulgation of this Constitution; or

(๓) เมื่อมีการตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๑๗ ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลและคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง หรือกับการอภิปราย ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในระหว่างที่ยังไม่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔ แล้วแต่กรณี และถ้ามติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงตามที่กำหนด ก็ให้รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีดังกล่าว พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔ แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งหรือคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๒๔ แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่า คณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(3) the issuance of new rules of procedure of the Parliament in accordance with the Constitution, which must not be later than two hundred and forty days as from the date of the convocation of the Parliament after the first general election of members of the House of Representatives under this Constitution.

Section 317. The Council of Ministers carrying out the administration of the State affairs on the date of the promulgation of this Constitution shall be the Council of Ministers under this Constitution.

The provisions of section 156 of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as last amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E. 2539 shall apply to a debate for a vote of no-confidence in an individual Minister and the Council of Ministers under paragraph one or to a debate for a vote of no-confidence in an individual Minister and in the Council of Ministers newly appointed while the election of members the House of Representatives under section 324 has not yet been held, as the case may be. If the vote of no-confidence has passed by the prescribed number of votes, the Minister or the Council of Ministers shall vacate office.

When the election of members the House of Representatives has been held under section 324, the Council of Ministers under paragraph one or the Council of Ministers appointed before the election under section 324, as the case may be, shall vacate office; provided that such Council of Ministers shall continue to perform duties until the newly appointed Council of Ministers has taken office.

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๘ (๗) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๒๐๑ มาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๖ (๒) (๓) และ (๖) มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๕ วรรคสี่ และมาตรา ๒๑๖ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีตามมาตรานี้

มาตรา ๓๑๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เป็น คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมี คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามมาตรา ๒๗๔ และการเลือกตั้งกรรมการตุลาการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

ภายในสามปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้ดำเนินการ ทั้งหลายอันจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามมาตรา ๒๗๔ ของรัฐธรรมนูญ นี้

มาตรา ๓๑๕ ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาดำเนินการเลือก กรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และมีให้นำกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๓๘ มาใช้บังคับ

The provisions of section 118 (7), section 127, section 201, section 202, section 203, section 204, section 206 (2), (3) and (6), section 209, section 215 paragraph four and section 216 (5) shall not apply to the holding and the vacation of office of the Prime Minister and Ministers under this section.

Section 318. In the initial period, the Judicial Commission under the law on judicial service shall be the Judicial Commission of the Courts of Justice under this Constitution until the Judicial Commission of the Courts of Justice under section 274 is constituted. The election of members of the Judicial Commission shall be in accordance with the law on judicial service.

All necessary acts for the implementation of section 274 of this Constitution shall be carried out within three years as from the date of the promulgation of this Constitution.

Section 319. In the initial period, the Senate shall elect the Election Commissioners under section 136 within thirty days as from the date of the promulgation of this Constitution; provided that the period of time prescribed under section 138 shall not apply.

ในวาระเริ่มแรกในระหว่างที่ยังไม่มีประธานศาลปกครองสูงสุด ให้คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนเก้าคน ประกอบด้วย อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติ บุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่ยังมิได้มีการประกาศใช้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบดังกล่าวให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับได้จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๓๒๐ ในวาระเริ่มแรกให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง

ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๕ และมาตรา ๒๕๗ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

In the initial period in which there is no the President of the Supreme Administrative Court, the Selective Committee for Election Commissioners shall have nine members consisting of Rectors of all State higher education institutions which are juristic persons, being elected among themselves to be five in number, representatives of all political parties having a member who is a member of the House of Representatives; provided that each party shall have one representative and all such representatives shall elect among themselves to be four in number.

While the organic law on the Election Commission has not yet been promulgated, the Election Commission shall lay down necessary regulations for the performance of its duties under this Constitution. Such regulations shall be submitted to the Constitutional Court for consideration of their constitutionality before their publication in the Government Gazette and shall be in force until the organic law on the Election Commission comes into force.

Section 320. In the initial period, the Constitutional Council under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2534 as last amended by the Constitution Amendment (No. 6), B.E. 2539 shall be the Constitutional Court under this Constitution until the Constitutional Court under paragraph two has been established.

In the initial period, there shall be an election of judges of the Constitutional Court under section 255 and section 257 within forty five days as from the date of the promulgation of this Constitution.

ในระหว่างที่ยังไม่มีศาลปกครองสูงสุด มิให้นำมาตรา ๒๕๕ (๒) มาใช้บังคับ และให้ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีกสิบสองคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ตามมาตรา ๒๕๕ (๑) (๓) และ (๔)

มาตรา ๓๒๑ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องกระทำภายในสองปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

While there is no the Supreme Administrative Court, section 255(2) shall not apply and the Constitutional Court shall consist of the President of the Constitutional Court and twelve judges of the Constitutional Court appointed by the King from persons under section 255(1), (3) and (4).

Section 321. The Commission of Counter Corruption and the Office of the Commission of Counter Corruption under the law on counter corruption shall be the National Counter Corruption Commission and the Office of the National Counter Corruption Commission under this Constitution, as the case may be, until the National Counter Corruption Commission has been appointed or the Office of the National Counter Corruption Commission has been established in accordance with the provisions of this Constitution, which shall be done within two years as from the date of the promulgation of this Constitution.

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตามวรรคหนึ่งกำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตาม รัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบดังกล่าวให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับได้ จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตจะมีผลใช้บังคับ

ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังไม่มีประธานศาลปกครอง สูงสุด ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติตามมาตรา ๒๔๗ วรรคสาม มีจำนวนสิบสี่คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ อธิการบดีของสถาบันอุดม ศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน และ ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคนเป็นกรรมการ

For the purpose of implementing this Constitution, the National Counter Corruption Commission under paragraph one shall prescribe necessary regulations for the performance of its duties under this Constitution. Such regulations shall be submitted to the Constitutional Court for consideration of their constitutionality before their publication in the Government Gazette and shall be in force until the organic law on counter corruption comes into force.

In the initial period, while there is no the President of the Supreme Administrative Court, the Selective Committee for members the National Counter Corruption Commission under section 297 paragraph three shall have fourteen members consisting the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Constitutional Court, Rectors of all State higher education institutions which are juristic persons, being elected among themselves to be seven in number, and representatives of all political parties having a member who is a member of the House of Representatives; provided that each party shall have one representative and all such representatives shall elect among themselves to be five in number.

มาตรา ๓๒๒ ในวาระเริ่มแรก กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ที่วุฒิสภามาตรา ๓๑๕ วรรคสาม มีมติเลือก ให้มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเพียงกึ่งหนึ่งของวาระที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งดังกล่าว และเพื่อประโยชน์ในการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นคราวแรกโดยวุฒิสภาซึ่งเลือกตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ มิให้นำบทบัญญัติที่ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้เพียงวาระเดียว มาใช้บังคับ

ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภามาตรานี้ การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นมติของที่ประชุมร่วมของสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภามาตรา ๓๑๕ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๙ (๑๔) มาตรา ๑๑๘ (๑๐) มาตรา ๑๓๓ (๘) มาตรา ๑๔๑ (๕) มาตรา ๑๖๘ (๓) มาตรา ๒๑๖ (๘) มาตรา ๒๖๐ (๖) มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๓ มาตรา ๓๐๔ และมาตรา ๓๐๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒๓ ภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้รัฐสภาดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ให้แล้วเสร็จทุกฉบับ โดยในระหว่างเวลาดังกล่าวจะยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้

Section 322. In the initial period, Election Commissioners, Ombudsmen, members of the National Human Rights Commission, judges of the Constitutional Court, members of the National Counter Corruption Commission and members of the State Audit Commission, who are elected by the resolution of the Senate under section 315 paragraph three, shall hold office for half a period of the term designated for such office. For the purpose of the first election of such persons by the Senate elected under this Constitution, the provisions allowing the holding of such office for only one term shall not apply

Before the election of senators under this Constitution, the removal of persons from office under this Constitution shall be made by a resolution of a joint sitting of the House of Representatives and the Senate under section 315, and section 109(14), section 118(10), section 133(8), section 141(5), section 168(3), section 216(8), section 260(6), section 299, section 303, section 304 and section 307 shall apply *mutatis mutandis*.

Section 323. Within two hundred and forty days as from the date of the promulgation of this Constitution, the Parliament shall complete the consideration and approval of the organic law bill on the election of members of the House of Representatives and senators, the organic law bill on the Election Commission, and the organic law bill on political parties; provided that the House of Representatives shall not be dissolved during such period.

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแต่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งยังไม่แล้วเสร็จทุกฉบับ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด และห้ามมิให้มีการดำเนินการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีการให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จทุกฉบับ หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๓๒๔ ในกรณีนี้ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาและดำเนินการเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๒) ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งทุกฉบับแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตาม (๑) ให้วุฒิสภำพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภำได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

The act under paragraph one shall be proceeded as follows:

(1) the House of Representatives shall complete the consideration of the organic law bills under paragraph one within one hundred and twenty days as from the date of the promulgation of this Constitution. In the case where such period of time has expired but the consideration of all the organic law bills under paragraph one has not yet been completed, membership of members of the House of Representatives shall terminate *en masse* and there shall not be a general election under this Constitution until all the organic law bills under paragraph one have been approved, or unless it is the case under section 324. In such cases, the Senate shall act as the Parliament and shall complete the introduction and consideration of such organic law bills within ninety days as from the day following the expiration of the period of one hundred and twenty days after the date of the promulgation of this Constitution;

(2) in the case where the House of Representatives has considered all the organic law bills under paragraph one within the time prescribed under (1), the Senate shall complete the consideration of such bills within ninety days as from the date of receiving them;

(๓) ในกรณีที่วุฒิสภาไม่สามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งทุกฉบับให้แล้วเสร็จภายในกำหนด เวลาตาม (๑) หรือ (๒) ให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว และให้นำมาตรา ๙๓ และมาตรา ๙๔ มาใช้บังคับกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยอนุโลม

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ แล้วหรือถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา นี้ ให้นายกรัฐมนตรี ดำเนินการตามมาตรา ๙๓ โดยพลัน และมีให้นำกำหนดเวลาตาม มาตรา ๙๓ มาใช้บังคับ

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๙ เฉพาะส่วนที่ว่าด้วยร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวด้วยการเงิน มาใช้บังคับกับการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสอง (๑) และ (๒)

ในการดำเนินการตามมาตรา นี้ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๘ มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๒๔ ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(3) in the case where the Senate is unable to complete the consideration of all the organic law bills under paragraph one within the time prescribed under (1) or (2), membership of all senators shall terminate *en masse*.

Any organic law bill which has been approved by the House of Representatives shall be deemed to have been approved by the Parliament and section 93 and section 94 shall apply to such bill *mutatis mutandis*.

When the organic law bill has been, or is deemed to have been, approved by the Parliament under this section, the Prime Minister shall proceed in accordance with section 93 forthwith, and the time prescribed in section 93 shall not apply.

The provisions of section 169 in so far as it concerns a money bill shall not apply to the introduction and consideration of the organic law bills under paragraph one by members of the House of Representatives or the senators under paragraph (1) and (2).

Section 168 shall not apply to the proceeding under this section.

Section 324. An election of members of the House of Representatives shall be held upon any of the following circumstances:

(๑) ในกรณีที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาซึ่งทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๓๒๓ พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวทุกฉบับภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๒๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๓๑๙ ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ หรือเมื่อมีกรณี ตามมาตรา ๓๒๓

(1) in the case where all organic law bills have been approved by the Parliament within the time prescribed in section 323 paragraph one, or by the House of Representatives or the Senate acting as the Parliament under section 323 within the time prescribed in the section 323, the Election Commission under section 319 shall hold an election under this Constitution within sixty days as from the date of the expiration of term or the dissolution of the House of Representatives, or when the circumstance under section 323 occurs;

(๒) ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาไม่สามารถพิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้มีการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง และให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ มาใช้บังคับกับการเลือกตั้งดังกล่าว โดยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งที่ตั้งขึ้นตาม มาตรา ๓๑๔ เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าว และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าบทบัญญัติใดของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนด ระเบียบที่จำเป็นขึ้นใช้แทนบทบัญญัตินั้นได้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม ระเบียบดังกล่าวและความเห็นที่ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนั้นขัดหรือแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา

(2) in the case where the House of Representatives and the Senate are unable to complete the consideration and approval of the organic law bills under section 323 paragraph one within the prescribed time, an election of members of the House of Representatives under this Constitution shall be held within ninety days as from the date of the expiration of the time under section 323 paragraph one. The law on the election of members of the House of Representatives as in force on the date of the promulgation of this Constitution shall apply to the election in so far as it is not contrary to or inconsistent with this Constitution and, for this purpose, the Chairman of the Election Commission established under section 319 shall have charge and control of the execution of such law, and in the case where the Election Commission is of the opinion that any provision of the law on the election of members of the House of Representatives is contrary to or inconsistent with this Constitution, the Election Commission shall have the power to prescribe necessary regulations in substitution of that provision in order to enable the election to proceed in an honest and fair manner. Such regulations and the opinion that such provision of law is contrary to or inconsistent with this Constitution shall be submitted to the Constitutional Court for consideration of their constitutionality before their publication in the Government Gazette.

เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และยังไม่มียุทธศาสตร์ประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๒๓ วรรคหนึ่ง ครบทุกฉบับ ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ยังไม่ได้ตราขึ้นตามมาตรา ๓๒๓ โดยให้เริ่มนับกำหนดเวลานับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป เป็นต้นไป และให้นำความใน (๒) และมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ มีหน้ากำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐๗ (๔) มาใช้บังคับ

มาตรา ๓๒๖ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้ง และการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้ง

(๒) การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง ออกเสียง ลงคะแนน

(๓) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ การตรวจสอบและการคัดชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ซ้ำกันออกจากการสมัครรับเลือกตั้ง และการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อ

When the election of members of the House of Representatives and senators have been held under this Constitution but the organic laws under section 323 paragraph one have not yet been all enacted, the House of Representatives and the Senate shall consider the approval of the bills not yet enacted under section 323; provided that the time limit shall commence as from the date of the general election of members of the House of Representatives and the provisions of (2) and section 315 paragraph five (2) shall apply *mutatis mutandis*.

Section 325. The period of time under section 107(4) shall not apply to the first general election of members of the House of Representatives after the promulgation of this Constitution.

Section 326. In addition to the provisions of this Constitution, the organic law on the election of members of the House of Representatives and senators shall at least contain the following matters as its substance:

(1) the declaration of the reason for inability to be present to vote and the provision of facilities for the election;

(2) the permission of persons having the right to vote under section 105 paragraph two to cast ballot;

(3) the preparation of name-list of candidates in an election on a party-list basis, inspection, and deletion from candidacy of repeated names of candidates and the publicity of names of candidates listed;

(๔) การกำหนดแบบบัตรเลือกตั้งซึ่งต้องมีที่สำหรับทำเครื่องหมายว่าไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการประกาศจำนวนผู้ไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๕) การสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาโดยรัฐ รวมทั้งวิธีการแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเอง หรือบุคคลอื่นที่อาจกระทำได้

(๖) การจำกัดวงเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การแต่งตั้งสมุห์บัญชีเลือกตั้งโดยผู้สมัครรับเลือกตั้ง การตรวจสอบและการประกาศผลการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๗) การนับคะแนนและการประกาศผลการนับคะแนนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผย ณ สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งแต่เพียงแห่งเดียว เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

(๘) การนับคะแนนและการประกาศผลการนับคะแนนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

(๙) การประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และการเลื่อนผู้มีรายชื่ออยู่ในลำดับถัดไปขึ้นมาแทนผู้ได้รับเลือกตั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อซึ่งพ้น จากตำแหน่ง

(4) the prescription of the form of ballot-papers, in which spaces shall be provided for an entry of a mark indicating the intention to cast a ballot for no candidate, and the publicity of the number of persons intending to cast ballot for no candidate;

(5) the support of an election of members of the House of Representatives and the introduction of candidates in an election of senators by the State including the procedure under which the introduction of candidates in an election of senators can be made by the candidates themselves or by other persons;

(6) the limitation of electoral expenditure by a candidate, the appointment of a treasurer by a candidate, the inspection of electoral expenditure and the declaration of the result of the inspection;

(7) the counting of votes and the announcement of the result of the vote-counting in an election of members of the House of Representatives in each constituency, which must be done openly in only one place unless otherwise provided by the Election Commission due to the necessity in a particular locality;

(8) the counting of votes and the announcement of the result of the vote-counting in an election of senators;

(9) the announcement of the name of the elected person from the candidates in an election on a party-list basis and the elevation of the person whose name is listed in the next order to replace the elected person who vacates office.

มาตรา ๓๒๗ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยเรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้ง การจัดให้มีบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการนับคะแนนใหม่

(๓) การให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) กระบวนการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๕) การดำเนินคดีในศาลโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งในความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง

(๖) ความร่วมมือที่ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐต้องให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๗) การรับรองและการแต่งตั้งผู้แทนองค์การเอกชนเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเลือกตั้ง

(๘) การจัดให้มีหน่วยงานที่เป็นอิสระเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

Section 327. In addition to the provisions of this Constitution, the organic law on the Election Commission shall at least contain the following matters as its substance:

- (1) powers and duties of the Election Commission;
- (2) the activities to be carried out by the Election Commission, which shall at least include the division of constituencies, the procurement of rolls of voters and the re-counting of votes;
- (3) the provision of education to the people on the democratic regime of government with the King as Head of the State;
- (4) the investigation, inquiry and decision process of the Election Commission;
- (5) the bringing of a lawsuit before the Court by the Election Commission in respect of offences relating to an election or political parties;
- (6) the co-operation to be given to the Election Commission by Courts, public prosecutors, inquiry officials, or other State agencies;
- (7) the acknowledgement and appointment of representatives of private organisations for the purpose of the supervision of an election;
- (8) the establishment of an independent secretariat to carry out activities in connection with personnel administration, budget and other activities, with the Chairman of the Election Commission as the highest superior;

(๙) กำหนดเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเริ่มควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๒๘ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งอย่างน้อยให้กระทำได้โดยบุคคล ตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป และการจัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมือง

(๒) การเลิกพรรคการเมือง ทั้งนี้ โดยมีให้นำเอาเหตุที่พรรคการเมืองไม่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้ง หรือเหตุที่ไม่มีสมาชิกของพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้ง มาเป็นเหตุให้ต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

(๓) การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง และการจัดทำรายงาน การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

(๔) การสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาสาขาพรรคโดยรัฐ

(๕) การสนับสนุนทางการเงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่พรรคการเมืองโดยรัฐ การจำกัดวงเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง และการควบคุมการบริหารจัดการของพรรคการเมือง

(๖) การตรวจสอบสถานะทางการเงินของพรรคการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบและการเปิดเผยที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมือง

(9) the commencement of the time at which the Election Commission may control, hold or cause to be held, an election of a local assembly or local administrators, which shall not be later than ten years as from the date of the promulgation of this Constitution.

Section 328. In addition to the provisions of this Constitution, the organic law on political parties shall at least contain the following matters as its substance:

(1) the formation of a political party, which shall be carried out by at least not less than fifteen persons, and the entry of the formation of a political party in the Register of Political Parties;

(2) the dissolution of a political party; provided that failure of a political party to send candidates to stand for election or to have a member who has been elected in an election shall not be invoked as a ground for the dissolution;

(3) the conduct of activities of a political party and the preparation of report on the operation of a political party;

(4) the support to be given by the State in the formation and the development of branches of a political party;

(5) financial support or other benefits to be given by the State to a political party, the limitation of expenditure of a political party in an election, and the control of the donation to a political party;

(6) the examination of a financial status of a political party including the examination and the disclosure of income sources and expenditure of a political party;

(๗) การจัดทำบัญชีแสดงรายรับและรายจ่ายของพรรคการเมือง และบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง ซึ่งต้องแสดง โดยเปิดเผยซึ่งที่มาของรายได้และการใช้จ่ายประจำปีของพรรคการเมือง ในทุกรอบปีปฏิทิน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบ และประกาศให้สาธารณชนทราบ

มาตรา ๓๒๙ ภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จ

(๑) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

(๒) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๔) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๓๓๐ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา อย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(7) the preparation of an account indicating revenues and expenses of a political party and an account indicating assets and liabilities of a political party, which must disclose its income sources and annual expenditure in every calendar year, for submission to the Election Commission for examination and publication.

Section 329. Within two years as from the date of the promulgation of this Constitution, the following organic laws shall be enacted:

- (1) the organic law on Ombudsmen;
- (2) the organic law on counter corruption;
- (3) the organic law on criminal procedure for persons holding political positions;
- (4) the organic law on the State audit;
- (5) the organic law on referendum.

Section 330. In addition to the provisions of this Constitution, the organic law on Ombudsmen shall at least contain the following matters as its substance:

- (๑) การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (๒) ความร่วมมือที่ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐต้องให้แก่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (๓) คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- (๔) อำนาจหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

มาตรา ๓๓๑ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (๑) การกำหนดลักษณะอันเป็นการร่ำรวยผิดปกติ และการกระทำอันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่
- (๒) การห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐต้องรับผิดชอบ ทั้งในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือหลังพ้นจากตำแหน่งตามเวลาที่กำหนด
- (๓) ตำแหน่งและชั้นของผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ ตำแหน่งและระดับของข้าราชการ พนักงาน และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ต้องแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและที่อาจถูกถอดถอนได้ตามรัฐธรรมนูญนี้

- (1) the performance of duties of the Ombudsman;
- (2) the co-operation to be given to the Ombudsmen by Courts, public prosecutors, inquiry officials, or other State agencies;
- (3) qualifications of and procedure for the appointment of the Secretary-General of the Office of the Ombudsmen;
- (4) powers and duties of the Office of the Ombudsmen.

Section 331. In addition to the provisions of this Constitution, the organic law on counter corruption shall at least contain the following matters as its substance:

- (1) the description of characters of unusual wealthiness and acts amounting to corruption;
- (2) the prohibition of the commission of an act representing a conflict between personal interests and public interests for which holders of political positions or other State officials must be accountable both during the currency of office and after the vacation of office;
- (3) positions and classes of judges or public prosecutors, and positions and ranks of Government officials, officials and holders of other positions in respect of which a declaration of assets and liabilities is required or from which removal may be made under this Constitution;

(๔) การให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ แสดงทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมทั้งเอกสารประกอบ หลักเกณฑ์ในการ พิจารณาและตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินนั้นเป็นระยะ และ หลักเกณฑ์ในการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๕) วิธีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวยผิดปกติ กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ กระทำ ความ ผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการ ยุติธรรม หรือกระทำการที่สื่อให้เห็นว่ามีพฤติการณ์ดังกล่าว ซึ่งต้อง ระบุพฤติการณ์และมีหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควร

(๖) กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและทำสำนวนในกรณีที่ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถูกกล่าวหา โดยให้คำนึงถึงฐานะของ ตำแหน่งซึ่งมีอำนาจให้คุณให้โทษในระดับสูง และการคุ้มครอง ผู้ถูก กล่าวหาตามสมควร

(๗) กระบวนการพิจารณาของวุฒิสภาในการถอดถอน ผู้ใดผู้หนึ่งออกจากตำแหน่ง ซึ่งจะต้องเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็น เพื่อคุ้มครอง ประโยชน์สาธารณะสำคัญ และการลงมติซึ่งต้องกระทำ เป็นการลับ

(๘) กระบวนการไต่สวนและวินิจฉัยในกรณีที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐ ร้ายวยผิดปกติ กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อ ตำแหน่ง หน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ ยุติธรรม โดยต้องกำหนดกระบวนการให้เหมาะสมกับระดับของตำแหน่ง และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

(4) the provision for the declaration by holders of political positions and other State officials of assets and liabilities together with the supporting documents, rules for the consideration and inspection of such assets and liabilities every certain period of time, and rules for the disclosure of the account of assets and liabilities;

(5) the procedure for making an accusation that a holder of a political position or State official has been unusually wealthy, corrupted, or committed malfeasance in office or malfeasance in judicial office or an act indicative of such circumstances; provided that the circumstances, evidence or clues shall reasonably be stated;

(6) the procedure for the investigation of facts and preparation of a file in the case where a holder of a political position is accused, having regard to the status of the position by virtue of which a high degree of favour-or-disfavour powers can be exercised and to reasonable protection of the person accused;

(7) the procedure of the Senate for the removal of persons from office, which shall be open except where it is necessary for the protection of important public interests or where a resolution shall be made by secret ballot;

(8) the procedure for investigating and giving decision in the case where a State official has been unusually wealthy, committed corruption or malfeasance in office or malfeasance in judicial office; provided that the procedure to be prescribed shall be suitable to the rank of the position and reasonable protection of the accused person;

(๙) การดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา

(๑๐) ความร่วมมือที่ศาล พนักงานสอบสวน หรือหน่วยงานของรัฐ ต้องให้แก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๑๑) การดำเนินการตามมาตรา ๓๐๕ วรรคห้า เพื่อฟ้องคดี รวมทั้งอำนาจในการนำตัวผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีต่อไป

(๑๒) หลักเกณฑ์และวิธีการให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินในกรณีที่ปรากฏว่ามีการโอนหรือยกย้ายทรัพย์สิน

(๑๓) โทษที่ประธานกรรมการหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะได้รับในกรณีที่กระทำการโดยขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งต้องมีโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่กำหนดโทษนั้นไม่น้อยกว่าสองเท่าของโทษ ที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๓๓๒ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(9) the institution of a criminal action against other State official not holding a political position in a Court having competent jurisdiction to try and decide criminal cases;

(10) the co-operation to be given to the National Counter Corruption Commission by Courts, inquiry officials or Government agencies;

(11) the proceeding under section 305 paragraph five for the initiation of an action including the power to bring the accused person to trial;

(12) rules and procedure for compensation for assets in the case where such assets have been transferred or removed;

(13) penalties to be inflicted on the President or a member of the National Counter Corruption Commission in the case of the commission of an unjust act, corruption, malfeasance in office, which must not be less than twice heavier penalties than those provided in the law prescribing such offences.

Section 332. In addition to the provisions of this Constitution, an organic law on criminal procedure for persons holding political positions shall at least contain the following matters as its substance:

(1) competence of the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions;

(๒) วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งต้องเป็นระบบไต่สวนข้อเท็จจริงโดยยึดสำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสรุปไว้เป็นหลัก และต้องยึดถือหลักในเรื่องการฟังความทุกฝ่าย และสิทธิในการต่อสู้คดี ของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) การพิจารณาคดีโดยเปิดเผย เว้นแต่จะมีความจำเป็น เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ

(๔) การห้ามดำเนินคดีซ้ำหรือซ้อนกัน

(๕) การแต่งตั้งบุคคลให้ดำเนินคดีตามมาตรา ๓๐๕

(๖) การบังคับตามคำสั่งและคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๗) การอื่นอันจำเป็นเพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเที่ยงธรรม โดยเฉพาะความร่วมมือที่ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ต้องให้แก่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๓๓๓ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(2) criminal procedure for holders of political positions, which shall be founded upon the inquisitorial system as to which the file-brief prepared by the National Counter Corruption Commission shall principally be relied on and the principles of equal hearing and right of defence of the accused persons shall be observed;

(3) open trials except where it is necessary for the protection of important public interests;

(4) the prohibition of repetitious or duplicate institution of actions for the same offence;

(5) the appointment of a person to institute prosecution under section 305;

(6) execution of orders or judgements of the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions;

(7) other matters necessary for the expeditious and fair trial and adjudication of cases and, in particular, for the co-operation to be given to the Supreme Court of Justice Criminal Division for Persons Holding Political Positions by other Courts, inquiry officials, or other State agencies.

Section 333. In addition to the provisions of this Constitution, the organic law on State audit shall at least contain the following matters as its substance:

(๑) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อันได้แก่ การวางนโยบาย การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ การเสนอแนะให้มี การแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลัง การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัยและงบประมาณ และการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด และการพิจารณาเลือกผู้สมควร ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การจัดให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การปฏิบัติงาน และการดำเนินงานอื่น

มาตรา ๓๓๔ ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

(๑) ให้ตรากฎหมายตามมาตรา ๖๘ มาตรา ๑๙๙ มาตรา ๒๐๐ มาตรา ๒๔๘ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๕ และมาตรา ๒๘๔ วรรคสองและวรรคสาม ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(1) the powers and duties of the State Audit Commission, *viz*, the policy-making, the provision of advice and recommendations, the recommendation for the correction of defects and errors in the State audit, the prescription of standard rules for the State audit, the prescription of rules and procedure for disciplinary actions in budget and finance, the prescription of administrative penalties, the consideration and decision, in the capacity as the highest organ, of disciplinary liability as well as budget and financial liability and the selection of a person suitable to be the Auditor-General;

(2) the performance of duties of members of the State Audit Commission and the Auditor-General;

(3) the establishment of the Office of the State Audit Commission which has autonomy in its personnel administration, budget, work performance and other activities.

Section 334. In the initial period, the following acts shall be accomplished within the time limit hereunder provided:

(1) the laws under section 68, section 199, section 200, section 248, section 270, section 275 and section 284 paragraphs two and paragraph three shall be enacted within two years as from the date of the promulgation of this Constitution;

(๒) ภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้ตรา กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุ ครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีกงบประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา อาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจาก วันสิ้นปีกงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปี งบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และ หากผู้พิพากษาอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติ ว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนถึง วันสิ้นปีกงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ให้ดำเนินการจัดตั้งศาลปกครองตามมาตรา ๒๗๖ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๔) ให้ดำเนินการให้มีคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความ เห็นชอบ ของสภาท้องถิ่นตามมาตรา ๒๘๕ วรคสาม ให้ครบถ้วนภายใน สองปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้เว้นแต่เป็นกรณีตาม มาตรา ๓๓๕ (๗)

มาตรา ๓๓๕ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับกับกรณีต่าง ๆ ภายใต้งานไขตั้งต่อไปนี้

(2) within two years as from the date of promulgation of this Constitution, there shall be enacted the law prescribing rules for the transfer of a judge of a Court of Justice who will be sixty years of age in any fiscal year to be a senior judge sitting in a Court of First Instance as from the day following the date of the end of such fiscal year in which he or she reaches the age of sixty until the end of the fiscal year in which such person becomes sixty five years of age. Any such senior judge who, upon the appraisal as provided by law, is still capable of performing duties shall continue to hold office until the end of the fiscal year in which such person becomes seventy years of age;

(3) the Administrative Courts under section 276 shall be established within two years as from the date of the promulgation of this Constitution;

(4) the local administrative committee or local administrators elected by direct suffrage or with the approval of the local assembly under section 285 paragraph three shall be caused to be in existence within two years as from the date of the promulgation of this Constitution, except for the case under section 335(7).

Section 335. In the initial period, the following provisions shall not apply to the following cases:

(๑) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แต่เมื่อมีการตรากฎหมายในเรื่องดังกล่าวขึ้นใหม่ หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการนั้นต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ ให้นำไปใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

(๒) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๐ มาใช้บังคับ จนกว่าจะมีการตรากฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ กฎหมายที่จะตราขึ้นจะต้องไม่กระทบกระเทือนถึงการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ซึ่งมีผลสมบูรณ์อยู่ในขณะที่กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จนกว่าการอนุญาตสัมปทาน หรือสัญญานั้น จะสิ้นผล

(๓) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับ จนกว่าจะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๔) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗๐ และมาตรา ๒๐๙ มาใช้บังคับ จนกว่าจะมีการตรากฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(1) the provisions of section 29 paragraph two and paragraph three shall not apply to the law as in force on the date of the promulgation of this Constitution or already approved by the Parliament before the date of the promulgation of this Constitution. If there is enactment of a new law on that matter or there is any amendment to such law, it shall comply with section 29; provided that this requirement shall also apply to rules or regulations issued by virtue of the provisions of the law *mutatis mutandis*;

(2) the provisions of section 40 shall not apply until the law implementing such provisions has been enacted, which shall not be later than three years as from the date of the promulgation of this Constitution; provided that such law shall not affect any license, concession, or contract valid on the date such law comes into force until the expiration of such license, concession, or contract;

(3) the provisions of section 43 paragraph one shall not apply until the implementation of such provisions has been carried out, which shall not be later than five years as from the date of the promulgation of this Constitution;

(4) the provisions of section 170 and section 209 shall not apply until the law implementing such provisions has been enacted, which shall not be later than two years as from the date of the promulgation of this Constitution;

(๕) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๓๖ และมาตรา ๒๔๓ วรรคสามและวรรคห้า มาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม และมีให้นำมาตรา ๒๗๓ วรรคสอง มาใช้บังคับกับคณะกรรมการ ตุลาการ ตามมาตรา ๓๑๘ แต่ทั้งนี้จะต้องดำเนินการเพื่อให้การ เป็นไปตาม บทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๖) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๓๗ มาใช้บังคับ จนกว่า จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้การเป็นไปตาม บทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๗) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔๕ วรรคสองและ วรรคสามมาใช้บังคับกับสมาชิกหรือผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นสมาชิกหรือผู้บริหารโดยตำแหน่ง และดำรงตำแหน่งอยู่ใน วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่งของ สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว

(๘) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔๘ วรรคสอง มาใช้บังคับ กับองค์ประกอบคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นจนกว่าจะมี การแก้ไขเพิ่มเติมหรือตรากฎหมายขึ้นใหม่เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตาม บทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันประกาศใช้ รัฐธรรมนูญนี้

(5) the provisions of section 236 and section 249 paragraph three and paragraph five shall not apply to a trial of the Courts of Justice and section 273 paragraph two shall not apply to the Judicial Commission under section 318; provided that action shall be taken in implementation of such provisions not later than five years as from the date of the promulgation of this Constitution;

(6) the provisions of section 237 shall not apply until the law has been amended in implementation of such provisions, which shall not be later than five years as from the date of the promulgation of this Constitution;

(7) the provisions of section 285 paragraph two and paragraph three shall not apply to members or the administrator of Tambon Administrative Organisation *ex officio* who hold office on the date of the promulgation of this Constitution until the expiration of the term of office of members elected by the Council of such Tambon Administrative Organisation;

(8) the provisions of section 288 paragraph two shall not apply to the composition of the Local Officials Committee until the law has been amended or enacted in implementation of such provisions, which shall not be later than two years as from the date of the promulgation of this Constitution.

มาตรา ๓๓๖ เมื่อครบห้าปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจทำรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

ประธานรัฐสภา

เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๕ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐
ดรรชนีค้นโดย ฝ่ายผลิตเอกสารรัฐสภา กองการประชาสัมพันธ์ สำนักงาน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

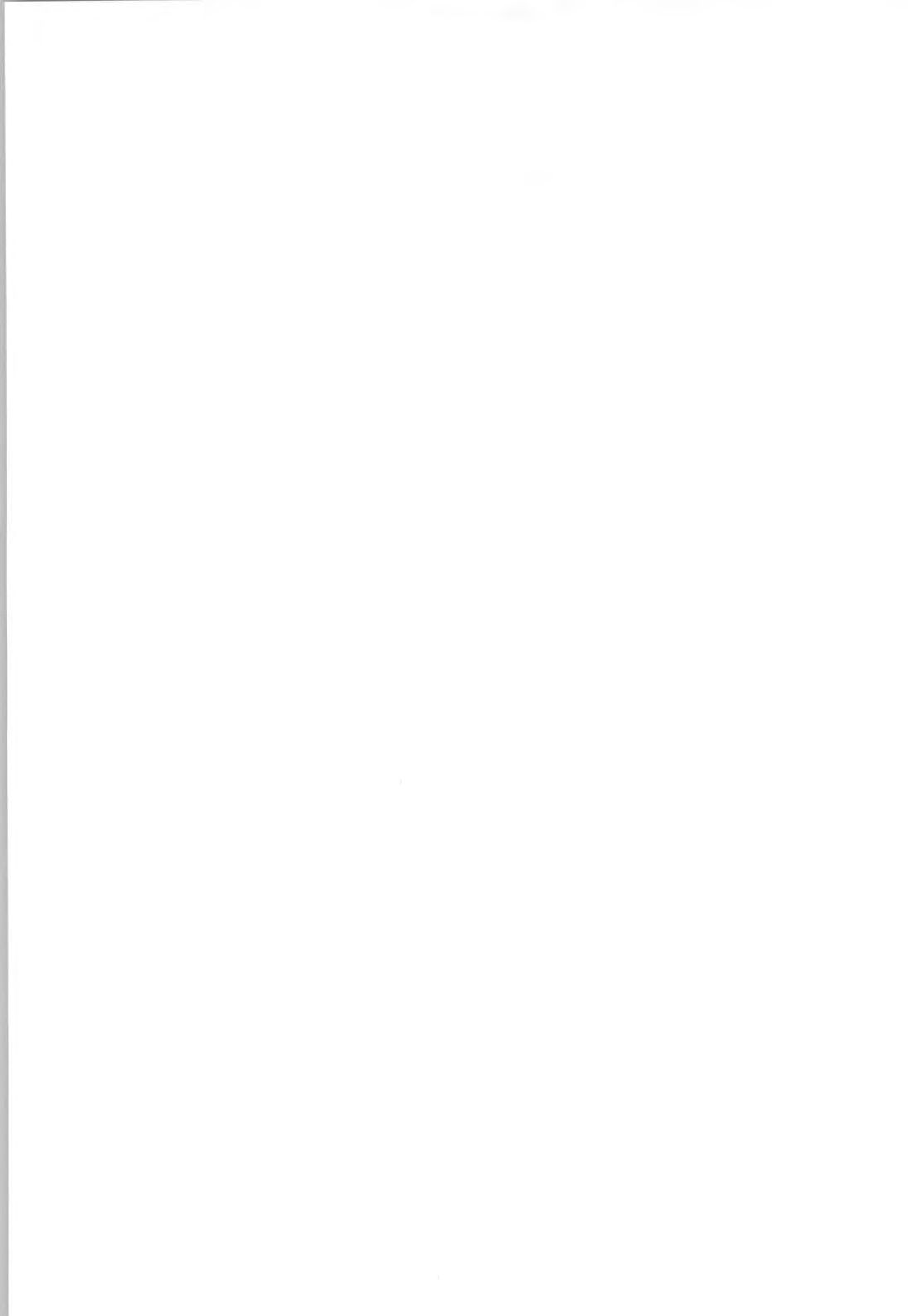
Section 336. When the period of five years as from the date of the promulgation of this Constitution has elapsed, the Election Commission, the Constitutional Court, or the National Counter Corruption Commission shall have the power to submit to the Parliament or the Council of Ministers a report presenting opinions on the amendment of this Constitution or other laws.

Countersigned by
Wanmuhamadnoor Matha
President of the Parliament

Certified correct translation

(Dr. Ackaratorn Chularat)
Secretary-General of the Council of State
Office of the Council of State

(c) Copyright Reserved

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑)
พุทธศักราช ๒๕๔๘

CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND
Amendment (No. 1)
B.E. 2548

**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑)
พุทธศักราช ๒๕๕๔**

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

**CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND
AMENDMENT (NO. 1),
B.E. 2548 (2005)**

BHUMIBOL ADULYADEJ, REX.
Given on the 11th Day of July B.E. 2548;
Being the 60th Year of the Present Reign.

His Majesty King Bhumibol Adulyadej is graciously pleased to proclaim that:

Whereas it is expedient to amend the Constitution of the Kingdom of Thailand;

Be it, therefore, enacted by the King, the Constitution of the Kingdom of Thailand Amendment, as follows :

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา ๒๙๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้มี คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน และ อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหกคน เป็นกรรมการ

Section 1 This Constitution is called the “Constitution of the Kingdom of the Thailand Amendment (No. 1), B.E. 2548 (2005)”

Section 2 This Constitution shall come into force as from the day following the date of its publication in the Government Gazette.*

Section 3 The provisions of section 297 paragraph three and paragraph four of the Constitution of the Kingdom of Thailand shall be repealed and replaced by the following:

“The provisions of section 257 and section 258 shall apply to the selection and election of members of the National Counter Corruption Commission *mutatis mutandis*. For this purpose, the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission shall consist of fifteen members, *viz*, the President of the Supreme Court of Justice, the President of the Constitutional Court, the President of the Supreme Administrative Court, the Chairman of the Election Commission, the Chairman of the State Audit Commission, the President of the National Human Rights Commission, the Ombudsmen, being elected among themselves to be one in number, members of the House of Representatives of the political party having its members holding ministerial positions, being elected among themselves to be one in number, and Rectors of all State higher education institutions, which are juristic persons, being elected among themselves to be six in number.

*Published in Government Gazette Vol. 122, Part 55a, dated 11th July B.E. 2548 (2005)

ในกรณีที่มีเหตุทำให้ต้องมีการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่มีกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ครบองค์ประกอบตามวรรคสาม หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

มาตรา ๔ ในกรณีที่มีเหตุทำให้ต้องมีการสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่วุฒิสภายังมิได้มีมติเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้ยกเลิกการสรรหาและการเลือกตั้งกล่าวและให้คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามมาตรา ๒๙๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ เป็นผู้ดำเนินการสรรหาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

In the case where there occurs a cause which requires the selection of members of the National Counter Corruption Commission; however, the existing members of the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission do not reach the full composition prescribed under paragraph three, or otherwise any member being unable to perform the duty, the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission shall consist of the existing members.

The President of the Senate shall countersign the Royal Command appointing the President and members of the National Counter Corruption Commission.”

Section 4 In the case where there occurs a cause which requires the selection and election of members of the National Counter Corruption Commission before the date this Constitution comes into force; however, the Senate has not yet reached a resolution to elect any member of the National Counter Corruption Commission, such selection and election shall be revoked and the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission under section 297 of the Constitution of the Kingdom of Thailand as amended by this Constitution Amendment shall carry out and complete the selection within thirty days as from the date this Constitution comes into force.

Countersigned by:

Pol. Lt. Col. Thaksin Shinawatra

Prime Minister

Certified correct translation

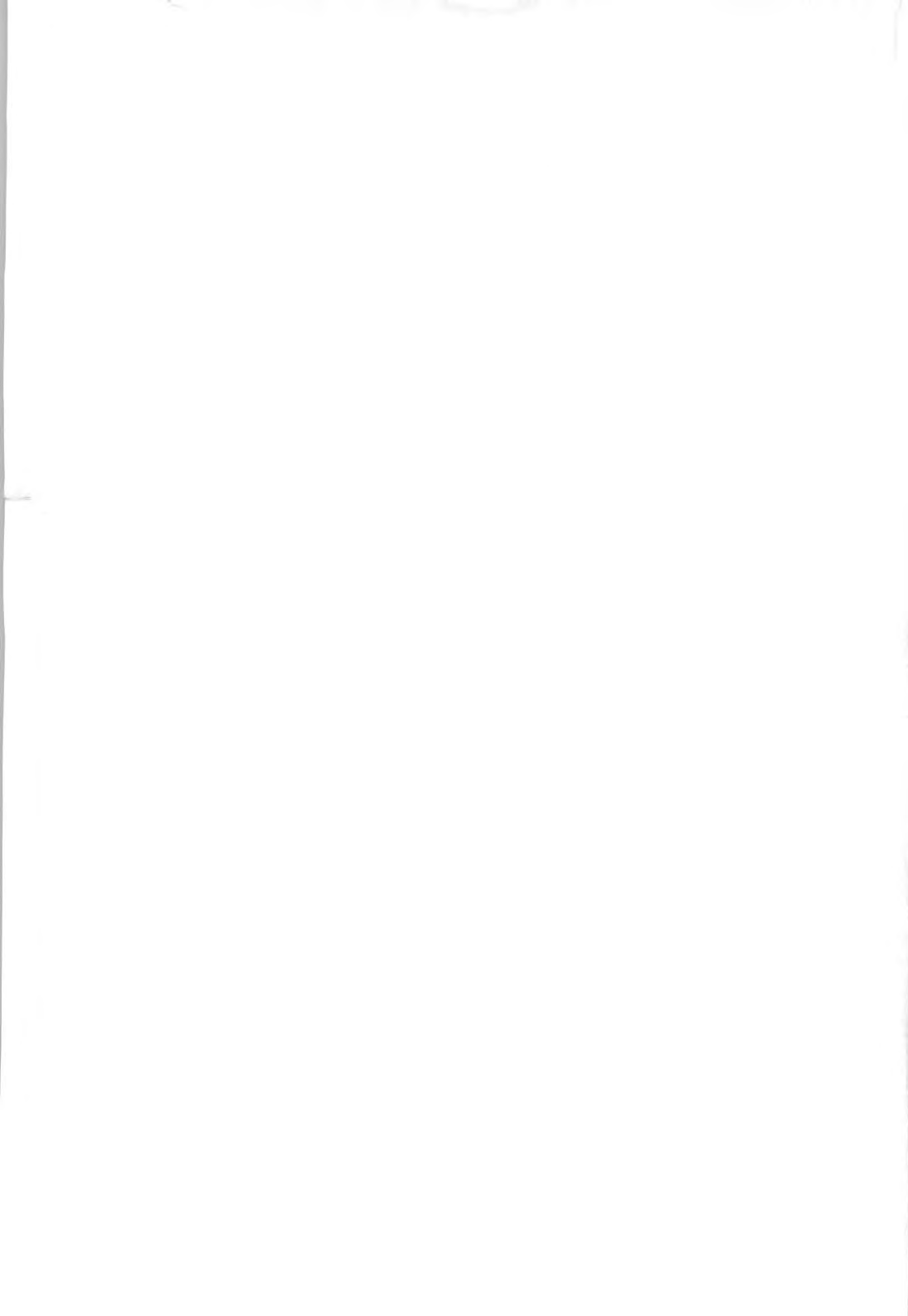
(Khun Pornthip Jala)

Secretary-General of the Council of State

Office of the Council of State

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ คือ โดยที่องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้มีกรรมการสรรหามาจากผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคนเป็นกรรมการด้วย แต่ในขณะนี้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอยู่เป็นจำนวนสี่พรรคการเมือง ทำให้ไม่อาจดำเนินการให้มีองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงสมควรแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาดังกล่าวเพื่อให้สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปได้ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญนี้

Note : The reason to promulgate the amended constitution of the Kingdom of Thailand is that the component of the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission, according to Section 297 of the Constitution of the Kingdom of Thailand, is stipulated that the Selective Committee shall be representatives of all political parties having a member who is a member of the House of Representatives; provided that each party shall have one representative and all such representatives shall elect among themselves to be five in number. At present, only four political parties have the members who are the members of the House of Representatives, causing being unable fully to have the component of the Selective Committee for members of the National Counter Corruption Commission according to the provision of the Constitution. The component of Selective Committee shall be revised in order to be able to perform in accordance with the power and duty. So, this constitution shall be enacted.

จัดทำโดย สำนักภาษาต่างประเทศ
พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th>